

Innkalling

Utval:	Formannskap
Møtestad:	Solund kommune - møterom
Dato:	19.03.2026
Tid:	Kl. 09:00

Representantar med lovleg forfall eller som er ugilde i nokon av sakene, må snarast råd melde frå på telefon 57 78 62 00 eller e-post post@solund.kommune.no slik at vararepresentantar kan kallast inn.

Vararepresentantar til formannskapet møter etter nærare innkalling.

Saksdokumenta ligg til ettersyn i ekspedisjonen på kommunehuset

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	
012/26	Godkjenning av møteprotokoll	
013/26	Skriv og melding	
014/26	Sluttbehandling Solund kommune sin samfunnsdel 2026 - 2038	
015/26	Oppstart forprosjekt utedel av dagsenter ved Solund helsetun	
016/26	Revisjon av vedtekter for Solund fritidsfond	
017/26	Nytt rutetilbod til Notøy	
018/26	Nytt rutetilbod til Tveranger	
019/26	Kartlegging av bustadbehov i Solund kommune	
020/26	Tilskot til førstegongs bustadetablerar	
021/26	Fritak politiske verv	

Solund kommune

12.03.2026

Gunn Åmdal Mongstad
-ordfører-

Saksframlegg

Arkiv: K1-033
ArkivsakID: 26/164
JournalpostID: 26/726
Sakshandsamar: ACOS Møtebruker (må ikke deaktiveres/slettes)
Dato: 12.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
012/26	Formannskap	19.03.2026

Godkjenning av møteprotokoll

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund formannskap sin møteprotokoll frå 29. januar 2026 vert godkjent.

Solund kommune

Møteprotokoll

Utval:	Formannskap
Møtestad:	Solund kommune - møterom
Dato:	29.01.2026
Tid:	Kl. 09:00 - 11:00
Saksnr.:	001/26 - 011/26

Faste representantar som møtte:	Parti
Signe Bjørøy	H
Gunn Åmdal Mongstad	SP
Sara Tunestveit	SP

Forfall faste representantar:	Parti	Fylgjande vararep. møtte:	Parti
Andreas Færøy Gåsvær	AP	Øyvind Losnegard	SP
John Sigfred Hugøy	SP	Anne Marie Gåsvær	SP

Møteleiar: Gunn Åmdal Mongstad

Møteinnkalling:	Innkalling datert 22. januar 2026
Kunngjering:	Heimeside
Frå administrasjonen møtte:	Kommunedirektør Jens-Eivind Kobbeltvedt Stabsleiar Amund Fuglebakk Aglen Rådgjevar Anne Kristine Dyrdal til sak 002/26 og frå sak 004/26.
Permisjon frå møte:	
Godkjenning innkalling:	Det var ingen merknad til innkallinga.
Godkjenning sakliste:	Det var ingen merknad og saklista vart samrøystes godkjent
2 rep. underskrift møtebok:	Representantane Signe Bjørøy og Sara Tunestveit vart samrøystes valde.
Utlevert i møtet:	
Spørsmål/interpell.:	
Orientering:	<i>Kommunedirektøren orienterar om:</i> Rådgjevar Anne Kristine Dyrdal orienterar om prosjektet forbetra og forenkla samfunnsplanlegging. Rapport frå prosjektet skal være ferdig til april 2026.
Synfaring:	

Diverse:	Sak 004/26 vart handsama til slutt. Resten av sakene vart handsama i rekke følgje.
-----------------	--

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel
001/26	Godkjenning av møteprotokoll
002/26	Skriv og melding
003/26	Inngåing av partnerskaps- og driftsavtale mellom Solund kommune og NAV Vestland
004/26	Behandling av overordna handlingsplan Bygdevekst 2026
005/26	Sluttbehandling Reguleringsplan Rørdalsfjord bru
006/26	Val av medlemmer til Solund ungdomsråd 2026-2027
007/26	Vidareføring av Invest in Fjordane
008/26	Tilskot til førstegongs bustadetablerar
009/26	Tilskot til førsteongs bustadetablerar
010/26	Endring av NGIR sin selskapsavtale - sak til vedtak i eigarkommunane
011/26	Kjøp av aksjar Solund Næringsbygg AS

Underskrifter:

001/26: Godkjenning av møteprotokoll**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Solund formannskap sin møteprotokoll frå 27. november 2025 vert godkjent.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Votering:*

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 001/26 VEDTAK:

Solund formannskap sin møteprotokoll frå 27. november 2025 vert godkjent.

002/26: Skriv og melding**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Meldingane vert tekne til vitende slik dei ligg føre.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Votering:*

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 002/26 VEDTAK:

Meldingane vert tekne til vitende slik dei ligg føre.

003/26: Inngåing av partnerskaps- og driftsavtale mellom Solund kommune og NAV Vestland**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Solund kommune vedtek å,

- Gje kommunedirektøren fullmakt til å signere avtalen.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Felles framlegg til vedtak:*

Solund kommunestyre meiner det er avgjerande at innbyggjarane har tilgang til tenester frå NAV internt i eige kommune. Det er likevel viktig å ha tilgang til naudsynt kompetanse gjennom nettverk med andre NAV kontor i regionen.

Kommunestyret godkjenner framforhandla avtale mellom Solund kommune og NAV Vestland om fordeling av ressurs og leige av kontor gjeldande frå 1. januar 2026.

Kommunedirektøren får fullmakt til å signere avtale.

Avtalen skal reviderast årleg. Prinsipielle endringar skal handsamast av kommunestyret.

Votering:

Felles framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 003/26 VEDTAK:

Solund kommunestyre meiner det er avgjerande at innbyggjarane har tilgang til tenester frå NAV internt i eigen kommune. Det er likevel viktig å ha tilgang til naudsynt kompetanse gjennom nettverk med andre NAV kontor i regionen.

Kommunestyret godkjenner framforhandla avtale mellom Solund kommune og NAV Vestland om fordeling av ressurs og leige av kontor gjeldande frå 1. januar 2026.

Kommunedirektøren får fullmakt til å signere avtale.

Avtalen skal reviderast årleg. Prinsipielle endringar skal handsamast av kommunestyret.

004/26: Behandling av overordna handlingsplan Bygdevekst 2026**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

1. Solund kommunestyre vedtek vedlagde utkast til handlingsplan for 2026 i Bygdevekstavtalen.
2. Styringsgruppa i Bygdevekstprosjektet får fullmakt til å gjere ikkje-prinsipielle endringar i teksten dersom handlingsplanen ikkje blir godkjent av KDD.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Framlegg frå ordførar Gunn Åmdal Mongstad:*

Nytt punkt 3.

3. Formannskapet ynskjer oppdatering om status og framdrift i delmåla knytt til dei ordinære formannskapsmøta.

Votering:

Det vart røysta samla over framlegg frå ordførar og kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak. Framlegg frå ordførar og kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 004/26 VEDTAK:

1. Solund kommunestyre vedtek vedlagde utkast til handlingsplan for 2026 i Bygdevekstavtalen.
2. Styringsgruppa i Bygdevekstprosjektet får fullmakt til å gjere ikkje-prinsipielle endringar i teksten dersom handlingsplanen ikkje blir godkjent av KDD.
3. Formannskapet ynskjer oppdatering om status og framdrift i delmåla knytt til dei ordinære formannskapsmøta.

005/26: Sluttbehandling Reguleringsplan Rørdalsfjord bru

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre godkjenner framlegg til reguleringsplan for Rørdalsfjord bru, PlanID 4363_202401, som vist på plankart datert 30.09.2025, og med føresegner og planomtale datert 2026.01.19. Plankartet skal reviderast med vedtaksdato.

Vedtaket er gjort med heimel i plan- og bygningslova § 12-12.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:

Votering:

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 005/26 VEDTAK:

Solund kommunestyre godkjenner framlegg til reguleringsplan for Rørdalsfjord bru, PlanID 4363_202401, som vist på plankart datert 30.09.2025, og med føresegner og planomtale datert 2026.01.19. Plankartet skal reviderast med vedtaksdato.

Vedtaket er gjort med heimel i plan- og bygningslova § 12-12.

006/26: Val av medlemmer til Solund ungdomsråd 2026-2027**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Solund kommunestyre vel følgjande medlemmer og varamedlemmer til Solund ungdomsråd for perioden 2026-2027:

1. Pola Anna Lamert – 3. VGS
2. Truls Einen Osland – 2. VGS
3. Linus Sundal – 2. VGS
4. Ida Elisabeth Lending – 10. kl
5. Audun Magnus Pollen Villanger-Engdal 8. kl

Vara:

1. Aisha Isabella Joof – 9. kl
2. Adrian Trovåg Fimreite – 8. kl
3. Danylo Pikulov – 8. kl
4. Mark Smilianets – 8. kl

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:

Votering:

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 006/26 VEDTAK:

Solund kommunestyre vel følgjande medlemmer og varamedlemmer til Solund ungdomsråd for perioden 2026-2027:

1. Pola Anna Lamert – 3. VGS
2. Truls Einen Osland – 2. VGS
3. Linus Sundal – 2. VGS
4. Ida Elisabeth Lending – 10. kl
5. Audun Magnus Pollen Villanger-Engdal 8. kl

Vara:

1. Aisha Isabella Joof – 9. kl
2. Adrian Trovåg Fimreite – 8. kl
3. Danylo Pikulov – 8. kl
4. Mark Smilianets – 8. kl

007/26: Vidareføring av Invest in Fjordane**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

1. Solund kommunestyre tek vedtaket frå Regionrådet i Fjordane IPR til orientering, og sluttar seg til at satsinga vert vidareført i tråd med vedlagde saksframlegg og grunnlag.
2. Solund kommunestyre stiller seg positiv til ei vidareføring av Invest in Fjordane som ei treårig satsing, under føresetnad av at finansieringa kjem på plass gjennom ei tredelt løysing mellom Vestland fylkeskommune, Sparebankstifting og kommunane i Fjordane.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Votering:*

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 007/26 VEDTAK:

1. Solund kommunestyre tek vedtaket frå Regionrådet i Fjordane IPR til orientering, og sluttar seg til at satsinga vert vidareført i tråd med vedlagde saksframlegg og grunnlag.
2. Solund kommunestyre stiller seg positiv til ei vidareføring av Invest in Fjordane som ei treårig satsing, under føresetnad av at finansieringa kjem på plass gjennom ei tredelt løysing mellom Vestland fylkeskommune, Sparebankstifting og kommunane i Fjordane.

008/26: Tilskot til førstegongs bustadetablerar**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Solund formannskap løyver kr. 50.000,- til Einar Leknesund og Norie Ann Tadeo i førstegongs etablerartilskot.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Votering:*

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 008/26 VEDTAK:

Solund formannskap løyver kr. 50.000,- til Einar Leknesund og Norie Ann Tadeo i førstegongs etablerartilskot.

009/26: Tilskot til førsteongs bustadetablerar**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Solund formannskap avslår søknaden frå Jostein Magnesen og Kristine Valdal Takvam om tilskot til førstegangs bustadetablerar knytt til gardsnummer 60, bruksnummer 1. Søkjarane har ikkje folkeregistrert adresse på eigedommen, og oppfyller difor ikkje krava for ordninga.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:

Framlegg om å utsetje saka frå ordførar Gunn Åmdal Mongstad.

Votering:

Framlegg å utsetje saka vart samrøystes vedteke.

FOR- 009/26 VEDTAK:**010/26: Endring av NGIR sin selskapsavtale - sak til vedtak i eigarkommunane****Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Solund kommunestyre godkjenner framlegget til revidert selskapsavtale for NGIR. Den reviderte selskapsavtalen skal gjelde frå NGIR sitt årsmøte i juni 2026. Vedtaket vert gjort med atterhald om at alle NGIR sine eigarkommunane gjer vedtak om dei same endringane i selskapsavtalen.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Votering:*

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 010/26 VEDTAK:

Solund kommunestyre godkjenner framlegget til revidert selskapsavtale for NGIR. Den reviderte selskapsavtalen skal gjelde frå NGIR sitt årsmøte i juni 2026. Vedtaket vert gjort med atterhald om at alle NGIR sine eigarkommunane gjer vedtak om dei same endringane i selskapsavtalen.

011/26: Kjøp av aksjar Solund Næringsbygg AS**Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:**

Solund kommune kjøper ikkje fleire aksjar i Solund Næringsbygg AS før det eventuelt vert aktuelt å etablerer kommunehuset på Næringsbygget.

Handsaming i Formannskap 29.01.2026:*Felles framlegg til vedtak:*

Solund kommunestyre stiller seg positiv til å kjøpe aksjane til Edel F. Bontveit for 10.000,-. Kommunedirektøren får fullmakt til å gjennomføre kjøpet.

Votering:

Felles framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FOR- 011/26 VEDTAK:

Solund kommunestyre stiller seg positiv til å kjøpe aksjane til Edel F. Bontveit for 10.000,-. Kommunedirektøren får fullmakt til å gjennomføre kjøpet.

Saksframlegg

Arkiv: K1-033
ArkivsakID: 26/164
JournalpostID: 26/727
Sakshandsamar: ACOS Møtebruker (må ikke deaktiveres/slettes)
Dato: 12.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
013/26	Formannskap	19.03.2026

Skriv og melding

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Meldingane vert tekne til vitende slik dei ligg føre.

Underliggende sak:

Saksnummer	Tittel
1	Invitasjon til deltaking i nettverk for kommunar som har hatt kvernsteinsproduksjon
2	Notat om lærlingar i sektor for oppvekst og kultur
3	Referat etter møte med politimeister og leiinga i Vest politidistrikt 14.10.2025
4	Referat frå dialogmøte om ny integreringspolitikk 05.03.2026
5	Årsmelding og innkalling til årsmøte 2026

Emne: Invitasjon til deltaking i nettverk for kommunar som har hatt kvernsteinsproduksjon

Til: Solund Postmottak <post@solund.kommune.no>

Sendt: 31.12.2025 23:45:57

Fra: Astrid Waage <a.waage@online.no>

Solund kommune v/ordfører Gunn Åmdal Mongstad

INVITASJON TIL SOLUND KOMMUNE TIL DELTAKING I NETTVERKET FOR «KVERNSTEINSKOMMUNAR»

Styret for Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter inviterer med dette Solund kommune med i nettverket for «kvernsteinskommunar» i Noreg.

Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter har frå oppstarten i 2009 hatt ei koordineringsrolle for nettverksarbeid og samarbeid mellom kommunar som har hatt kvernsteinsproduksjon. I praksis er det dei fem «store» kvernsteinskommunane i Noreg: Saltdal, Brønnøy, Selbu, Vågå og Hyllestad som har delteke i nettverket. I 2010 møttes ordførarane og kultursjefane/-konsulentane i dei fem kommunane, saman med representantar for Riksantikvaren, Kulturdepartementet, KS m.fl. på NGU i Trondheim. Mellom representantane for kommunane var det semje om å halde fram samarbeidet.

Av ulike årsaker, m.a organisatoriske og personalmessige endringar samt koronaepidemi, har samarbeidet lege nede dei siste åra. Det var likevel lagt eit godt grunnlag for vidare samarbeid, og i 2024 har ein teke opp att samarbeidet. M.a har det vore to Teamsmøte mellom styremedlemer i Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter og kontaktpersonar for kommunane. Det var og ei særskilt vellukka fysisk samling for kommunenettverket på Losna 6.september. Særskilt vellukka fordi Losna har mykje spennande å by på, og sjølvstendig fordi det har vore teke ut kvernstein på Losna. Gledelig var det også at ordføraren i Solund deltok på samlinga!

Styret for Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter ynskjer så mange som mogeleg av «kvernsteinskommunane» i Noreg med i nettverket, og vonar at Solund kommune kan sjå dette som eit interessant forum for utveksling av erfaring og for mogeleg samarbeid.

Ein har ikkje teke stilling til enno korleis arbeidet skal forankrast i kvar kommune. Det må kommunane sjølve ta stilling til. Førebels er me frå Norsk Kvernsteinsenter opptekne av å få ein kontaktperson i kommunane, for å sjå kva som kan vere aktuelle samarbeidstiltak. Kan nemne at frå dei andre kommunane er det dels museumsfolk, dels folk frå historielag og ein avtroppande kultursjef som førebels er kontaktpersonar, alle med erfaring frå det tidlegare samarbeidet.

Me trur at ein gjennom eit slikt samarbeid kan bidra til å løfte ei samla norsk kvernsteinshistorie, samstundes som ein kan framheve den lokale historia i kvar kommune. Førebels er me på ei forbuande stadium der me ser etter samarbeidsprosjekt som ikkje er for ressurskrevjande. M.a kan det vere aktuelt med ei nettside der ein får lagt inn informasjon om kvernsteinshistoria i kvar kommune. Ein ser føre seg at i den grad ein ynskjer å setje i gang ressurskrevjande tiltak, så må dette finansierast med eksterne prosjektmidlar.

Ein kan nemne at samarbeidet tidlegare har omfatta m.a det felles prosjektet «Kvernsteinshistoria formidla gjennom handlingsboren kunnskap». Dette prosjektet gjekk frå 2009 – 2012, og var praktisk retta, med skuleelevar som viktigaste målgruppe. Prosjektet var i hovudsak dekkja av tilskot frå Riksantikvar og Norsk Kutturåd, med ein mindre eigenandel frå kvar kommune.

Me vonar me får med oss Solund i samarbeidet vidare, og at det vert oppnemnt ein kontaktperson.

Legg ved møteboka for Saltdal kommunestyre si sakhandsaming, til orientering. Saltdal kommune er den einaste kommunen, som så langt, har handsama deltaking i kommunenettverket i kommunestyret. Så dette kan organiserast på mange måtar.

Med venleg helsing
Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter
Asgtrid Waage
leiar

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Oppvekst og kulturutvalget	13/25	10.06.2025
Kommunestyre	49/25	19.06.2025

Deltakelse i kommunenettverk for kvernsteinskommuner

Foreliggende dokumenter:

Henvendelse fra Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter - epost

Saksopplysninger

Saltdal kommune er en av de fem store kvernsteinskommunene i landet. De fire andre er Brønnøy, Selbu, Vågå og Hyllestad. Disse kommunen har med støtte i Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter utgjort et faglig nettverk siden 2009. De siste årene har dette nettverksarbeidet ikke vært aktivt, men nå er det tatt initiativ for å få nettverket opp å gå igjen. Styreleder i Stiftinga Norsk Kvernsteinsenter har henvendt seg til Saltdal kommune med en oppfordring om fortsatt deltakelse i nettverket. Tidligere deltok ordfører Rune Berg som Saltdals representant i nettverket. Han deltok også på det første oppstartsmøtet i mars 2025, men presiserte da at han ikke hadde noe mandat fra Saltdal kommune.

Vurdering

Kvernsteinshistorien i Saltdal kan med høy grad av sikkerhet føres tilbake til 800-tallet. Det er holdepunkt som gir grunnlag for at det allerede da var i gang en industriaktig framstilling av kvernstein med en tilnærmet profesjonell handtering i alle ledd (Bjørn Hebba Helberg, arkeolog Tromsø Museum- Universitetsmuseet – Saltdalsboka 2011).

Denne historien har fått oppmerksomhet gjennom mange tiår blant annet med kartlegginger av kvernsteinsbrudd og artikler i Saltdalsbøker, men oppmerksomheten toppet seg i årene 2008 – 2011/12 da Saltdal tok del i det treårige prosjektet «Kvernsteinshistoria gjennom handlingsboren kunnskap». Her var både ungdomsskoleelever, kulturkontoret og Nordlandsmuseet involvert.

Etter avslutningen av prosjektperioden har interessen for denne delen av bygdas historie avtatt, delvis som følge av endringer i personalet både hos Nordlandsmuseet og i kommunens kulturavdeling. I tillegg har det vært nedskjæringer i kulturtjenestene, noe som har medført at nødvendige personalressurser knyttet til kulturminnesaker ikke lenger er tilgjengelige.

Nettverkets målsetting og oppgave vil i første omgang være å skaffe et oversikt over aktivitet i de enkelte kommuner som er knyttet til kvernsteinshistorien. Videre ønsker man å løfte en samlet norsk kvernsteinshistorie, men samtidig kunne framheve den enkelte kommunes historie.

Det er lovet økonomisk støtte fra Sparebankstiftelsen og Hyllestad kommune med henholdsvis 30.000 kr og 59.000 kr til å starte opp igjen nettverksarbeidet.

For Saltdal kommune vil deltakelse i nettverket bidra til å holde opp fokuset på kvernsteinshistorien, og skape en kontinuitet i arbeidet sammen med de tidligere samarbeidskommuner. Det vil i midlertid være viktig å gå inn i nettverket med en realistisk målsetting om hvilket nivå Saltdal kommune skal legge seg på i dette arbeidet. I tillegg til stort engasjement for denne spesielle delen av kulturarven er erfaringen at politisk representasjon inn i nettverksarbeidet viste seg å være positiv. Det kan derfor være en grunn til å følge opp tidligere praksis med en politisk representant som Saltdals medlem i nettverket. En «restart» også lokalt vil være nødvendig for å samle interesserte og aktuelle samarbeidsparter som kan utvikle mulighetene som ligger i formidlingen av kvernsteinshistorien.

Ivaretagelse medvirkningsråd

Saken har ikke vært forelagt noen av medvirkningsrådene.

Folkehelse - konsekvenser

Folkehelse aspektet er ikke vurdert, men potensialet til å benytte denne delen av kulturarven til å fremme folkehelsen er absolutt til stede.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Det er ikke forventet at kommunen skal få noen ekstra utgifter som deltaker i nettverket annet enn eventuelle reiseutgifter til nettverkssamlinger, men det meste av møtevirksomheten vil foregå digitalt.

Kommunedirektørens innstilling

1. Saltdal kommune opprettholder sin deltakelse i kommunenettverket for kvernsteinskommuner
2. Kommunestyret oppnevner politisk representant fra Saltdal kommune, inn i kommunenettverket for kvernsteinskommuner.

Oppvekst og kulturutvalgets behandling i møte den 10.06.2025:

Merknad fra saksbehandler: foreliggende dokument - epost fra stiftinga Norsk Kvernsteinsenter ligger ikke ved saken. Bør ettersendes saken i forkant av behandling i kommunestyremøtet 19. juni.

Enstemmig innstilling:

1. Saltdal kommune opprettholder sin deltakelse i kommunenettverket for kvernsteinskommuner
2. Kommunestyret oppnevner politisk representant fra Saltdal kommune, inn i kommunenettverket for kvernsteinskommuner.

Kommunestyres behandling i møte den 19.06.2025:

Ordfører refererte formannskapetets innstilling. SP fremmet forslag: Janne G. Myrvoll, SP velges inn som representant fra Saltdal kommune.

Enstemmig vedtak:

1. Saltdal kommune opprettholder sin deltakelse i kommunenettverket for kvernsteinskommuner
2. Janne G. Myrvoll, SP velges inn som representant fra Saltdal kommune.

Solund kommunestyre

ArkivsakID:	JournalID:	Arkivkode:	Dykkar.ref	Dato:
24/438	26/697	K2-A56		10.03.2026

Notat om lærlingar i sektor for oppvekst og kultur

Solund kommune ved leiar for oppvekst og kultur har fått førespurnader frå lokale ungdomar som ønskjer læreplass innan barne- og ungdomsarbeidarfaget. I utgangspunktet er sektoren positiv til å ha læreplassar, då dette er viktig for å rekruttere framtidig arbeidskraft. Det er også svært positivt å kunne bidra til at lokale ungdomar får fullført utdanninga si.

For skuleåret 2026/2027 ser likevel ikkje kommunedirektøren at sektor for oppvekst og kultur kan ta i mot lærlingar. Det er ikkje sett av lønsmidlar til dette i budsjettet til barnehagen og skulen for 2026, og i økonomiplanen er det lagt opp til eit kutt på kr 250 000 i budsjettet til barnehagen i 2027. Det inneber at det ikkje er økonomisk handlingsrom til å tilsetje lærlingar. For barnehageåret 2026/2027 er det også venta eit lågt barnetal, og ein har allereie høg vaksentettleik i barnegruppene. Det vil då ikkje vere gunstig å ta inn endå ein vaksen.

Med helsing

Øystein Bolset Strand
Leiar Oppvekst og kultur

Dokumentet er elektronisk godkjent

Referat

Sak: Møte med politimeister og leiinga i Vest politidistrikt

Sted: Vest politidistrikt, Bergen politistasjon, Allehelgens gate 6, 5016 Bergen

Tid: 14. oktober kl. 09:00 – 10:45

Tilstede:

Ordfører:	Morten Sognnes (Austrheim), Stian Herøy på teams (Fedje), Erlend Kvamsdal (Masfjorden), May-Lynn Osland (Gulen), Linda Neset (Modalen), Lars Fjeldstad (Osterøy), Hege Eide Vik (Vaksdal), Torgeir Andvik (varaordfører Alver), Gunn Åmdal Mongstad (Solund)
Kommunedirektørar:	Ingvild Hjelmteit (Osterøy), Jarle Landås (Vaksdal)
Administrasjon:	Rune Heradstveit
Vest politidistrikt:	Politimeister Ane Kvaal, GDE-leiar Trond Sekkingstad, politistasjonssjef Julie Egeland (Knarvik) og Håvard Skattum (Voss), Arne Lutro og Kari Ulveseth frå kommunikasjon

Bakgrunn for møtet – skriv til politimeister:

Bakgrunnen for møtet var at Regionrådet Nordhordland tok initiativ til eit møte med politimeisteren for å drøfte situasjonen i Nordhordland, med bakgrunn i mellom anna:

- endringar i Nordhordland i samband med sommaren
- ressursar frå Osterøy og Vaksdal omdisponerte til Knarvik; kontor stengde
- pass-/ID-tilbodet i Knarvik mellombels stengt
- medieoppslag om Bergen Sør og Bjørnafjorden om mogleg samanslåing av kontor – kan dette òg bli tema i Nordhordland?
- ei generell oppleving av nedprioritering av Nordhordlandsregionen – knytt til tenestestadane Knarvik, Hosteland, Lonevåg og Dale.
- ønskje om å bli høyrde i ein tidleg fase, ikkje i ettertid når planar alt er lagde

Solund kommune ved ordføraren vart òg invitert til å delta i møtet.

Innleiing

Politimeister Ane Kvaal ønskte Regionrådet velkomen og takka for initiativet. Ho understreka at politiet er oppteke av god dialog med kommunane og regionane, for å få politiarbeid og samarbeid på dagsorden. Difor deltok ho med toppleiinga i møtet, inkludert politistasjonssjefane i Knarvik og på Voss, samt kommunikasjonsressursar.

Regionrådsleiar Lars Fjeldstad takka for at politiet tok imot regionrådet. Han greidde ut om bakgrunnen for møtet, knytt til politisituasjonen i regionen/kommunane, der ein er misnøgd med bemanning, stenging av kontor, tilstedeværelse, utrykningstid m.m. Han peika på at politiet og kommunane har ulike roller som ein må respektere, men at måla er felles. Ein kan vere usamde i

prioriteringar, men det er viktig å ha god dialog og møtast. Fjeldstad viste òg til at politidekninga per innbyggjar er svært låg.

Det at flyttinga av ressursar frå Osterøy kun vart informert skriftleg til postmottaket til kommunen er uheldig. Med slike store endringar forventar kommunen eit fysisk møte for å diskutere problemstillinga, i det minste ein telefonsamtale eller digitalt møte.

May-Lynn Osland utdjupa òg bakgrunnen for møtet:

- Ho opplever at tilliten mellom politikarar og politiet er god, mellom anna gjennom ordninga med politikontakt.
- Samstundes meiner ho at tilliten til politiet i befolkinga er fallande, noko politiet bør merke seg.
- Ho viste til konkrete døme på manglande respons, uttrykking og tilgjenge når politiet vert tilkalla.
- Rusproblematikk blant ungdom er aukande, og førebygging, til dømes i skulen, vert viktigare.
- Lokalt nærvær er redusert i Nordhordland frå seks politikontor til no to (eventuelt eitt). (Osterøy/Vaksdal ikkje medrekna.)
- Ho viste til bemanning: 21 operative stillingar, der 7 er knytte til namsfogd m.m. Færre stillingar ute gjer det mindre attraktivt å søkje seg dit, noko som igjen påverkar kven som inngår i UH-mannskapet og medfører manglande nærleik og kjennskap til regionen.

Politimeister Ane Kvaal gjekk gjennom ein presentasjon (vedlegg) og kom inn på følgjande punkt:

- Status og utviklingsprosjekt i politidistriktet
- Organisering sidan reforma i 2016: tre geografiske driftseiningar (GDE), sju funksjonelle driftseiningar og tre distriktsovergrepande stabar. Ho understreka at dei to siste òg jobbar for heile geografien, ikkje berre mannskapa ute på politistasjonane
- Politidistriktet har ein anstrengt økonomi og har hatt årleg meirforbruk sidan 2016. Ho meiner distriktet kjem dårleg ut i budsjettfordelingsmodellen til Politidirektoratet
- Arbeidsmengda har auka
- Distriktet må tilpasse seg og avvege økonomi, styringssignal, intern organisering, geografi, teknologisk utvikling og trussel- og kriminalitetsbiletet
- Økonomiske rammer og utviklingsprosjektet «Framdrift Vest», der dei arbeider for ein meir effektiv og fleksibel politiorganisasjon som kan tilpasse seg endra rammer, mellom anna ved å utforme ein organisasjonsstruktur som gir større fleksibilitet og styrkjer førstelina
- Det er ingen planar om å flytte ut av Knarvik

Dialog

I den påfølgjande dialogen var Regionrådet og ordførar Mongstad frå Solund kommune tydeleg på:

- Misnøye med det som skjedde i sommar då m.a. ressursar frå Osterøy og Vaksdal vart omdisponerte til Knarvik (kontor stengt) og pass-/ID-tilbodet i Knarvik mellombels stengt
- Generelt misnøye med ressurs- og bemanningssituasjonen i regionen og ute ved kontora – og at ein opplever at terskelen for å rykka ut til distriktet er blitt høgare
- Kontora i Knarvik, Hosteland, Lonevåg og Dale må oppretthaldast og styrkjast i tråd med intensjonane
- Vaksdal er tydeleg på at dei vil høyra til Voss Politistasjonsdistrikt, og Osterøy var tydeleg på at dei historisk sett er vore nøgde med å høyra til Voss Politistasjonsdistrikt og ikkje har tatt initiativ til endring. Men understreka samtidig at det viktigaste er politiressursar til stades på Osterøy.
- Rusproblematikk aukar i skulane og blant ungdom, og òg blant vaksne, til dømes gjennom promillekøyning, som mange opplever som eit aukande problem fordi sjansen for å bli teken er minimal. Det same gjeld annan kriminalitet. Politiet må hugse at dei som vert rekrutterte til kriminalitet ute i distrikta, ofte endar i byane (Bergen) og blir eit problem der. Politiet må difor ha ressursar til meir førebygging.

- Tilstedeværet ute i kommunane og kontrollverksemda må styrkjast, det gjeld førebygging og kontroll generelt, men Regionrådet vil også peika på at Nordhordland har strategiske objekt i regionen når det gjeld det sikkerheitspolitiske – nasjonalt viktige objekt. Det å trekkja viktige ressursar og ikkje minst kunnskap / kjennskap lengre vekk frå desse er eit dårleg strategisk trekk. Regionen vil også peika på den sårbare og sterkt trafikkerte vegen mellom Knarvik og Vågsbotn, og at trafikkaos og stengt vekk kan lamma både politi og ambulanseutrykking. Sikkerheitspolitisk er også Nordhordlandsbrua sårbar.
- Dialog mellom politiet og kommunane er viktig, det gjeld både mellom toppleiinga i politidistriktet og kommunane og politikontaktmøta ute i distriktet

Politimeister svara at ho har stor forståing for ønska til kommunane, og at dei skal gjera sitt beste for å få fleire ressursar til politidistriktet, og ho utfordra også kommunane og ordførarane i å jobba politisk for dette, og viser til Vest politidistrikt er geografisk stort og har det meste som t.d. store avstandar, ras, dårlege vegar, kyst, tung industri, olje/gass-installasjonar, Håkonsvern og kriminalitet som alle andre. Med bakgrunn i det sikkerheitspolitiske biletet er både politidistriktet og Nordhordlandsregionen viktig.

Avslutning

Begge partar takka for eit god møtet, og begge er tydeleg på at slike møte er viktig.

Knarvik, 29. oktober 2025

Rune Heradstveit

Rune Heradstveit
Dagleg leiar
Region Nordhordland IKS

Vedlegg:

1. Presentasjon – «Status Vest politidistrikt og «Framdrift Vest»
2. E-post datert 29. august 2025 der Regionrådet ber om møte med politimeister

Status Vest politidistrikt og "Framdrift Vest"

Regionrådet Nordhordland

14. oktober 2025

- 1** Velkommen og presentasjonsrunde
- 2** Bakgrunn for møtet
- 3** Status Vest politidistrikt
- 4** Utviklingsprosjekt "Framdrift Vest"
- 5** Case: Bergen Sør og Bjørnafjorden/Austevoll
- 6** Oppsummering
- 7** Ordet fritt

Bakgrunn for møtet

- Endringer i Nordhordland:
 - Ressurser fra Osterøy og Vaksdal omdisponert til Knarvik
 - Pass/id-tilbud i Knarvik midlertidig stengt
- Medieoppslag om Bergen Sør og Bjørnafjorden.
 - Ønsker info om utviklings- og effektiviseringsprosjektet "Framdrift Vest"
- Bekymring for om Knarvik forsvinner (ref. leiekontrakt)
- Opplever nedprioritering av Nordhordlands-regionen
- Ønsker å bli hørt i en tidlig fase, ikke i ettertid når planene er lagt

Status, tiltak og utviklingsprosjekt

Politidistriktets organisering siden reformen i 2016

- Reformen i 2016 tok sikte på å sentralisere de deler av politiarbeidet som krever spisskompetanse. Det medførte opprettelse av nye distriktovergripende funksjoner.
- Mye av personalet ble overført fra politistasjonene utenfor politihuset i Bergen og mange tjenester ble overført til disse funksjonelle enhetene.
- Resulterte i en overdekning av areal på disse stasjonene og færre besøk fra innbyggerne.
- Innbyggerbesøkene har fortsatt nedgangen da flere tjenester kan løses digital og flere tjenester kan løses fra politibilene.

Dagens organisering:

Tre **geografiske** driftsenheter (GDE)

1. Bergen, Askøy og Øygarden
2. Hordaland
3. Sogn og Fjordane

Syv **funksjonelle** driftsenheter:

1. Operative tjenester
2. Etterretning og etterforskning
3. Påtale
4. Forebyggende
5. Utlending og forvaltning
6. Sivil rettspleie
7. Politiets sikkerhetstjeneste Vest

Tre distriktovergripende **staber**

1. Stab for HR
2. Stab for virksomhetsstyring
3. Stab for kommunikasjon

Vest politidistrikt - status

- Politidistriktet har hatt **årlig merforbruk** siden reformen i 2016
- Mye av **bygningssmassen er lite tilpasset** reformen i 2016 som flyttet oppgaver og ansatte til fellesenheter i politihuset i Bergen
- Vi mener at politidistriktet kommer **dårlig ut** av politiets **budsjettfordelingsmodell**
 - Tredje sistede plass for budsjettkroner fordelt på innbygger
 - Krevende situasjon i 2026 da merforbruket for 2025 vil trekkes fra tildelt budsjett
- **Arbeidsmengden** for de ansatte har **steget** grunnet
 - Ny sikkerhetspolitisk situasjon
 - En økning i anmeldte alvorlige saker
 - Økning og mer alvorlig kriminalitet av unge under 18 år
 - Kriminelle nettverk får økt fotfeste i distriktet
 - En fortløpende reduksjon av antall ansatte og økende HMS utfordringer

Vi må tilpasse oss

Økonomi

Styringssignal

Intern
organisering

Geografi,
infrastruktur og
demografi

Teknologisk
utvikling

Trussel- og
kriminalitetsbilde

Vi må tilpasse oss

Økonomi

Vi jobber etter to spor:

1. Øke rammen

- Politisk påvirkning
- Dialog med Politidirektoratet om fordeling av rammen

2. Utnytte rammen best mulig

- Prioritere ut fra resultater og samfunnsutvikling
- Utviklingsprosjekter
- Kostnads- og driftsoptimalisering

Utviklingsprosjekt – Framdrift Vest

- Formål

- Utvikle en **effektiv og fleksibel politiorganisasjon** som tilpasser seg dynamiske **rammeforutsetninger**
 - Perspektivmeldinger, Politimeldingen, endret sikkerhetspolitisk situasjon og et kriminalitetsbilde i stadig endring

- Utviklingsområder

1. **Effektivisere** tjenester og arbeidsprosesser innenfor politiets kjerneområder
2. Utforme en **organisasjonsstruktur** som gir større fleksibilitet og styrker førstelinjen
3. Utforme en mer helhetlig og effektiv planlegging av **arbeidstidsordningene**
4. **Redusere kostnader** knyttet til eiendom, bygg, anlegg, materiell, utstyr og kjøretøy

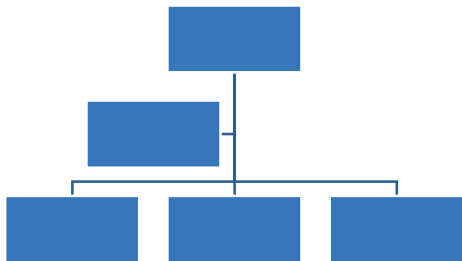
Case:
Bergen Sør og Bjørnafjorden/Austevoll

Begrepsavklaring

Begrepsavklaring

Tjenesteenhet

Politistasjonsdistrikt

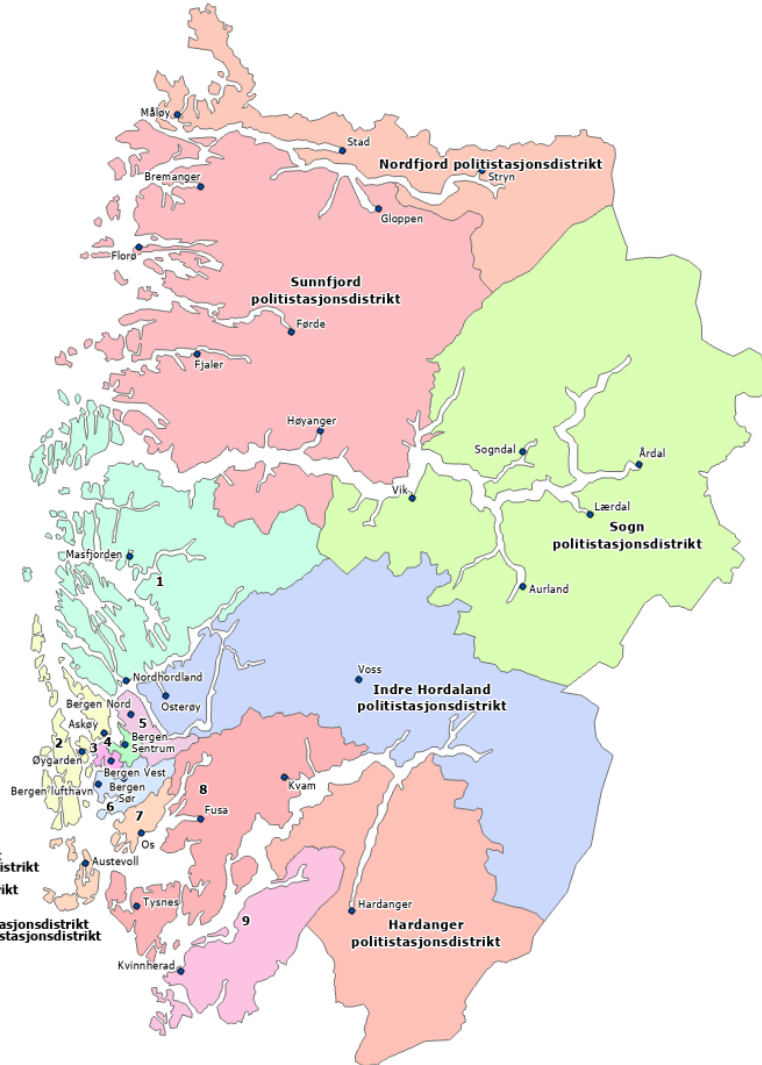
Tjenestested

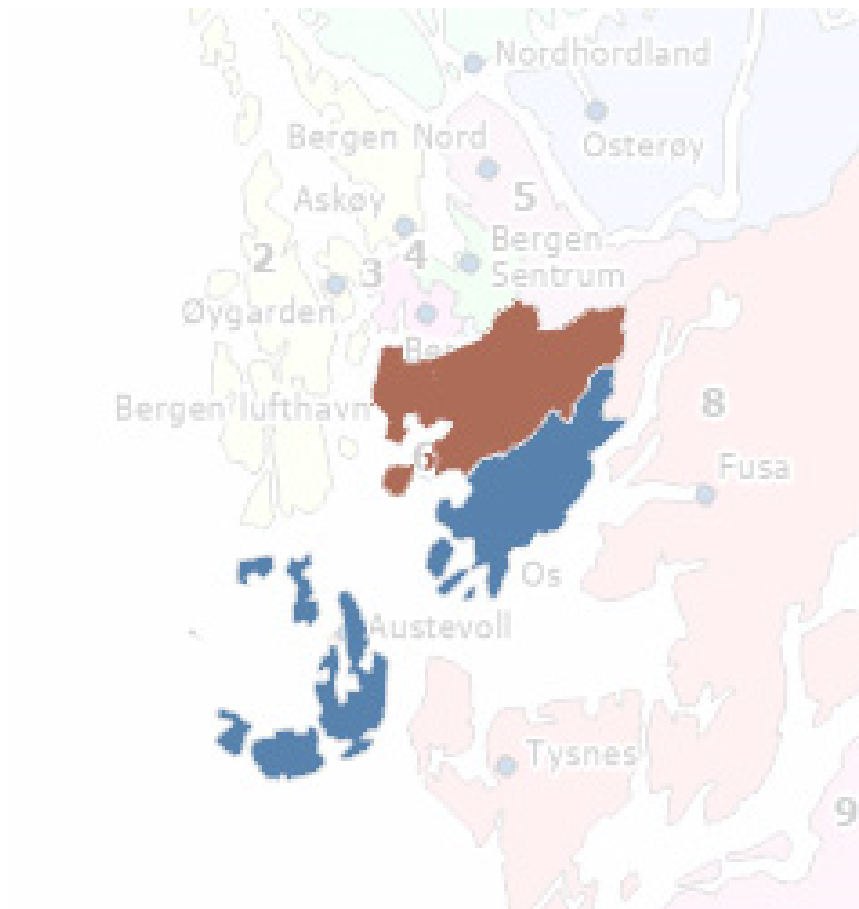

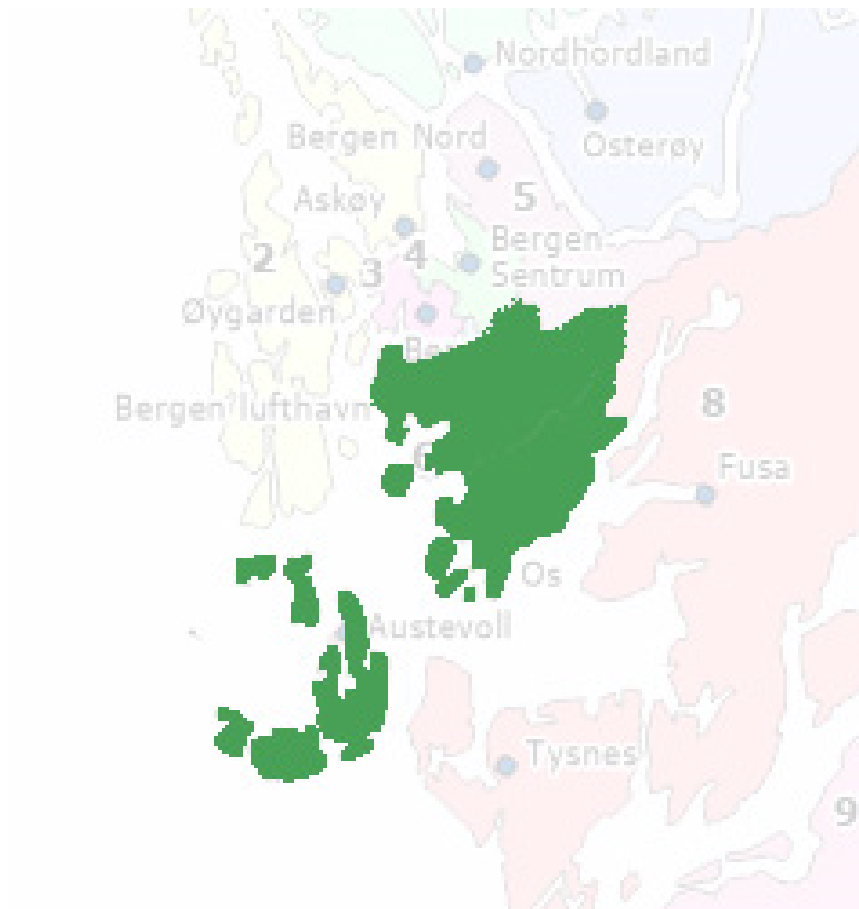
Politistasjon

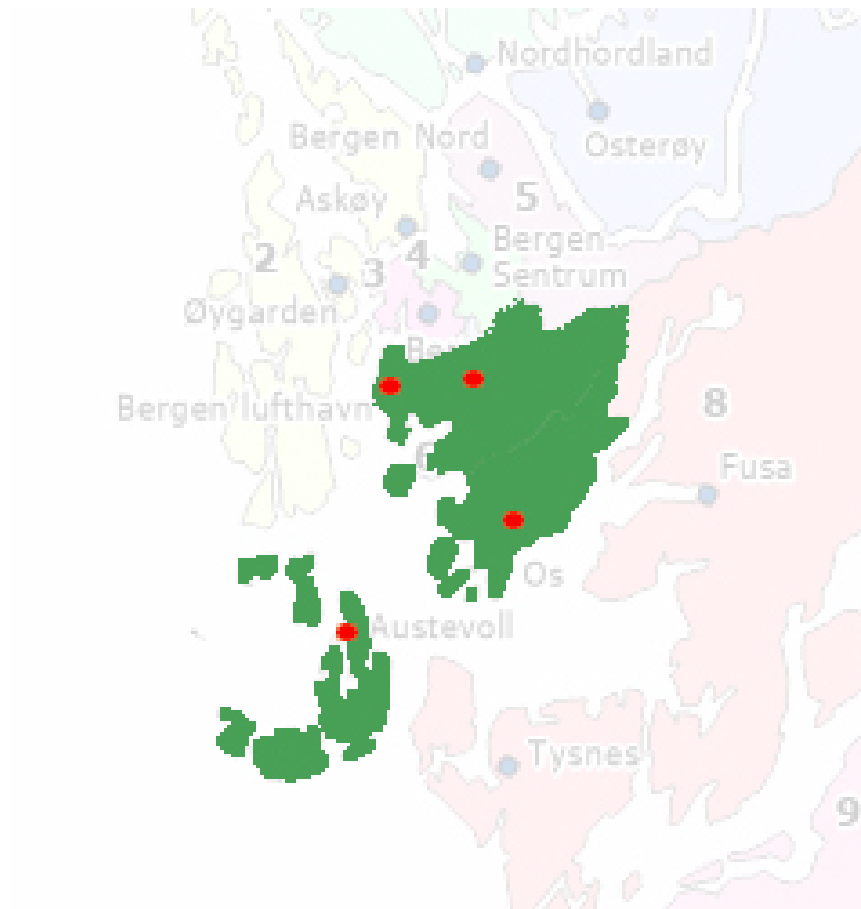

1. Nordhordland politistasjonsdistrikt
2. Askøy og Øygarden politistasjonsdistrikt
3. Bergen Vest politistasjonsdistrikt
4. Bergen Sentrum politistasjonsdistrikt
5. Bergen Nord politistasjonsdistrikt
6. Bergen Sør politistasjonsdistrikt
7. Bjørnafjorden og Austevoll politistasjonsdistrikt
8. Kvam, Samnanger og Tysnes politistasjonsdistrikt
9. Kvinnherad politistasjonsdistrikt

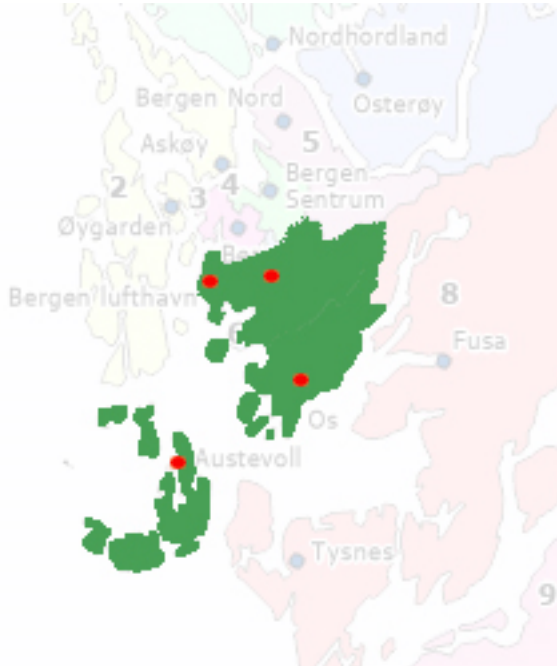

Vi vurderer:

- 1 ny, større tjeneste~~enhet~~ (politistasjonsdistrikt)
- 4 tjeneste~~steder~~ (politistasjoner)
- 1 tjeneste~~enhet~~sleder
- 3 tjeneste~~sted~~sledere
- Samle og styrke fagmiljø
- Beholde lokal tilhørighet og tilstedeværelse, særlig innen forebygging

Skalerbare tjenestesteder

Tjeneste	I dag	Justert
Publikumsmottak	✓	
Leverer anmeldelse	✓	
Gjennomføre avhør	✓	
Pass/id	✓	
Hittegoods	✓	
Ha møter med samarbeidspartnere	✓	
Oppmøte patrulje (garasje, garderobe, utstyr)	✓	
Fysisk tilstedeværelse i nærområdet (patrulje, forebygging, etterforskning, beredskap)	✓	

Forslag om sammenslåing

Bergen Sør og Bjørnafjorden og Austevoll politistasjonsdistrikter

- En av flere tilsvarende prosesser
- Husleiekontrakten i Bergen sør må avklares før 31.12.2025. Derfor prioriteres denne prosessen nå.

Faktorer som påvirker vurderingen:

- Endring i infrastruktur
- Over-/underdekning
- Antall ledere
- Nytt politihus
- Samarbeid mellom vaktregioner
- Operasjonssentralen styrer nærmeste ressurs til oppdrag uavhengig av oppmøtested
- Mer politiarbeid er flyttet fra bygg til politibil
- Digitalisering av innbyggertjenester
- Kriminelle (og ungdom) mer mobile enn før og perspektivet på lokalkunnskap utvides
- Nærpolititjenester kan opprettholdes med lavere kostnader, jf. modell for 19 nye tjenestesteder opprettet i 2024 og områdesatsningen i Oslo politidistrikt
- Forsvarlig forvaltning av fellesskapets midler, økt kvalitet, robusthet og HMS for de ansatte

Veien videre

- **Høring** fra Bergen, Bjørnafjorden og Austevoll
- Forløpende **dialog** med kommunene om lokalisering og innretning på mindre politistasjoner
- **Drøfting og forhandlinger** internt
- Eventuelt fremme saken for **Justis- og beredskapsdepartementet** via Politidirektoratet
- Eventuell **forskriftendring**
- Eventuell tilsvarende prosesser knyttet til **andre tjenesteenheter og politistasjoner** som vi kan vurdere å justere/slå sammen i tiden som kommer

Oppsummering

- Politidistriktet drifter i økende **ubalanse** knyttet til rammevilkårene
- Politidistriktet arbeider med å **påvirke budsjettfordelingsmodellen** for politiets slik at befolkningstall skal få større påvirkning enn skjønnsmessige kriterier
- Politidistriktet gjennomfører et **utviklingsprosjekt** som skal sikre bedre utnyttelse av fellesskapets midler og et mer effektiv politi
 - Effektivisere tjenester og arbeidsprosesser
 - En mer fleksible og robust organisering
 - Mer effektive tjenesteordninger
 - Lavere kostnader knyttet til eiendom, bygg, anlegg, materiell, utstyr og kjøretøy
- Politidistriktet **ønsker politisk forståelse** for å kunne drifte i balanse med rammevilkårene

Ordet fritt

Spørsmål, innspill og kommentarer

E-post datert 29. august 2025 der Regionrådet ber om møte:

Frå: Rune Heradstveit

Send: fredag 29. august 2025 10:07

Til: post.vest@politiet.no; ane.kvaal@politiet.no

Kopi: Gunn Åmdal Mongstad <gunn.amdal.mongstad@solund.kommune.no>; Erlend Kvamsdal <erlend.kvamsdal@masfjorden.kommune.no>; Hege Eide Vik <Hege.Eide.Vik@vaksdal.kommune.no>; Lars Fjeldstad <lars.fjeldstad@osteroy.kommune.no>; Linda Neset <Linda.Neset@modalen.kommune.no>; May-Lynn Osland <may-lynn.osland@gulen.kommune.no>; Morten Sognnes <morten.sognnes@austrheim.kommune.no>; Sara Sekkingstad <sara.sekkingstad@alver.kommune.no>; Stian Herøy <Stian.Heroy@fedje.kommune.no>

Emne: Regionrådet Nordhordland ber om snarleg møte med politimeisteren i Vest politidistrikt

Til politimeisteren i Vest politidistrikt!

Hei Ane!

Regionrådet Nordhordland ved ordførarane i kommunane Alver, Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy og Vaksdal vil gjerne invitera oss sjølve til eit møte med deg. I tillegg tenkjer me at det er naturleg og ønskeleg at ordførar i Solund er med.

Me har den siste tida gjennom media, registrert debatten som gjeld prosjektet «Framdrift Vestland» som gjeld omstrukturering/sentralisering av Vest politidistrikt, lokasjonar og ressursdiskusjonar som går der.

Me har allereie i Nordhordland i sommar fått kjenna på delar av dette då Vaksdal og Osterøy er dirigert til Knarvik for å kunne løysa bemanningskabalen for sommarhalvåret i Nordhordland, og me registrerer no at politistasjonen i Knarvik midlertidig er stengt for publikum og at ein ikkje kan få pass der.

Me har vidare gjennom media registrert diskusjonen om å flytta Fana politistasjonen til Os, og me kjenner også til at det er siste året har vore (er) på dagsorden å vurdere Knarvik og Åsane samlokalisert. Me veit at politiet i Knarvik i lengre tid har ønskt nye lokale, og at ein berre har ein kortare leigeavtale der dei er i dag. Det er derfor lett å tenkja at det er risiko for at regionen også mister sitt hovudkontor.

Nordhordland inkludert Solund, Osterøy og Vaksdal er eit stort geografisk område i eit elles stort GDE-område, og me er sjølvstøtt opptatt av tilstedeværelse i – og ressursituasjonen til politiet i vårt område. Me har i fleire samanhengar og møte uttrykt vår bekymring for dette overfor tidlegare politimeister Kaare Songstad, og ikkje minst at me opplever at det er vår region / området som har hatt mest kutt over tid, og ei heller fått tilført nye etter når dette har vore på dagsorden nasjonalt.

Regionrådet ønskjer derfor eit snarleg møte med deg og leiinga i Vest politidistrikt i for å fremja vårt syn og vår bekymring for framtida. Me ønskjer å koma i forkant med dialog og tydelege meiningar og innspel, og ikkje i ettertid når planar er lagt.

Me håpar derfor at politimeisteren finn tid til eit snarleg møte, og Regionrådet stiller gjerne til møte i Bergen, eller evt. i Knarvik eller ute i ein av kommunane.

Det kan vera vanskeleg å finna eit møtetidspunkt som passar både for politimeisteren og alle ordførarane, så det enklaste kan vera at de finn alternative tidspunkt, og så kontaktar dagleg leiar i Regionrådet Nordhordland Rune Heradstveit som har oversikt over kalendrane til ordførarane.

Knarvik, 29. august 2025

På vegne av Regionrådet Nordhordland

Med venleg helsing

Rune Heradstveit | Dagleg leiar | Region Nordhordland IKS

Mobil +47 90 75 34 59 | www.regionnordhordland.no

Referat frå dialogmøte om høyring – ny integreringspolitikk

Dato: 05.03.2026

Tid: 09.00-11.00

Møtestad: Digitalt (Teams)

Arrangør: Vestland fylkeskommune

Møteleiar: Kristine Sunde Fauske

Referent: Ingelin Malene Malkenes

1. Bakgrunn og innleiing

Vestland fylkeskommune inviterte kommunane i fylket til dialogmøte om høyringsnotatet til ny integreringspolitikk. Det var 51 påmelde frå 26 kommunar. Fleire kommunar opplyste at dei har planar om å levere høyringssvar, medan nokre på tidspunktet for møtet var usikre. Det er naturleg, då saka ikkje er ei reint administrativ avgjerd.

Fylkeskommunen presenterte hovudtrekka i høyringsnotatet. Presentasjonen vart varsla sendt ut i etterkant av møtet.

2. Kort gjennomgang av hovudinnhald i høyringsnotatet

Følgjande hovudpunkt vart presenterte:

- Utvida målgruppe for stønadsordning (introduksjonsstønad)
- Ikkje tilgang til sosialhjelp i stønadsperioden
- Fast, individbasert stønad med ulike tillegg
- Ny aktivitetsplikt etter avslutta program for personar i alderen 18-60 år
- Auka ansvar og fleire oppgåver lagt til kommunane
- Endring i namn frå introduksjonsprogram til integreringsprogram
- Bortfall av bustønad, men innføring av butillegg i eit avgrensa tal kommunar
- Høyringsfrist: 23. april 2026

KS sitt fagnotat vart kort presentert, med vekt på økonomiske, administrative og bustadsosiale konsekvensar for kommunesektoren.

Fylkeskommunen orienterte også om arbeidet med eige høyringssvar. Saksframlegget er ikkje politisk vedteke, men skal handsamast i hovudutval for kultur idrett og inkludering 11.03.26 og fylkesutvalet 19.03.26.

3. Overordna innspel frå kommunane

Kommunane uttrykte interesse for dialog og engasjement knytt til konsekvensane av forslaget. Gjennomgåande vart det peika på behov for heilskaplege vurderingar, særleg når det gjeld økonomi, levkår, bustad, rettstryggleik og gjennomføringsevne i kommunane.

4. Økonomi og levkår

Fleire kommunar uttrykte uro for at dei foreslåtte endringane vil føre til lågare levkår for deltakarane i integreringsprogrammet. Det vart peika på:

- Auka behov for søknader om ekstratilskot og nødhjelp
- Betydelig auke i administrativ arbeidsmengde knytt til slike ordningar
- Risiko for at mange vil trenge supplerande sosialhjelp utan å ha ordinær tilgang til dette
- Manglande levkårsberekningar i høyringsnotatet, særleg knytt til faktiske kostnader ved å leve i Noreg

Fleire stilte spørsmål ved om økonomiske insentiv til arbeid vil fungere for personar som i praksis har svært avgrensa val. Det vart også peika på at forskning frå Danmark, som er referert i høyringsnotatet, viser manglande varig effekt på sysselsetting og auka levekårsutfordringar. Det vart vidare løfta bekymring for barn sine levekår, risiko for auka trangboddheit og at barns beste ikkje er tilstrekkeleg vurdert. Nokre kommunar meinte at staten må sikre betre samanheng mellom politikk, ansvar og finansiering, og at kommunane ikkje kan bli sitjande att med uforutsigbart ansvar utan tilstrekkeleg kompensasjon.

5. Bustad og lokale føresetnader

Bustad vart peika på som eitt av dei mest krevjande områda ved forslaget. Det vart mellom anna løfta følgjande problemstillingar:

- Manglande tilgang på eigna og rimelege bustader innanfor dei foreslåtte økonomiske rammene
- At leigeprisane i mange kommunar er på nivå med dei største byane
- Transportutfordringar når bustader ligg langt frå arbeidsplassar, skule og tenester
- Risiko for sekundærflytting til større byar

Det vart peika på at ei så omfattande omlegging av bustadpolitikken ikkje er realistisk å gjennomføre innan tidsramma som ligg i forslaget. Fleire stilte spørsmål ved om regelverket er for sterkt prega av ein mellombels situasjon (krigen i Ukraina), og om det er tilpassa eit meir langsiktig perspektiv.

Parallelle stønadsordningar i ein overgangsperiode på fem år vart også trekt fram som problematiske, og det vart peika på risiko for A- og B-lag blant busette flyktningar.

6. Arbeid, kvalifisering og utdanning

Fleire kommunar var samde om at arbeid er eit viktig mål, men stilte spørsmål ved om verkemidla i høyringsnotatet er tilstrekkelege og treffsikre.

Tema som vart løfta:

- Høge språk- og kompetansekrav i norsk arbeidsliv
- Avgrensa tilgang på praksisplassar og metningspunkt hos praksistilbydarar
- Manglande omtale av arbeidsgivarane sitt ansvar i høyringsnotatet
- Ulike lokale arbeidsmarknader og transportutfordringar, særleg i distrikta

Fleire peika på at formell vidaregåande utdanning i større grad har synt seg å vere eit effektivt integreringstiltak. Det vart uttrykt uro for at forslaget kan føre til færre som tek relevant utdanning, særleg når førebunde opplæring ikkje lenger gir rett til stønad.

Modulbasert opplæring kombinert med introstønad vart trekt fram som eit godt døme på tiltak som har fungert, særleg for vaksne med forsørgaransvar.

7. Aktivitetsplikt

Forslaget om utvida aktivitetsplikt skapte særleg bekymring i kommunane. Det vart peika på:

- Manglande omtale av sjukdom, helse og redusert arbeidsevne
- Risiko for auka press på psykisk helsetenester
- Store utfordringar med å oppfylle aktivitetskravet når kommunen ikkje rår over praksis- og arbeidsplassar
- Fare for uønskt effekt som svart arbeid og auka stressbelastning

8. Administrative omsyn og rettstryggleik

Kommunane uttrykte betydeleg uro knytt til administrativ kapasitet og rettstryggleik:

- Behov for fleire sakshandsamarar og nye organisatoriske løysingar
- Manglande digitale system for handtering av nye stønadsordningar
- Uklare kriterium for ekstrastønad og nødhjelp, som kan føre til mykje skjøn og ulik praksis

Det vart peika på at ei eventuell forenkling først kan kome på lengre sikt, medan kommunane i ein overgangsperiode vil få betydelege meirkostnader. Nokre meinte det burde leggjast til rette for overgangskompensasjon i perioden etter januar 2028.

9. Rolle til frivilligheita

Fleire kommunar uttrykte sterk skepsis til at frivilligheita vert tillagt eit stort ansvar i integreringsarbeidet. Det vart understreka at frivillig innsats må vere eit supplement - ikkje ei erstatning - for offentlege tenester, og at det er urealistisk å byggje systemansvar på frivillig arbeid.

10. Avsluttande merknader og vidare dialog

Det vart informert om at det kan kome tilleggsoppmodingar om busetting i 2026, og at meir informasjon truleg vil kome i løpet av våren.

Fylkeskommunen oppmoda kommunane til å ta kontakt ved behov, og inviterte samstundes til innspel om andre initiativ eller tiltak kommunane ønskjer at fylkeskommunen skal ta vidare.

11. Kort oppsummering

Dialogmøtet synte brei semje blant kommunane om at forslaget til ny integreringspolitikk har store konsekvensar lokalt. Kommunane uttrykte særleg uro knytt til økonomi og levkår, bustadtilgang, aktivitetsplikt, administrativ kapasitet og rettstryggleik. Mange etterlyste meir heilskaplege vurderingar, betre statleg samordning og tilstrekkeleg finansiering for å sikre at måla om integrering og deltaking kan nåast utan å forverre levkåra for flyktningar og belaste kommunane uforholdsmessig.

Frå: Ingelin Malene Malkenes <Ingelin.Malene.Malkenes@vlfk.no>

Send: måndag 9. mars 2026 12:28

Kopi: Kristine Sunde Fauske <Kristine.Sunde.Fauske@vlfk.no>; Babek Aanesen Hosami <Babek.Aanesen.Hosami@vlfk.no>; Bente Blytt <Bente.Blytt@vlfk.no>

Emne: Referat frå dialogmøte om ny integreringspolitikk

Hei,

Takk for deltaking og gode innspel i dialogmøtet om høyringa til ny integreringspolitikk 5. mars.

Vedlagt finn de presentasjonen og referat frå møtet. Referatet er reinskrive og samla tematisk, og gir ei oversikt over dei viktigaste innspela som kom fram i diskusjonen – utan å knyte desse til enkeltkommunar.

Minnar om at høyringsfristen er 23. april 2026.

Gi gjerne beskjed dersom de har merknader til referatet, eller om det er andre perspektiv de ønskjer å spele inn vidare.

Med helsing

Ingelin Malene Malkenes
rådgjevar

fysisk aktivitet og inkludering
kultur og folkehelse

tlf.: 48 25 73 65
www.vestlandfylke.no

Ver merksam på at all dialog på e-post kan bli journalført.

Vestland
fylkeskommune

Høyring: ny integreringsstønad for nyankomne flyktningar

Digital samsnakk for vestlandskommunane 05.03.2026

Forslaget i korte trekk

- Ny integreringsstønad i fem år frå busetting
- Målgruppe utvidast til alle busette flyktningar mellom 18 og 67 år
- Erstattar introduksjonsstønad, sosialhjelp og bustønad
- Fast, individbasert stønad med tillegg
- Ny aktivitetsplikt etter avslutta program
- Auka ansvar for kommunane
- Høyringsfrist: 23. april 2026

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Høringsnotat

Integreringsstønad for nyankomne flyktninger

23. januar 2026

Høringsfrist: 23. april 2026

Fagnotat KS

- Peikar på moglege konsekvensar for kommunane
- Løftar særleg:
 - økonomiske og administrative følgjer
 - busetting
 - levekår
- Kan brukast som støtte i eigne høyringssvar
- Men: kommunane si eiga erfaring er avgjerande

Ny integreringsstønad – fagnotat fra KS

Innledning

Den 23.01.26 sendte regjeringen følgende forslag på høring: [Høring av forslag om integreringsstønad for nyankomne flyktninger - regjeringen.no](#).

Høringsfristen er torsdag 23.04.26.

Regjeringen angir at formålet med forslaget er å styrke arbeidslinja slik at det skal lønne seg å komme i jobb, å sikre et rimelig livsopphold for målgruppen fram til selvforsørgelse, å skape et enklere og mer oversiktlig system, og å regulere forhold som kan påvirke flyktninger og migranternes valg av Norge som ankomstland.

Dette fagnotatet er ment som innspill fra KS til medlemmenes eget arbeid med å utarbeide høringssvar. Notatet er først og fremst rettet mot kommuner, men kan også være relevant for fylkeskommunenes arbeid med høringen.

Nedenfor følger en kort gjengivelse av hovedinnholdet i forslaget. Deretter vil hoveddelen av notatet ta for seg noen utvalgte områder som vi vurderer at det vil være viktig å ha oppmerksomhet på i høringssvaret. Disse er henholdsvis *økonomiske og administrative konsekvenser, konsekvenser for bosetting av flyktninger, og konsekvenser for levekår*. For hvert av områdene peker vi på noen problemstillinger som vi oppfordrer til å vurdere særskilt, med referanse til egen kommune.

Virkningene av forslaget for brukergruppen er åpenbart viktig, men vårt fokus her er først og fremst på de direkte konsekvensene for kommunene. Vi viser ellers til at departementet i høringsnotatet stiller en rekke konkrete spørsmål som de ønsker høringsinstansenes innspill til. Disse er oppsummert på side 7-8 i høringsnotatet. For ytterligere informasjon, viser vi til høringsnotatet her: [Høring av forslag til integreringsstønad for nyankomne flyktninger](#)

Kva tenker fylkeskommunen om forslaget?

«Fylkesdirektøren stiller seg positiv til at regjeringa ønskjer å revidere integreringspolitikken, og deler målet om høgare deltaking i arbeid og samfunnsliv for målgruppa. Samstundes er det avgjerande at endringar i økonomiske og strukturelle verkemiddel ikkje bidreg til auka levekårsutfordringar eller forsterkar risikoen for varig utanforskap blant nykomne innvandrarar og flyktningar.»

^ PS 37/2026: Svar på høyring om ny integreringsstønad for flyktningar i integreringsperioden

Saksnummer:
2026/2820

Tilgangskode:
-

Hjemmel:
-

Administrativ enhet:
-

Hovuddokument

Vedlegg (2) ^

 Høringsnotat.pdf

 Oversikt busettingsvedtak Vestland pr 24.02.26

Saksprotokollar (1) ^

Hovudutval for kultur, idrett og inkludering11.03.2026

Saksprotokoll fins ikkje eller er ikkje lagt ut

Innstilling frå fylkesdirektør - høyringssvar

Handsamast av KULII 11. mars og Fylkesutvalet 19.03.26

1. Vestland fylkeskommune støttar regjeringa sitt overordna mål om å forenkle og styrkje integreringspolitikken, og deler målsetning om høgare deltaking i arbeid og samfunnsliv for nykomne flyktningar.

2. Vestland fylkeskommune ber om at innretninga av integreringsstønaden i større grad tek omsyn til risiko for auka levekårsutfordringar, særleg for barnefamiliar og andre sårbare grupper i integreringsperioden.

3. Vestland fylkeskommune peikar på at reduksjon av ytingar i femårsperioden kan få konsekvensar for deltaking i opplæring og kvalifisering, og ber om at mogleg konflikt mellom kortsiktige arbeidsinsentiv og langsiktig kvalifisering vert nærare vurdert i den vidare oppfølginga av ordninga.

4. Vestland fylkeskommune understrekar at endringane ikkje må svekke barn sine levekår, og ber om at omsynet til barnets beste vert tillagt avgjerande vekt i vidare utforming av regelverket.

5. Vestland fylkeskommune peikar på at endringane som er foreslått vil få følgjer for kommunane sitt arbeid med busetting og oppfølging, og ber om at administrative og økonomiske konsekvensar for kommunane vert tilstrekkeleg kompensert for å ikkje svekke kommunanes busettingsvilje og -evne.

6. Vestland fylkeskommune ber om at fylkeskommunen si rolle innan vidaregåande opplæring, busetting og regionalt integreringsarbeid vert tydelegare omtalt og ivareteken i den vidare implementeringa av ordninga.

7. Vestland fylkeskommune meiner integreringsstønaden bør vere eit tydeleg integreringspolitisk verkemiddel, der hovudvekta ligg på deltaking, kvalifisering og overgang til arbeid heller enn på migrasjonsregulering.

Kva er vestlandskommunane opptekne av?

Økonomi og levekår

- risiko for svekte levekår, særleg for barnefamiljar
- låge stønadssatsar sett opp mot lokale bustadkostnader

Bustad og lokale føresetnader

- pressa bustadmarknader fleire stader
- ordninga tek lite omsyn til lokal variasjon

Arbeid, kvalifisering og transport

- manglande transport i distrikta gjer arbeid og tiltak vanskeleg
- uro for at raske inntektskrav kan gå på kostnad av utdanning

Aktivitetsplikt

- fleire er positive til intensjonen
- uklårt innhald, organisering og ressursbehov over tid

Administrative og rettstryggleikssyn

- fem år med parallelle regelverk og system
- uro for auka administrativ belastning og svekt rettstryggleik

1. Økonomi og levekår

Kva seier høyringsnotatet/KS fagnotat?

- **Risiko for svekka levekår:** Departementet erkjenner at den nye stønaden for mange vil liggje på eit lågare nivå enn dagens samla ytingar (sosialhjelp og bustønad). Særleg er det knytt uro til **einslege forsørgjarar**, som analysane viser vil få monaleg lågare utbetalingar enn i dag. Som eit avhjelpande tiltak er det føreslått eigne barnetillegg og forsørgjartillegg for å sikre eit "rimeleg livsopphald".
- **Låge satsar vs. bustadkostnader:** Notatet slår fast at integreringsstønaden i prinsippet skal dekke normale utgifter til bustad. For å kompensere for høge leigeprisar er det føreslått eit **bustadtillegg** på kroner 19 000 i Bergen. Likevel viser tabellar at disponibel inntekt etter at husleige er betalt, i dei fleste tilfelle vil vere lågare enn i dagens system.

2. Bustad og lokale føresetnader

Kva seier høyringsnotatet/KS fagnotat?

- **Pressa bustadmarknader:** Departementet innrømmer at forslaget vil **avgrense handlingsrommet** for kor flyktningar kan busettast. Sidan stønaden er fast og erstattar behovsprøvde ytingar, fungerer den i praksis som eit "tak" på kva husleige flyktningen kan betene.
- **Lokal variasjon:** Det vert peika på eit spenningsforhold mellom målet om spreidd busetting og behovet for å busette der det er tilgang på arbeid og utdanning. Departementet forventar auka ventetid i asylmottak fordi det vil ta lengre tid for kommunane å finne bustader som flyktningane faktisk har råd til å leige med den nye stønaden.

3. Arbeid, kvalifisering og transport

Kva seier høyringsnotatet/KS fagnotat?

- **Transport i distrikta:** Høyringsnotatet omtaler i liten grad transportutfordringar generelt, men opnar for at **ekstraordinære utgifter** (til dømes til bil) kan dekkast dersom flyktningen er heilt avhengig av bil for å kome seg til jobb.
- **Utdanning vs. inntektskrav:** Det er ein uttalt uro for at låge stønader kan tvinge flyktningar til å prioritere kortsiktig arbeid framfor naudsynt utdanning. Departementet føreslår at flyktningar som vil ta vidaregåande opplæring etter integreringsprogrammet, **ikkje skal få integreringsstønad**, men må finansiere livsopphaldet via Lånekassen. Dette kan motverke målet om formell kvalifisering.

4. Aktivitetsplikt

Kva seier høyringsnotatet/KS fagnotat?

- **Innhald og organisering:** Aktivitetsplikta skal som hovudregel vere på minst **20 timar i veka** og tre i kraft seinast innan seks månader etter avslutta program. Innhaldet skal bestå av arbeidsretta tiltak eller norskopplæring, og det vert opna for at også tiltak i regi av **frivillig sektor** kan inngå.
- **Ressursbehov:** Departementet legg til grunn at aktivitetsplikta i stor grad skal bestå av eksisterande tiltak som allereie er finansierte, for å minimere presset på kommunane. KS etterlyser likevel vurderingar av dei ressursmessige konsekvensane ved at kommunane må følgje opp gruppa i inntil fem år.

5. Administrative omsyn og rettstryggleik

Kva seier høyringsnotatet/KS fagnotat?

- **Parallelle system:** Departementet erkjenner at kommunane i ein overgangsperiode må handtere to regelverk parallelt, noko som kan vere ressurskrevjande. Målet på lang sikt er eit enklare system med berre éi lov å forhalda seg til.
- **Administrativ belastning og rettstryggleik:** Kommunane får ansvaret for å forvalte stønaden og vurdere "sikkerheitsventilar" som ekstraordinære utgifter og nødhjelp. Departementet føreslår at berre kutt i stønad som utgjer meir enn **ein firedel** av utbetalinga skal reknast som enkeltvedtak med klagerett, for å redusere den administrative børa.

Andre ting de ynskjer å melde?

Kristine Sunde Fauske

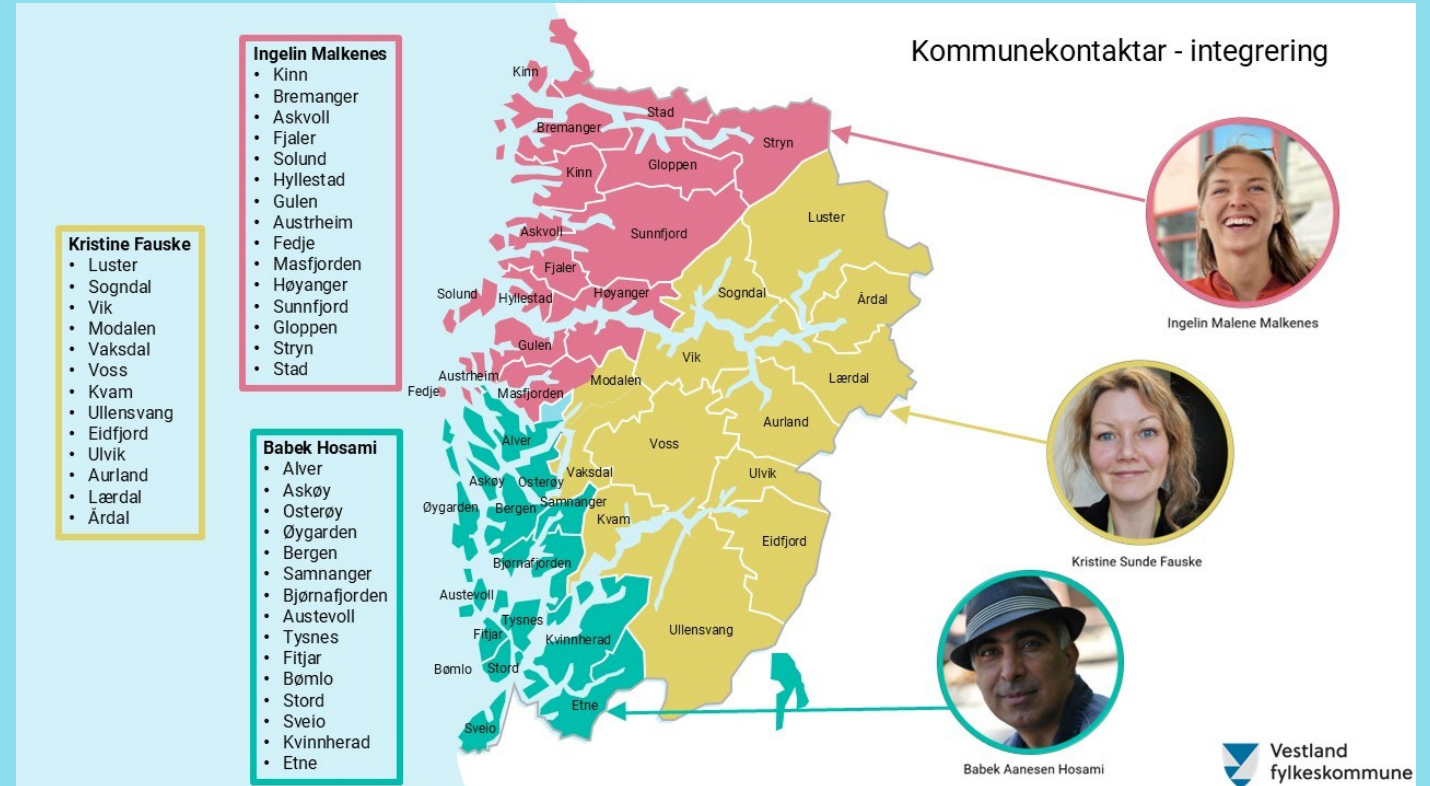
Kristine.Sunde.Fauske@vlfk.no

Ingelin Malene Malkenes

Ingelin.Malene.Malkenes@vlfk.no

Babek Aanesen Hosami

Babek.Aanesen.Hosami@vlfk.no

Fra: post@utver.no <post@utver.no>

Sendt: måndag 2. mars 2026 07:40

Til: post@utver.no

Emne: Vener av Utvær, Årsmelding og innkalling til årsmøte

Hei

Våren er her, og vi ser fram mot ein ny sesong lengst vest.

Håpar du vil støtte arbeidet vårt med formidling og vedlikehald på Utvær.

Vedlagt er årsmelding, giro for neste års medlemskap og innkalling til årsmøte (vert og vist på sida vår på facebook)

Venleg helsing

Styret i Vener av Utvær

INNKALLING TIL ÅRSMØTE FOR 2026 I VENER AV UTVÆR

7. februar 2026

Vener av Utvær inviterer medlemmar av venelaget til årsmøte
Sildevika 1, søndag 22. mars kl. 16:00.

Agenda:

1. Val av møteiar, referent og protokollunderskrivarar
2. Godkjenning av innkalling
3. Godkjenning av referat for årsmøtet
4. Økonomi – gjennomgang av rekneskapen for 2025
5. Årsmelding 2025 (Vedlegg 1)
6. Val
7. Ymse

Venleg helsing

Styret i Vener av Utvær

Ingvill Storøy

Leiar

Hilde Christensen

Styremedlem

Borgny Leirvåg

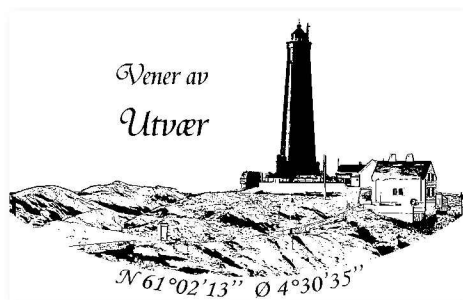
Kasserar

Lillian Herland

Referent

Randi Oden

Styremedlem

VENER AV UTVÆR
V/ INGVIILL STORØY
6924 HARDBAKKE
TLF: 47 40 94 82
E-POST: POST@UTVER.NO
ORG. NR: 995 545 721

VENER AV UTVÆR HAR SIDAN 2010 JOBBA MED RESTAURERING AV BYGNINGANE OG Å GJERE FYRSTASJONEN TILGJENGELIG FOR PUBLIKUM. OM DU VIL LESE MEIR OM OSS, KAN DU BESØKJE OSS PÅ [WWW.FACEBOOK.COM/UTVER](https://www.facebook.com/utver)

NOREGS VESTLEGASTE FYR TRENG STADIG FLEIRE OG NYE VENER / MEDLEMAR.

PRISAR STØTTEMEDLEM PR/ÅR:

VAKSEN: KR 300,-
FAMILIE: KR 400,-
BEDRIFT: KR 850,-

GRASROTANDEL: 995 545 721

HUKS Å MERKE BETALINGA MED E-POST ADRESSE.

Støttemedlen Vener av Utvær 2026

Vener av Utvær
v/Ingvill Storøy
Sildevika 1
6924 Hardbakke

3705.17.52156

*Vener av
Utvær*

Årsmelding 2025

Innleiing

Året 2025 har Vener av Utvær (VaU) hatt høg aktivitet innan vedlikehald. Mengda besøk var om lag som tidlegare år. Vi hadde tilstrekkeleg med søkarar til vertskapsordninga i sommarsesongen og har fordelt vertskapsperioden for 2026.

Godt sal av suvenirar og besøk har gjeve eit positivt resultat for Vener av Utvær.

Styret har vore konstituert slik:

	Vald for	
Ingvill Storøy - styreleiar	2023-2024	Ikkje på val
Borgny Leirvåg – kasserar	2023-2024	Ikkje på val
Lillian Herland – referent	2024-2025	Tek attval
Randi Cecilie Odéen -styremedlem	2024-2025	Tek attval
Hilde Christensen – styremedlem	2024-2025	Tek attval
Norunn Kalgraff - varamedlem	2024	Tek attval

Valperioden er 2 år for styremedlem, og 1 år for varamedlem.

Me ønskjer oss fleire som kan delta i planlegging og/eller utføring av vedlikehaldsarbeid utanom skuleferien. Interesserte kan melde frå til ein i styret.

Avtalar

Avtalen om leige av bygningane på fyr stasjonen mellom Kystverket og Solund Kommune blei vedtatt i kommunestyret i 2025.

Avtalen strekkjer seg over 10 år. Det er utarbeidd driftskonsept som ligg ved den nye avtalen.

Parallelt med denne avtalen er det også inngått ein samarbeids- / driftsavtale mellom Solund Kommune og Vener av Utvær. Denne var ein del av same vedtaket i Kommunestyret som nemnt over. VaU via Solund kommune har elles avtale med Kystverket om omvising i fyrstårnet. Ved årsavslutning oppsummerer VaU utført arbeid til Kystverket og lagar eit arbeidsprogram for kommande år.

1 Augustkveld med himmel «i brann». Foto: Marit Steinsund

Registrering av laget

VaU er registrert i Brønnøysundregistra som foreining/lag/innretning med org. nr. 995 545 721.

Laget er også registrert i Frivillighetsregisteret.

Økonomi

VaU gjekk i 2016 inn med kr 5 000,- i aksjar (5 aksjar á kr 1 000,-) i Jensbua Kystkultursenter.

VaU gjekk i 2018 inn med kr 5 000,- i aksjar (10 aksjar á kr 500,-) i Visit Fjordkysten AS.

VaU har ei løpande marknadsavtale med Vist Fjordkysten på kr 3 125,- pr år.

Elles blir det referert til rekneskapen for 2025.

Medlemsmasse

Venelaget har ved utgangen av 2025 fylgjande medlemsmasse: (Tal frå 2024 i parentes.)

Medlemsskap vaksne	22	(20)
Medlemsskap familie	18	(13)
Medlemsskap bedrift	1	(3)

Forsikringar

For godkjenning av ovanfor nemnde avtale med Kystverket har venelaget oppretta ei ansvarsforsikring hjå Gjensidige: *Forsikring for lag/klubb – Ansvar for skade på person og ting.*

Sal av diverse til inntekt for venelaget

I tillegg til gaiding i fyret har vi sal suvenirar. Dette har vore tekstilar, puslespel, termometer, termosflasker, cider, og krus. Det har vore servert kaffi, vaflar og saft. 2025 var eit godt år med omsyn til omsetning. 23. juli sette vi rekord med sal på til saman 17 885 kr.

Fyrsafari blei i år gjennomført av Vidar Hop Skyssbåtar, med booking gjennom Fjordkysten. Det var i år to anløp i veka på Utvær, utan gaid på båten. Dette fungerte godt for oss i venelaget med to anløp i veka. Kring 120 besøkte Utvær på Fyrsafari i 2025. Som i 2025 vert det også lagt til rette for korrespondanse med ekspressbåt frå Nordfjord (sørgåande båt). I 2026 vert det tur laurdagar, men med avgangar frå både Hardbakke, Skjerjehamn og Solleibotn/Eivindvik. Sjå nettsidene til Fjordkysten for rutetider og bestilling. 9. august vart fyrsafari avlyst grunna dårleg vær.

Høgdepunkt

Me vil trekke fram nokre høgdepunkt og blinkskudd frå året som gjekk: 30. mars hadde vi årsmøte og det nye året er offisielt i gong. Laurdag 10. mai reiste blide dugnadsfolk ut til Utvær for å førebu til ein ny sesong, frakta med oss suvenirar, gjekk vernerunde, vaska og bar stillas!

Driftige målarinner frå Florø

Soling etter utført arbeid, foto Norunn Kalgraff

Det blir mange bører!
Foto Borgny Leirvåg

Rekkverk må målast, foto Marit
Steinsund

Gode, sosiale stunder rundt
fyret.

Tysdag 13. mai kom ein triveleg gjeng med turoperatorar på gaida tur, i regi av FjordKysten og Sunnfjord i samarbeid med Fjord Norge. Dei fekk servert vaflar og kaffi – og høve til å kjøpe med seg flotte suvenirar heimatt. I september var det også visningstur til Utvær for internasjonale turoperatorar, og sommaren 2026 kjem det britar på tur for å symje i havet i Solund med SwimTrek.

Fiskelykke og uvær 9.8, foto Hilde Christensen

Flora turlag var på besøk 30. juli og
Nordhordland Turlag var på besøk 17. augsut.

I slutten av august var NKKA og
plass for bl.a. å kitte vindauge

Vertskapsordning

Vertskapsordninga er blitt populær og den fungerer godt. Hilde Christensen er primærkontakt for vertskapa- Styret fordeler periodane på nyåret, og deler på oppgåva med å støtte vertskapet i form av å sende ut påfyll av vatn, varer og svare på spørsmål. Kvar vertskap er på Utvær i ei veke, med overlapping tysdagar. Det var vertskap frå midten av juni til slutten av august. Alle som vil være vertskap sender dette gjennom eit eige søknadsskjema for kvar sesong.

Utført arbeid / reparasjoner

Eit storarbeid som blei utført av kystverket i 2025 var fullføring av reklamasjonssak på fyret og oppussing av linsehuset. Velkommen på besøk i 2026!

Naust

- Rydda på loftet og nede i naustet
- Båt er vaska
- Bord og benker er vaska over med grønnsåpe.
- Ny straumkurs for lysstolpe ute ved kai er skifta ut av kystverket.
- Ny oppslagstavle med nyttig informasjon er skrudd opp ute på naustveggen.

Fyrmesterbustaden

- Stakittgjerde er vaska og malt på alle innside og utside på vestvegg.
- Vegger i gang 1,2 og 3 etasje er sparkla og malt
- Vegger og tak på toalett er nymalt
- Pipe på badet er skrapa for maling som flassa og malt
- Kjøkkenskuffer og skap er vaska og rydda
- Komfyr og kjøkkenvifte er vaska
- Rydda i skap og skuffer i stova
- Ny strømkurs til komfyr på kjøkken er ordna av kystverket i slutten av august.
- Vindu på vestvegg og søre veggen er kitta opp igjen av Ove Losnegård og NKKA
- Nytt golvbelegg i stova

Reiskapsbu

- Bod er rydda og boss fjerna
- Gjestetoalett er vaska og malt både tak og vegger

Brakka

- Vestvegg er vaska med kraftvask og skrapa, og malt med 3 strøk linoljemaling
- Alle vindu inne er vaska, skrapa og malt bortsett fra eitt på nordre veggen i butikk der det var litt fuktig. Dette blir prioritert til neste år.
- Skap og skuffer er rydda og brakka er vaska godt.

Maskinhuset

- vestvegg, nord-vegg og aust-vegg er vaska, skrapa og malt.
- dør inn til maskinhuset er malt.
- Alle vindu som har blitt restaurert av Ove Losnegård har komme på plass igjen.

Uteområde

- Paradis er luka i og holdt vedlike, nye stauder er satt ned.
- Kabretta er luka i og holdt vedlike, her er og nye stauder satt ned.
- Graset rundt om er blitt slått
- Benker er skura med grønnsåpe og terrassen foran bolig er vaska.

Planlagt arbeid / reparasjonar kommande sesong

Forslag til planer for vedlikehald på Utvær

- Fortsette arbeid med å male maskinhuset
- Skifte ovn på badet
- Male brakka.
- Male nytt rekkverk
- Male grunnmurar
- Male soverom og stove i fyrmesterbustaden

Oppgåver Kystverket har ansvar for:

- Skifte fendrar på fyrkaien da nokre har falle av og resterende treng utskifting.
- Bytte brannstige på austsida.
- Rekkverksarbeid
- Sikring av tannhjul på kran

Arbeid i styret

- Dialog med Kystverket om utbetringar, vedlikehald og avtalar.
- Dialog med Solund kommune om utbetringar, vedlikehald og avtalar.
- Stillaskurs
- Presentasjon på Kystverket si leigetakarsamling.

Anna

I 2026 kan de sjå fram til at det vert eit lite museum i fyrfoten. Fleire arrangement er under planlegging og vi oppmodar til å følgje med på Vener av Utvær på Facebook.

Solund kommune sitt arbeid med besøksstrategi er komme i gang. VaU føl med på status for arbeidet.

Hardbakke, 23.2.2025

Ingvill Storøy

Leiar i Vener av Utvær

Saksframlegg

Arkiv: K1-141
ArkivsakID: 25/156
JournalpostID: 26/647
Sakshandsamar: Anne Kristine Dyrdal
Dato: 05.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
014/26	Formannskap	19.03.2026
	Kommunestyre	

Sluttbehandling Solund kommune sin samfunnsdel 2026 - 2038

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

1. Solund kommunestyre vedtar Kommuneplanen sin samfunnsdel for Solund kommune 2026 - 2038 datert 05.03.26, jf. plan- og bygningslova §§ 11-2 og 11-15.
2. Planen vert offentleggjort i samsvar med plan- og bygningslova § 11-15, 2. ledd.

Vedlegg i saka:

05.03.2026 Framlegg til sluttbehandling 2026_ KPS Samfunnsdel Solund 05.03.26
Innspel til høyring samfunnsdel 2026_05.03.26

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Plan og bygningsloven: [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Lovdata](#)

Planprogram kommuneplanen sin samfunnsdel Solund kommune 2024 – 2036: [Vedtak av planprogram for revisjon av samfunnsdelen](#)

Sak 2025/156 Kommuneplanen samfunnsdel Solund 2026 - 2038: [Søk og postliste - Solund kommune](#)

K.sak 059/25: [Vedtak om høyring på Solund kommune sin samfunnsdel 2026 - 2038](#)

Høyringsbrev: [Høyring av utkast til samfunnsdelen til kommuneplanen for Solund 2026-2038](#)

Kva saka gjeld:

Saksutgreiing

Bakgrunn

Kommunen skal ha ein kommuneplan som omfattar samfunnsdel og arealdel. Dette er heimla i plan -og bygningslova. Kommunestyret i Solund vedtok 6. november 2025 (k.sak 059/25) å sende høyringsutkast til kommuneplanen sin samfunnsdel ut på offentleg ettersyn. Planen har vore annonsert på vanleg måte i lokalavis og på heimesida. Høyringa har også blitt send ut til regionale og sektormynde, og nabokommunar. Lokalt har høyringa blant anna vore send ut til lag og organisasjonar, Fjordane friluftsråd, Fjordkysten regional- og geopark, Solund næringssamskipnad, og Visit fjordkysten og Sunnfjord. Samfunnsdelen har vore på høyring og alle privatpersonar, verksemdar, offentlege instansar, lag og råd har kunne kome med uttale til planforslaget. Det vert elles vist til sak 059/25 for meir informasjon om organisering og medverknad i prosessen.

Høyring

Det er kome inn totalt 11 innspel, derav 3 lokale og 8 frå myndigheiter. Uttalane er omtala kort i sakutgreiinga under. Dei er handsama i vedlagt innspelsdokument. I dette dokumentet finn ein også lenke til innsyn til alle innspela.

Lokale innspel:

- *Rune Steinsund* peikar på meir medverknad i samfunnsplanprosessen og samhandling mellom bygdene og kommunen. Det vert vidare peika på utbetring av veg og nye vegprosjekt, og i tillegg infrastruktur generelt for å sikre eit større bu- og arbeidsområde. Innsender nemner også kortreist og gjenbruk i vid forstand, frå massar til planar. Det er også eit konkret innspel om tekstendring frå hamnesentrum til Regulering av sentrum på Hardbakke.
- *Terje Drengenes* peikar på behovet for tidleg involvering og dialog i planprosessar, likebehandling, at dei som kontaktar kommunen må få tilbakemelding, og behov for forenkling og billegare søknadsprosessar ved utbygging.
- *Pensjonistforbundet i Solund* syner til ein rapport laga av Huseigarane og Pensjonistforbundet i 2018 og 2023. Pensjonistforbundet i Solund meiner denne er representativt også for eldre i Solund. Dei omtalar behovet for tilrettelegge for at eldre kan bu lengst mogeleg i eigen bustad, og at det er viktig med overnattingsplass, å eige framfor å leige bsuad og å bu nær familien. Rutetilbod ut i bygdene vert trekt fram som viktig. Det vert også peika på eit behov for hjelp til praktiske gjeremål.

Innspel frå myndigheiter:

Desse er berre kort og overordna omtala i dette saksdokumentet. Det kan ikkje gjevast motsegn på ein samfunnsplan, i samsvar med plan- og bygningslova, innspela er difor berre faglege råd.

- *NGIR* orienterer om at nye krav vil gjere tenestene dyrare. Dei er oppteken av trafikktryggleik der boss vert samla. Dei er positive til å samarbeide om informasjon om deira arbeidsfelt.
- *Statens vegvesen* er generelt sett oppteken av mobilitet og ynskjer dette tydelegare omtala, og trekker fram mjuke trafikkantar spesielt. Dei meiner også at trafikktryggleiksplanen bør implementerast i samfunnsdelen.
- *Mattilsynet* meiner at drikkevassforsyning er eit så viktig omsyn at det bør nemnast konkret i planen.
- *Direktoratet for mineralforvaltning [..]* er oppteken av at kommunen må kartlegge massebehov, og sikre og forvalte mineralressursar.

- *Norges vassdrags- og energidirektorat* saknar omtale av farekartlegging av skred og flaum, og arealstrategi, i tillegg til at dei har ei rekke råd. Dei oppmodar om at kommunane vurderer korleis kommunalt planarbeid kan legge til rette for fornybar kraftproduksjon, bruk av overskotsvarme og reduksjon av energi i bygg.
- *Vestland fylkeskommune* har ei rekke faglege tilrådingar, og ein del forslag til konkrete strategiar. Fylkeskommunen saknar arealstrategi og er oppteken av ei god kopling mellom samfunnsdel og bygdevekst. Det vert også oppmoda om tydelegare målsettingar på tema som klima, kultur, helse og oppvekst. Solund kommune får ros for å ha eit oppdatert planverk.
- *Kystverket* nemner erfaringar med at det kan oppstå konflikt om ein kombinerer bustad med hamn i same område. Det vert også trekt fram behov for ei hamner og det vert minna om at ein må sjå sjøtransport og sjøareal i samanheng med eksisterande, og framtidige nærings- og industriareal.
- *Statsforvaltaren i Vestland* viser til fråsegna til planprogrammet, og støttar opp om fråsegna til Vestland fylkeskommune. Statsforvaltaren saknar ein tydeleg arealstrategi, målsettingar på natur, miljø og klima, og omtale av medverknad frå barn og unge i planprosessen. I tillegg vert jordbruk og bustadsosiale omsyn omtala. Nokre tema vert omtale med forventningar at desse vert fulgt opp slik det står i planen. Dette gjeld folkehelse, barn og unge, aldersvenleg samfunn, og kompetanse og rekrutering.

Handsaming av innspel

Handsaminga kjem fram i vedlagt innspelsdokument. Dette dokumentet syner kven som har sendt inn innspel og inkluderer lenke til innspelet i Innsyn. Under kvart innspel finn ein kva tema som er omtala, eit utdrag frå innsendt dokument, ei vurdering, eventuelle merknader, og konklusjonen. Vurdering består i om det er relevant for planprosessen, om det er i samsvar med vedtekte planprogram (dei lokale rammene for planarbeidet) og eventuelle andre vurderingar. I kolonna for konklusjon ser ein om innspelet er teke til orientering/ ikkje gjort endringar (raud farge), om det høyrer heime i andre prosessar (oransje farge), eller om det er gjort endringar i plandokumentet basert på innspelet (grøn farge).

Det er gjort få endringar i planen, då det er lagt vekt på føringane i planstrategi om blant anna at dette skal vere ein plan for Solund sine behov, og at det skal gjerast *justeringar* og ein *liten revisjon* i samfunnsdelen frå 2020 - 2030. Det er likevel mange innspel som er vurdert som relevant for andre prosessar, som til dømes arealplanlegging, byggesak, temaplanar og kommunedelplanar.

Endringane som er foreslått er vist med spor endringar i vedlagt plandokument, og er:

- Tilføyning av målsettingar på landbruk og kulturmiljø i overordna del - Solund 2038
- Tilføyning av eksisterande målsettingar frå temaplanane for klima, energi og naturmanfald, og trafikktryggleik i overordna del - Solund 2038
- Drikkevassforsyning er spesifikt nemnt under prinsippet tryggleik.
- Entreprenørskap er nemnt spesifikt under måltema næringsliv.

Vurdering:

Kommunedirektøren vil peike på at det er mange tema den nye samfunnsdelen tek opp som vil styre framtida til Solund kommune. Det er kommunestyret som vedtek samfunnsdelen og som eig oppfølginga av planen. Samfunnsdelen skal vere styringsverktøy for kommunestyret. Kommunen har og eit ansvar for at viktige nasjonale og regionale interesser vert ivaretekne. Samfunnsdelen skal vise dei lange linjene for utviklinga i kommunen.

Det vert vurdert slik at plandokumentet som ligg vedlagt saka er i samsvar med krava i plan- og bygningslova. Plan- og bygningslova (PBL) slår fast at det er kommunen som er planmynde i kommunen. I arbeidet er det lagt vekt på å planlegge i samsvar med behova til Solund kommune, jamfør formålsparagrafen i PBL (§ 1 -1). Planprogrammet for revisjonen presiserer at det skal vere ei justering og ein liten revisjon, så det er dette som er lagt til

grunn for arbeidet i administrasjonen. I planprogrammet er det lagt opp til ein omfattande medverknad i prosessen. Det er svært arbeidskrevjande å drive administrative medverknadsprosessar, fordi det krev mykje i planlegging og det krev endå meir i bearbeiding av innspela i etterkant. Dette har difor ikkje lukkast å gjennomføre av kapasitetsmessige årsaker. Kommunedirektøren vurderer dette som uproblematisk, då revisjonen skulle vere ei justering og ein liten revisjon, og det har i tillegg vore invitert breitt og direkte til aktørar i høyringa, og viktige aktørar vart involvert tidleg i prosessen.

Samfunnsdelen i seg sjølv har ingen økonomiske konsekvensar. Koplinga til samfunnsdelen og økonomiplan/handlingsdel er viktig. I administrasjonen skal alle ha kunnskap om, og praktisera at samfunnsdelen er det viktigaste politiske styringsdokumentet i kommunen vår framover. Det er eit administrativt ynskje å slå saman økonomi- og handlingsplan i neste revisjon av økonomiplan og budsjett (prosess for 2027).

Kommunedirektøren meiner at kommuneplanen sin samfunnsdel no kan vedtakast med dei endringar som er gjort etter at planen har vore på offentleg ettersyn. Endringane som er gjort er så små at det er ikkje naudsynt med ein ny høyringsperiode. Det er ingen som kan påklage eller ha motsegn mot kommuneplanen sin samfunnsdel som no vert vedteke. Kommunedirektøren meiner at kommuneplanen sin samfunnsdel vert eit godt styringsverktøy for Solund kommune framover.

Vi skaper framtida i lag

Kommuneplanen Samfunnsdel Solund 2026 - 2038

Vedteken i k.sak. XX

Lågøystolane

Foto: Kayak the fjords/ Sverre Hjørnevik

Helsing frå ordføraren

UTKAST

Innhald

HELING FRÅ ORDFØRAREN	2
INNHALD.....	3
1 I SOLUND SKAPER VI FRAMTIDA I LAG	4
EIN PLAN FOR FRAMTIDA	4
FRAMTIDA TUFTAR VI PÅ DET VI HAR	4
UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGAR VI MÅ TA OMSYN TIL.....	5
2 SOLUND OM 12 ÅR, EIT SAMFUNN Å HØYRE TIL OG BIDRA I	6
BEREKRAFT, TRYGGLEIK OG INKLUDERING SOM KJENNETEIKN PÅ SOLUND.....	8
3 PRIORITERINGAR FOR SKAPE SAMFUNNET VI VIL HA I 2038.....	9
VARIERTE BUSTADTILBOD OG GODE BUKVALITETAR.....	10
LIVSKRAFTIG NÆRINGSLIV I SOLUND.....	12
SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR FOR FRAMTIDA	14
KULTUR, IDRETT, FRILUFTSLIV OG FRIVILLIGHEIT FOR FELLESSKAP, ENGASJEMENT OG LIVSKVALITET.....	15
ARBEIDSMÅTAR I EI NY TID	16
4 VEDLEGG.....	17
OVERSIKT OVER MÅL OG SATSINGAR I PLANEN	18
OM PLANEN.....	19

1 I Solund skaper vi framtida i lag

Ein plan for framtida

Samfunnsplanen skal vise vegen og prioriteringane for utviklinga av Solundsamfunnet, både i eit kortsiktig og langsiktig perspektiv. Planen skal vere Solund sin felles overordna plan som tek omsyn til status i Solund og elles i verda. Samfunnsplanen gjeld både for Solund som samfunn og kommunen som organisasjon, og set retning for korleis vi ynskjer å skape framtida i lag.

Planen skal bidra til å gjere avklaringar for framtida i Solund, og legge til rette for at vi saman kan skape det samfunnet vi vil ha i Solund. Eit viktig mål med samfunnsdelen er å sikre tydelege prioriteringar, som tek omsyn dei nye utfordringane og mogelegheitene som vi står ovanfor.

Samfunnsdelen bygger i hovudsak på tidlegare plandokument og har vore drøfta i arbeidsverkstader i 2024 og 2025. av det skulle gjerast ei mindre rullering av samfunnsdelen i prosessen 2024/25. Ein heil del av planen står seg, men nokre endringar er også behov for med bakgrunn i endra utfordrings- og mogelegheitsbilde, nye føringar og for å ta ut det som er gjennomført.

Framtida tuftar vi på det vi har

I arbeidet med samfunnsdelen som vart vedteken i 2020 vart innbyggjarane spurt om kva som er dei lokale kvalitetane i Solund. Mange nemner natur, tryggleik og fridom, mens andre legg vekt på at vi har gode tenester, nettverk og mange varierte tilbod. Det blir også sagt at i Solund er det lov å prøve seg, rom for å vere seg sjølv, og du kan gjere ein forskjell. I tillegg vert skaparkraft, handlingsorientering og sterk identitet trekt fram.

I arbeidsverkstad med kommunestyret og administrasjon i 2024 vart det peika på ei rekkje mogelegheiter i Solundsamfunnet:

- Skaparkrafta og samarbeidskulturen i Solundsamfunnet.
- Kort veg mellom samfunnsaktørar, og rask reaksjonsevne.
- Solund har stor deltaking i frivilligarbeid.
- Grøn omstilling knytt til marine næringar (fiskeri, havbruk, verftsindustri, sjøfart).
- Det er stor aktivitet i samfunnet og mange prosjekt på agendane, både kommunale og ikkje-kommunale.
- I større grad synleggjere alt det som skjer.
- Finne ny måtar å jobbe på.
- Satse på lokal arbeidskraft.
- Forvaltning av Solund på ein balansert berekraftig måte.
- Naturgjevne ressursar.
- Endring i lokal og regional samferdsel.
- Strategisk plassering ved sjøen og hovudleiar som gjev potensiale for ny verksemd.

Utsikt frå Ramnenipa. Foto: Solund kommune - Kristine Holm.

Utviklingstrekk og utfordringar vi må ta omsyn til

- **Nedgang i folketal og fallande barnetal** er dei største utfordringane, blant anna grunna trenda med sentralisering. Konsekvensane av dette er blant anna utfordringar med:
 - **Rekruttering** og det å behalde arbeidskraft. Dette krev målretta innsats for å sikre attraktive arbeidsplassar, god kompetanseutvikling og eit inkluderande arbeidsmiljø.
 - **Fleire eldre og færre unge** gjer at omsorgsbyrden aukar på dei som er i arbeidsfør alder og dette krev endring i dei kommunale tenestene og nye samarbeidsmetodar. Situasjonen byr på fleire moglegheiter og utfordringar enn ein har sett til no.
 - Kommunen sine inntekter vert påverka av demografi og havbruksinntekter. Dette vil få konsekvensar for **tenestetilbodet** som Solund kommune kan tilby i framtida.
 - Manglande breidde i arbeidsmarknaden kan føre til at unge kvinner har ein større tendens til å flytte frå heimstaden enn unge menn.
- **Aukande mangfald** kan vere ei positiv kraft, men stiller krav til høgt fokus på mellom anna god inkludering. Solund skal merkje seg ut med ein open felles kultur for inkludering.
- **Aukande krav til mobilitet i samfunnet** gjer at Solund må arbeide strategisk for å sikre båt, og ferjeruter. Dette kan bidra til å sikre eit konkurransedyktig næringsliv i Solund og fleksibilitet i høve kvar ein bur og jobbar. Samtidig er **samferdsla i Solund i endring** med at det kjem ny bru over Ytre Steinsund og at ny ekspressbåstogg på Hardbakke er i prosess. Dei lokale båtrutene og bussruter blir endra.
- **Liten kommune i møte med storsamfunnet** og mange nasjonale krav. Krevjande å få forståing for "smådriftsfordelar".
- Ein usikker geopolitisk situasjon som stiller nye krav til **den lokale beredskapen**.
- **Klimaendringane** er tydlegare og gjer at det må rettast merksemd både mot konsekvensar som utsleppsreduksjon og tilpassing til meir ekstremvær i all planlegging. Klimaendringane får **konsekvensar for næringslivet** som direkte og indirekte er basert på naturressursane i Solund.
- **Naturmangfaldet** under press og krev auka medvit og ansvar for særskilde naturtypar i vår kommune.
- Sterke nasjonale føringar for bruk av sjøen og strandsona.
- **For lite tilgjengeleg effekt på straumnett** er ein viktig føresetnad for samfunnsutviklinga og beredskapen, og krev ei heilskapleg tilnærming som tek omsyn til både miljø, økonomi og framtidige behov.

Meir om status og utfordringar for Solund kommune er å finne i kunnskapsgrunnlaga som ligg på Solund kommune si nettside.

Landskap i Solund
Foto: Solund kommune
- Kristine Holm.

2 Solund om 12 år, eit samfunn å høyre til og bidra i

Som alle kommunar, står Solund framfor komplekse utfordringar kring arbeidskraft og kompetansebehov, nedgang i folketal og demografiendringar. Samtidig vert dei økonomiske rammene strammare. Denne utviklinga utfordrar kommunen si evne til å sikre at innbyggjarane og lokalsamfunnet får dekkja naudsynte behov og vert sikra nødvendig handlingsrom, utan at det går ut over kommande generasjonar. Det må tenkast nytt om korleis vi utviklar velferdssamfunnet og kva som skal vere kommunen si rolle i samfunnsutviklinga. I Solund trur vi at velferdssamfunnet må utviklast i samarbeid mellom innbyggjarar, samfunnsaktørar og kommuneorganisasjonen.

For å arbeide målretta med utfordringane må vi ha eit bilde av korleis vi ynskjer å ha det framtida - *Solund 2038*.

- næringsdrivande og tilflyttarar etablerer seg permanent i Solund fordi dei kjenner seg velkomne og opplever at det er enkelt.
- eit variert og framtidsretta næringsliv som baserer seg på Solund si plassering og grunnleggande ressursar i natur og folk.
- eit variert bustadtilbod med god kvalitet og trygge bustadmiljø, der kultur-, idretts- og organisasjonsliv skaper aktivitet, fellesopplevingar og identitet.
- barn og unge som har trygge, likeverdige og utviklande oppvekstvilkår i ein kommune som verdset kunnskap, ferdigheiter og mangfald.
- eit livsløpsvennleg samfunn der alle kan bidra, delta og meistre livet lenger, ha tryggleik for å få hjelp når dei treng det, og det er lagt til rette for at pårørande og frivillige kan hjelpe.
- eit samfunn som legg til rette for å bygge og behalde god helserelatert åtferd.
- eit samfunn med sosial likskap, som omfamnar mangfald og bidrar til likestilling.
- innbyggjarar, besøkande og næringsliv som kjenner mogelegheitene, deltek i aktivitetar, og skapar aktivitet, fordi dei ynskjer å bidra positivt for seg sjølv og andre.
- innbyggjarar, besøkande og næringsliv som brukar naturen aktivt på ein berekraftig måte.
- infrastruktur som gjer det enklare med aktiv deltaking i eit regionalt bu-, arbeids og serviceområde, og færre barrierar for dei som arbeider og nyttar seg av utdannings-, kultur og fritidstilbod.
- ein effektiv kommunal organisasjon med motiverte, kvalifiserte og omstillingsdyktige medarbeidarar som trivast, og som tek i bruk moglegheitene som kjem med digitalisering, og er ein pådrivar i utviklingsarbeid.
- beredskap i samfunnet som i samhandling med andre er i stand til å handtere dei hendingar og krisesituasjonar som kan inntreffe.
- tenester som er nær innbyggjarane, og som vert løyst lokalt når det er mogleg.
- vere i forkant for å sikre/ha relevant forskningsbasert kompetanse for å sikre høg tenestekvalitet i alle ledd

Solund fest. Foto: Solund kommune – Kristine Holm.

- eit landbruk som er aktivt, berekraftig og del av beredskapen, der matjord vert halde i hevd
- eit lokalsamfunn som tek vare på og vidareutviklar kulturminne og kulturmiljø gjennom godt samarbeid og aktiv bruk av kulturarven som ressurs for identitet, læring og utvikling

Målsettingar frå Solund kommune sin vedtekne planar:

- Ingen drepne eller alvorleg skada i trafikken i Solund (Trafikktryggleiksplanen)
- Solund representerer eit miljømessig og sosialt berekraftig samfunn, gjennom kunnskap, tverrfagleg samarbeid og handling (Klima, energi og naturmangfaldsplanen)

UTKAST

Berekraft, tryggleik og inkludering som kjenneteikn på Solund

For å bidra til å styre mot *Solund 2038* gjennom den daglege aktiviteten i Solund har det blitt peika ut nokre prinsipp. Desse prinsippa skal så langt som mogeleg kjenneteikne det som skjer i Solund, frå planlegging, til prosjekt og dagleg drift. Dette er store tema som krev breitt samarbeid for alle prinsippa.

Solund skal ha legge prinsippa om berekraft, tryggleik og inkludering til grunn i planlegging, drift og utvikling.

Berekraft omfattar å arbeide for FN sine berekraftsmål i ein Solund-samanheng. Berekraft er definert som arbeid for å bidra til å nå berekraftsmåla nummer 2, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 16 og 17 (sjå nedanfor). Arbeidet vert gjort gjennom arbeidet med prioriteringane (kapittel 3). Dei måla som er prioritert å jobbe med er synleggjort fleire stader i planen ved bruken av symbola for dei respektive berekraftsmåla.

Synleggjering av dei berekraftsmåla som er fokusert på gjennom arbeidet med prioriteringane til Solund kommune.

Tryggleik handlar primært om liv og helse til menneske, sekundært andre verdiar. I dette ligg behovet for ein totalberedskap i samfunnet med stor breidde av aktørar, frå kommunar og naudetatar til næringsliv og frivilligheit. Aktørar som er budde i møte med meir og mindre overraskande og uventa hendingar, både sivile, militære, naturgjevne og menneskeskapte. Tryggleik er tematisk omfattande, og tilgang til reint drikkevatt er ein heilt grunnleggande kvalitet for eit samfunn.

Stortingsmelding 9 (2024-2025).
Totalberedskapsmeldingen - Forberedt på kriser og krig.

Inkludering er å invitere menneske med i eit fellesskap, og å sørge for at dei kan delta.

3 Prioriteringar for skape samfunnet vi vil ha i 2038

Solund kommune har peika på fem område som krev særskilt fokus i perioden 2026 – 2028. Desse er:

- Varierte bustadtilbod og gode bukvalitetar
- Livskraftig næringsliv i Solund
- Samferdsel og infrastruktur for framtida
- Kultur, idrett, friluftsliv og frivilligheit for fellesskap, engasjement og livskvalitet
- Arbeidsmåtar i ei ny tid

Alle desse områda krev samarbeid på tvers av tema og samfunnsaktørar for å nå målsettingane. Innanfor kvart av desse fem områda har ein peika ut nokre særskilde satsingar:

- Etablere og vidareutvikle hamnesentrum med tettstadsfunksjonalitet – Regulering av sentrum på Hardbakke
- Realisere fleire bustader
- Styrke næringsutvikling og jobbmarknad
- Førebu nytt trafikkmonster internt i kommunen
- Solund i samspel
- Tydeleggjere og styrke kommunen si rolle som tilretteleggjar for samfunnsutvikling i ei ny tid

Desse satsingane er bidrag til fleire av områda, og er plassert under den mest relevante områda. Satsingane er ikkje prioriteringar i seg sjølv, men større oppgåver som krev mykje av administrasjonen. Områda er overordna satsingane og skal jobbast med i perioden 2026 – 2028.

Varierte bustadtilbod og gode bukvalitetar

Målet er at Solund skal ha eit variert og framtidsretta bustadtilbod med gode bukvalitetar for alle aldrar og livssituasjonar, og styrke eksisterande grender og knutepunkt som attraktive buområde

Bukvalitetar handlar om bustader, tenester, kvalitetar, tilbod, omdøme, identitet og kultur. Bukvalitetar er ein vesentleg føresetnad for trivsel i lokalsamfunnet i Solund, der aktivitet og transport i Solund tradisjonelt har vore knytt til sjøen. Bustadtilbodet omfattar ulike alternativ for å bu, frå ulike typar bustader til ulike buformer.

Storparten av befolkninga bur i einebustader og mange kan ha ynskje om å flytte til meir lettstelte leilegheiter med livsløpsstandard når dei vert eldre. Slik kan det bli mogleg for barnefamiliar å kjøpe einebustader. Meir lettstelte bustader til den eldre delen av befolkninga gjer det også enklare å tilby heimetenester slik at fleire kan klare seg sjølv lenger. Samstundes er bustadmassen i Solund homogen med svært høg grad av eine- og tomannsbustader. Det er mange bustader som er omgjort til fritidsbustader i Solund. Dette inkluderer også gardsbruk som vert nytta som fritidsbustad, og er i større og mindre grad ikkje i aktiv drift. Bustadmarknaden i Solund fungerer framleis ikkje godt nok, og nybygging medfører økonomisk tap. I tillegg medfører låg verdi på bustader til at dei som er innehavar av både primær- og sekundærbustad, vel å ha sekundærbustad i Solund av skattemessige årsaker, og det difor er mange som eig i Solund utan å bu her. Det er underskot på bustader i kommunesenteret, delvis grunna at det er mange fritidsbustader i kommunesenteret, men og i bygdene elles.

Solund har ein desentralisert busetnad med mange mindre, men levande bygder ulike stader i kommunen. Det er etterspurt tilgjengeleg og attraktive areal i form av bustader og tomter, primært nær sjøen, for dei som ynskjer å busette seg i kommunen. Det er etterspurnad etter ulike bustadformer, både kollektiv, mikrohus, leilegheiter, einebustader og gardsbruk.

Arbeidet skal bidra til målsettingane for *Solund 2038*, blant anna ved å bidra til at tilflyttarar og næringsdrivande kjenner seg velkomne, bidra til eit variert bustadtilbod, livsløpsvenleg samfunn, og at aktørane deltek og bidreg til aktivitet i samfunnet.

Solund vil stimulere til auka bustadbygging/rehabilitering av bustader ved meir offentleg-privat samarbeid, og ved bruk av Husbankmidlar og andre aktuelle løysingar. Eit av Solund kommune sine viktigaste verkemiddel på område har i lang tid vore Solund bustadstifting. Det vert arbeida med å sjå på vidare form og rolle for bustadstiftinga då stiftingslova for tida gjev kommunane større handlingsrom kring nedlegging av kommunale bustadstiftingar. Det er viktig at det gode arbeidet bustadstiftinga har gjort vert ivareteke også i ei eventuell framtidig organisering av bustadarbeidet i Solund kommune. Det skal prioriterast aktiv informasjon om tomter og bustadtilbod. Nye bustadformer og fortetting vurderast der dette er naturleg. For å utvikle bygdene treng ein tett dialog med innbyggjarar, t.d. gjennom bygdelag. Strengare handheving av bu- og driveplikt på gardsbruk kan auke tilgangen til bustader på gardsbruk. Utviklinga i Solund med ny bru, ny skule og ekspressbåtstopp på Hardbakke må nyttast til å samle Solundsamfunnet og generere auka merksemd og utvikling. Sjå handlingsprogrammet for meir detaljar.

Satsing:**Etablere og vidareutvikle hamnesentrum med tettstadsfunksjonalitet – Regulering av sentrum på Hardbakke**

Arbeidet skal føre fram til ein heilskapleg strategi for å utvikle attraktivt hamnesentrum med auka integrasjon i ein regional bu- og arbeidsmarknad. Strategien skal ta opp tema som betre samferdsel, forbetra integrasjon mellom tettstad og grender, bustadbygging og auka aktivitet. I arbeidet med å styrke tettstadsfunksjonaliteten kan ein mellom anna sjå på korleis ein betre kan utnytte allereie bygde areal. Arbeidet skal følgje opp strategien med konkrete tiltak for å styrke det lokale arbeidet med temaa. Lokalisering av ekspressbåtstopp skal avklarast og regulerast. I tillegg skal området i indre hamn regulerast, og arbeidet skal legge til rette for auka aktivitet i Solund kommune. Planarbeidet skal mellom anna sikre ekspressbåthamn, bustadfortetting, reiselivsnæringa, betre gangsamband, betre tilkomst til dagens hamn, betre kapasitet i gjestehamn og servicebygg. Kommunen vil arbeide for at planen legg til rette for god kvalitet i tettstadsutviklinga og vil følgje opp med strategiske grunnkjøp viss mogleg.

Hardbakke. Foto: Solund kommune – Kristine Holm.

Satsing**Realisere fleire bustader**

Satsinga omfattar å planlegge og gjennomføre bustadprosjekt. Lokale, regionale og nasjonale aktørar skal samarbeide om å utforske moglegheiter for transformasjon, oppgradering eller gjenbruk av eksisterande bustadmasse, fortetting, nye bustadkonsept og utnytting av eksisterande verkemiddel som bidreg til fleire eigna bustadar i kommunen. Arbeidet skal fremje gode bustadmiljø og stadkvalitetar, samarbeid mellom offentlege og private aktørar, og bidra til å styrke heilskapleg bustadplanlegging i kommunane. Det skal kartleggast ulike målgrupper for ei bustadutvikling, etablerast ei organisering av bustadarbeidet, auke kompetansen på feltet og utarbeidast eit bustadprogram som peikar ut den vidare vegen på området.

Livskraftig næringsliv i Solund

Målet er at Solund skal utvikle eit mangfaldig og berekraftig næringsliv med fleire arbeidsplassar, og vere ein attraktiv kommune for rekruttering og utvikling av lokal kompetanse

Livskraftig næringsliv i Solund omfattar arbeid med næringsutvikling i eit breitt perspektiv med varierte arbeidsplassar, legge til rette for utvikling av eksisterande og ny næring, sikre arbeidskraft, inkluderande arbeidsliv, samarbeid, kompetanse, sikre at unge får prøve seg i arbeid, saman med å sikre næringsareal. Måltemaet gjeld både offentleg og privat sektor.

Næringslivet i Solund er i stor grad knytt direkte eller indirekte til sjøen, og då spesielt fiskeri og havbruk. I tillegg kjem bedrifter som driv service for sjørelaterte næringar, som til dømes verft, handverkarar og notbøteri. Servicenæringar som til dømes transport og handel sysselsett ein del, saman med til kulturfeltet. Landbruksdrift er for mange ein del av mangesysleriet, og det finnst over 2000 sau i Solund. Reiseliv er også ein del av arbeidskvardagen til mange og næringa bidreg til å støtte opp om funksjonar og tilbod for dei fastbuande. Mykje av næringslivet i Solund er sårbart med omsyn til klimaendringane og konsekvensane dette kan medføre. Solund kommune er den største arbeidsgjeveren i kommunen.

Det er behov for å tenkje breitt for å vidareutvikle næringslivet i Solund. Samferdsel og infrastruktur er ei eiga prioritering, men er og viktig for næringslivet. Det er behov for å tenkje vidt og alternativt kring rekruttering og å behalde arbeidskraft. Dialog med næringa synleggjer behov for næringsareal og at næringar ynskjer å samle seg. Det er konkrete behov knytt til felles fiskerikar, og Solund kommune skal legge til rette for næring i Søre Morteveika i Ytre Steinsund.

Arbeidet med livskraftig næringsliv skal bidra til målsettingane for *Solund 2038*, blant anna ved å bidra til at næringsdrivande kjenner seg velkomne og opplever det er enkelt å etablere seg, eit variert og framtidsretta næringsliv som baserer seg på grunnleggjande ressursar i natur og folk i Solund, og næringsliv som deltek i aktivitetar og skaper aktivitet.

Det er ynskje om å utvikle og å nytte dei naturgjevne ressursane ein har i Solund. Ulike satsingsområde på sjøen og i kystlandskapet kan vere med på å gje mogelegheiter og framtidsretta arbeidsplassar til fleire. Tradisjonelt har det vore ein sterk utviklingkultur i Solund og denne må takast vare på. Det må vere eit særskilt fokus å rekruttere og behalde arbeidskraft gjennom ein heilskapleg innsats. Aktørane innan næringsutvikling i Solundsamfunnet skal støtte næringsliv og [entreprenørskap](#) ved å legge til rette, stimulere til delingskultur, og sikre møteplassar og næringsareal. Dei unge skal kjenne næringslivet i Solund og ha mogelegheit til å sjå ein karriereveg her. Omstilling til nye tider med blant anna klimaendringar. Teknologiske endringar, og geopolitisk og økonomisk uro, må møtast med lokal tilpassing, styrka samspel og samarbeid, evna til å tenkje nytt, og tiltak som gjer næringslivet og kommunen meir robust. Næringslivet i Solund ser potensiale for samarbeid og nyttar kvarandre. Ulike tiltak som synleggjering, fokus på trivsel, inkludering, kompetanseheving og ordningar for å prøve jobb, er viktige for å sikre arbeidskraft og å bevare arbeidsplassar. Det skal sikrast kontinuerleg drift av landbrukseigedommane med omsyn til matvaretryggleik og pleie av kulturlandskapet. Sjå handlingsprogrammet, for meir detaljar.

Sjøarmør. Foto: Henta frå Fiskerimagasinet – Eivind Moe - MS Fønnes..

Satsing

Styrke næringsutvikling og jobbmarknad

Det skal arbeidast for å ta vare på eksisterande arbeidsplassar og kompetanse, og bidra til å etablere nye. Utarbeiding av moglegheitsstudiar for nærings- og ervervsutvikling i regionen, basert på Solund kommune sine naturressursar, lokasjon og lokale konkurransefortrinn er ein del av satsinga. Prioriterte område er berekraftig reiseliv, styrking av og innovasjon innan maritime og marine næringar, ny infrastruktur for næring. Andre tema er desentraliserte utdanningstilbod og arbeidsplassordningar og utvikling av kompetansearbeidsplassar som kan bidra til å rekruttere og behalde kvinner i lokalsamfunna.

UTKAST

Samferdsel og infrastruktur for framtida

Målet er at Solund har trygg og framtidsretta samferdsel og infrastruktur som sikrar god mobilitet, kommunikasjon og energitilgang for innbyggjarar og næringsliv

Samferdsel og infrastruktur omfattar alt frå vegnett, passasjerbåt- og ferjeruter inkludert kaiar, kollektivtransport, godstransport på sjø og land, mobil- og fiberdekning, og energinett.

Vegnettet inn til Solund er av varierende kvalitet og tilkomst på bilvegen er avhengig av ferjer frå fastlandet til Krakhella og Losna. Vegnettet i Solund er delvis eigd av Vestland fylkeskommune og delvis av Solund kommune. Solund eig mykje veg fordelt på innbyggjartalet, i forhold til samanliknbare kommunar. Det er fleire endringar i samferdsla i emning - Ytre Steinsund bru saman med bru over Rørdalsfjorden er under utbygging og vil truleg stå ferdig før utgangen av 2026. Fylkesutvalet støttar konklusjonen om å legge ekspressbåten gjennom Hardbakke. Dette vil få konsekvensar for heile rutemønsteret i Solund. Vestland fylkeskommune må skjere ned, og signal tilseier at dette vil få konsekvensar for blant anna kollektivtilbodet, inkludert passasjerbåttilbodet. I tillegg er fylkeskommunal godstransport på sjø allereie under press.

Solund kommune har godt utbygd mobil- og fiberdekning der det er fastbuande. Kommunen har avgrensa nettkapasitet for straum i dag. Det er behov for ei betre tilpassing av ferjeruta til fastlandet, spesielt for næringslivet. Bil vil vere eit viktig transportmiddel i Solund uansett på kva måte kollektivtrafikken utviklar seg. Vegstandarden i kommunen må difor vere god. Samstundes må vi arbeide for at tilførselsvegar utanfor kommunen er tilpassa Solund sine behov.

Arbeidet med samferdsel og infrastruktur skal bidra til målsettingane for *Solund 2038*, blant anna ved å bidra til at tilflyttarar og næringsdrivande opplever det er enkelt å etablere seg, ha tryggleik for å få hjelp når det er behov og gjer det enkelt å delta i arbeidsliv og aktivitetar.

Gode kommunikasjonar til og frå kommunen, og internt mellom dei ulike dalene av kommunen er viktig for å oppretthalde busetnad. Mogelegheiter for kommunikasjon til og frå kommunen, og internt i kommunen er sentralt. Utvikling av reiselivet er med å styrke dei lokale rutene. Solund vil lytte til behova i lokalsamfunnet og vere ein pådrivar for utbetring av alle typar infrastruktur, med særskilt fokus på ekspressbåtkai og auke i nettkapasitet, i tillegg til å koordinere den lokale innsatsen mot regionale og sentrale styresmakter. Det skal tenkjast på nye måtar for å sikre å oppretthalde og forbetre tilbodet. Flytting av ekspressbåttoppen til kommunesenteret, endring av ferjeruta på Krakhella og Ytre Steinsund bru vil vere viktige element i dette arbeidet. Endringane i samferdsla fører til at heile ruteopplegget for ulike transportmiddel i kommunen må sjåast på. Sjå handlingsprogrammet for meir detaljar.

Satsing

Førebu nytt trafikkmønster internt i kommunen

Dei neste åra vil det skje fleire endringar i samferdsla i Solund som gjer at det er behov for å sjå på endringar i rutemønsteret. Dette omfattar i første omgang bru over Ytre Steinsund, saman med elektrifisering av ferjesambandet Krakhella – Rutledal - Rysjedalsvika. På eit seinare tidspunkt kjem flytting av ekspressbåttopp til Hardbakke, og behovet for endringar i internrutemønsteret som kjem av dette. Med færre fastbuande på øyene kan det det fylkeskommunale rutetilbodet verte trua av kutt.

Sundferja med brubygging over Ytre Steinsund i bakgrunnen. Foto: Solund kommune – Anne Kristine Dyrdal.

Kultur, idrett, friluftsliv og frivillighet for fellesskap, engasjement og livskvalitet

Målet er at Solund skal gi alle innbyggjarane eit rikt og variert kulturtilbod, vidareutvikle kulturinstitusjonar med høg kvalitet, og fremje eit inkluderande frivilligliv som styrkjer helse, tilhøyrse og engasjement på tvers av alder og bakgrunn.

Måltemaet kultur og frivillighet omfattar alle typar organisert frivillighet, bibliotek, kulturskule og den tradisjonelle kultursektoren som gjerne handlar om kunst, musikk, litteratur og teater.

Kulturindeksen syner at Solund ligg høgt på kulturfeltet samanlikna med dei andre kommunane i landet, blant anna grunna relative tal som syner høge medlemstal i kulturorganisasjonar og mange kunstnarar. Tilsvarande gjeld for Norsk idrettsindeks. Lag og organisasjonar er med på å gje innbyggjarane arenaer og aktivitetar som styrkjer fysisk og psykisk helse. Ikkje alle finn seg til rette i tradisjonelle organiserte aktivitetar, og ein må sikre at det finst tilbod å delta i utanom desse, saman med mogelegheiter for eigenaktivitet.

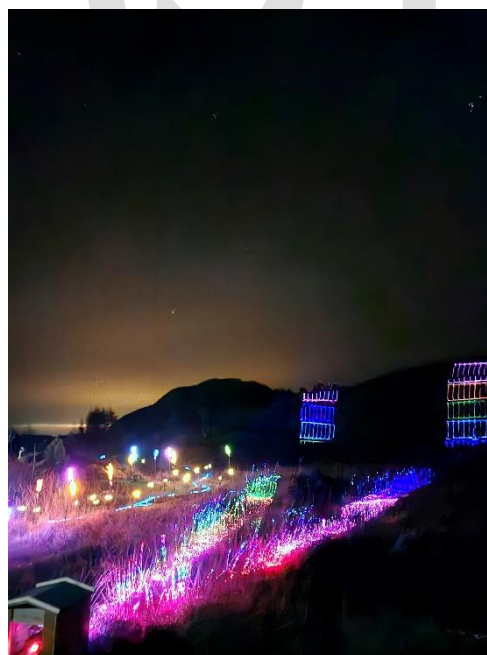
Ved å ha breidde i aktivitet og skape møteplassar der unge blir sett, høyrte og tatt på alvor, kan ein inspirere born og unge til å engasjere seg, auke både trivsel og inkludering i samfunnet generelt. Difor er det viktig å ha eit mangfald av arenaer for deltaking og tilhøyrse, på tvers av alder, med botn i felles interesser. Dei frivillige gjer ein stor jobb gjennom lag og organisasjonar for å skape aktivitet i Solund og det er behov for å støtte frivilligheita slik at lag og organisasjonar kan konsentrere seg om kjerneverksemda si.

Arbeidet med kultur og frivillighet skal bidra til målsettingane for *Solund 2038*, blant anna ved at kultur-, idretts- og organisasjonsliv skaper aktivitet, fellesopplevingar og identitet, at barn og unge har trygge, likeverdige og utviklande oppvekstvilkår, i tillegg til å legge til rette for at frivillige kan hjelpe, og bidra til sosial likskap og god helse.

Solund vil legge til rette for og stimulere til eit rikt og variert kulturtilbod med høg kvalitet og tenlege lokale. Kulturskule og bibliotek har gode vilkår til å utøve sine kjerneformål. Ungdom skal få høve til å vere med på aktivitetar og bidra i samfunnet. Aktivitetar og møteplassar skal vere tilgjengeleg for alle delar av kommunen og alle delar av samfunnet. Sjå handlingsprogrammet for meir detaljar.

Satsing Solund i samspel

Med endringane som har skjedd og kjem til å skje dei neste åra er det mogelegheitsrom for å sjå på korleis ein kan knyte samfunnet tettare saman. Bru over Ytre Steinsund kan bidra til å samle Solund-samfunnet. Det nye skulebygget og biblioteket har potensiale til å verte eit kulturhus for heile kommunen. Framover er det viktig å fylle dette bygget med aktivitet, både gjennom arrangement i regi av kommunen, men også gjennom frivillig aktivitet.

Lysfestivalen 2023. Foto: Solund kommune.

Arbeidsmåtar i ei ny tid

Målet er at Solund kommune skal utvikle ein framtidsretta og berekraftig tenesteproduksjon med høg fagleg kvalitet, der ein endringsdyktig organisasjon nyttar kompetanse, teknologi og samarbeid for å møte utfordringar og skape utvikling i eit samfunn i endring.

Arbeidsmåtar i ei ny tid handlar om korleis Solund kommune som organisasjon skal jobbe for å møte dei nye utfordringane knytt til demografi, klima, global og nasjonale endringar og trendar, saman med endra økonomiske rammer. Totalberedskapen er evna samfunnet har til å mobilisere ressursar overfor eit samansett risiko- og trusselbilete.

Det vert fleire eldre og færre yngre også i Solund, dette gjer at det er færre som kan løyse helsetenestene i ei befolkning som blir eldre, i tillegg til at folketalet har gått ned over tid. Klimaendringane fører til at det vil bli auka krav til beredskapen både i akutte situasjonar og vil få konsekvensar for dagleg drift. Oppgavetrykket aukar samtidig som kommuneøkonomien i heile landet er under press.

Kommunen må ha ein kultur for å møte dette offensivt, og nytte moglegheitene som ligg i å kunne vere ein liten, men moderne, endringsvillig og lærande organisasjon. Med spenn i arbeidsoppgåver treng ein ansvarlege tilsette som samhandlar og er løysingsorientert for å løyse oppgåver. Og vi treng ei innstilling om at vi skal byggje og styrke kompetanse i eigen organisasjon.

Måltemaet arbeidsmåtar i ei ny tid skal bidra til målsettingane for *Solund 2038*, blant anna ved at næringsliv og tilflyttarar føler seg velkomne, at vi har eit livløpsvenleg samfunn der alle kan bidra, sikre god helse, og at tenester vert levert nær innbyggjarane.

Solund vil bygge nettverk, samarbeide, samhandle og informere både tverrsektorielt internt og eksternt. Kommunen skal vere dynamisk i korleis oppgåver vert løyst. Tenestene blir utforma i dialog med brukarane, med god standard på anlegg og fokus på helse, miljø og tryggleik, saman med energiøkonomisering. Viktige tiltak og reiskapar innan dette måltemaet er omfang og fordeling av arbeidsoppgåver, førebyggjande arbeid, og førebu kommunal infrastruktur og eigedom på konsekvensane av klimaendringane. Det skal leggst til rette for gode og moderne kontorfasilitetar og kommunale lokalitetar skal vurderast. Teknologi er eit viktig verktøy i arbeidet, saman med samarbeid med frivilligheit, næringsliv og regionale aktørar.

Satsing

Tydeleggjere og styrke kommunen si rolle som tilretteleggjar for samfunnsutvikling i ei ny tid

Kommunen skal gå gjennom eiga rolle, organisering og ressursbruk, og arbeide målretta for å ivareta og styrke kompetanse og kapasitet innan sentrale område som bustad, næring og samskaping med lokalsamfunna. Ein vil sjå på korleis den kapasiteten som ligg i mellom anna frivillig arbeid og kultur kan styrkast som ein ressurs i å bygge ein felles utviklingskapasitet og beredskap. Grendalag og andre organiseringar ulike stader i kommune er viktige aktørar i dette arbeidet. Arbeidet skal synleggjere og nytte den ressursen ein liten kommunen har i form av tett samarbeid mellom ulike fagområde og ei heilskapleg tilnærming til lokal samfunnsutvikling.

Årleg møte med lag og organisasjonar. Foto: Solund kommune – Kristine Holm.

4 Vedlegg

Kvernhusvika. Foto: Øystein Espeland.

Oversikt over mål og satsingar i planen

Langsiktig del (2026 – 2038) av samfunnsplanen: Solund i 2038				
- næringsdrivande og tilflyttarar etablerer seg permanent i Solund fordi dei kjenner seg velkomne og opplever at det er enkelt. - eit variert og framtidretta næringsliv som baserer seg på Solund sine grunnleggande ressursar i natur og folk. - eit variert bustadtilbod med god kvalitet og trygge bustadmiljø, der kultur-, idretts- og organisasjonsliv skaper aktivitet, fellesopplevingar og identitet. - barn og unge som har trygge, likeverdige og utviklande oppvekstvilkår i ein kommune som verdset kunnskap, ferdigheiter og mangfald. - eit livsløpsvennleg samfunn der alle kan bidra, delta og meistre livet lenger, ha tryggleik for å få hjelp når dei treng det, og det er lagt til rette for at pårørande og frivillige kan hjelpe. - eit samfunn som legg til rette for å bygge og behalde god fysisk og psykisk helse. - eit samfunn med sosial likskap, som omfamnar mangfald og bidrar til likestilling. - innbyggjarar, besøkande og næringsliv som deltek i aktivitetar, og skapar aktivitet fordi dei ynskjer å bidra positivt for seg sjølv og andre. - innbyggjarar, besøkande og næringsliv som brukar naturen aktivt på ein berekraftig måte. - infrastruktur som gjer det enklare med aktiv deltaking i eit regionalt bu-, arbeids og serviceområde, og færre barrierar for dei som arbeider og nyttar seg av utdannings-, kultur og fritidstilbod. - ein effektiv kommunal organisasjon med motiverte, kvalifiserte og omstillingsdyktige medarbeidarar, som tek i bruk moglegheitene som kjem av digitalisering, og er ein pådrivar i utviklingsarbeid. - beredskap i samfunnet som i samhandling med andre er i stand til å handtere dei hendingar og krisesituasjonar som kan inntreffe. - tenester som er nær innbyggjarane, og som vert løyst lokalt når det er mogleg. - vere i forkant for å sikre/ha relevant forskingsbasert kompetanse for å sikre høg tenestekvalitet i alle. <u>eit landbruk som er aktivt, berekraftig og del av beredskapen, der matjord vert halde i hevd</u> <u>eit lokalsamfunn som tek vare på og vidareutviklar kulturminne og kulturmiljø gjennom godt samarbeid og aktiv bruk av kulturarven som ressurs for identitet, læring og utvikling</u>				
Prinsipp: Berekraft, tryggleik og inkludering				
Kortsiktig del av samfunnsplanen (2026 - 2028): Område				
Varierte bustadtilbod og gode bukvalitetar	Livskraftig næringsliv i Solund	Samferdsel og infrastruktur for framtida	Kultur og frivilligheit for fellesskap og livskvalitet	Arbeidsmåtar i ei ny tid
Kortsiktig del av samfunnsplanen (2026 - 2028): Mål				
Solund skal ha eit variert og framtidretta bustadtilbod med gode bukvalitetar for alle aldrar og livssituasjonar, og styrke eksisterande grender og knutepunkt som attraktive buområde.	Solund skal utvikle eit mangfaldig og berekraftig næringsliv med fleire arbeidsplassar, og vere ein attraktiv kommune for rekruttering og utvikling av lokal kompetanse.	Solund skal ha trygg og framtidretta samferdsle og infrastruktur som sikrar god mobilitet, kommunikasjon og energitilgang for innbyggjarar og næringsliv.	Solund skal gi alle innbyggjarane eit rikt og variert kulturtilbod, vidareutvikle kulturinstitusjonar med høg kvalitet, og fremje eit inkluderande frivilligliv som styrkjer helse, tilhøyrslø og engasjement på tvers av alder og bakgrunn	Solund kommune skal utvikle ein framtidretta og berekraftig tenesteproduksjon med høg fagleg kvalitet, der ein endringsdyktig organisasjon nyttar kompetanse, teknologi og samarbeid for å møte utfordringar og skape utvikling i eit samfunn i endring.
Kortsiktig del (2026 - 2028): Satsingar				
Etablere og vidareutvikle hamnesentrum med tettstadsfunksjonalitet – Regulering av sentrum på Hardbakke	Styrke næringsutvikling og jobbmarknad	Førebu nytt trafikkmønster internt i kommunen	Solund i samspel	Tydeleggjere og styrke kommunen si rolle som tilretteleggjar for samfunnsutvikling i ei ny tid
Auke Solund sin attraktivitet som ein stad å bu				

Om planen

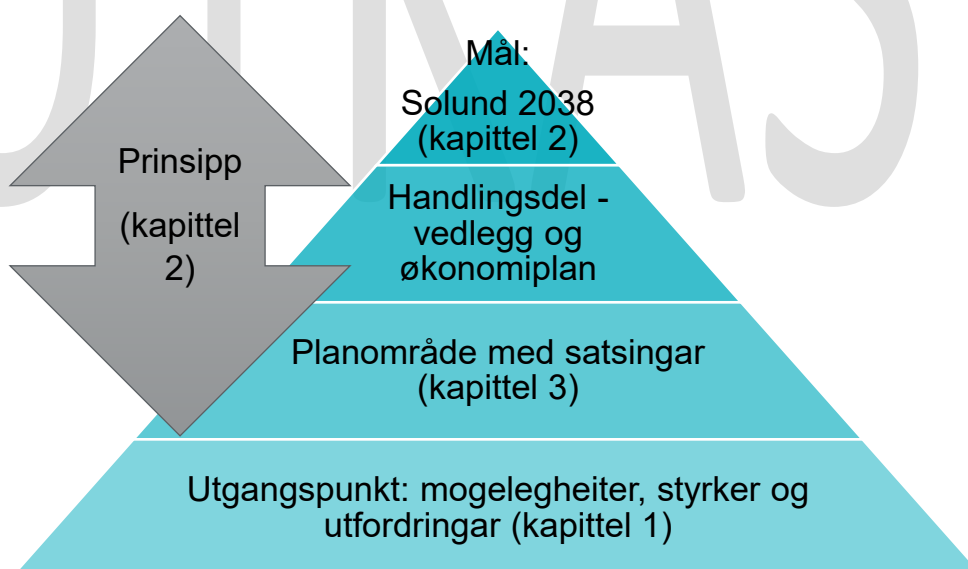
I **kapittel 1** finn ein litt om kva ein samfunnsplan er og kva den skal svare ut. Det er lovpålagt at kommunar har ein samfunnsplan, og det er krav til at planen skal ta stilling til utfordringar, mål og strategiar for kommunesamfunnet i sin heilskap og kommunen som organisasjon. Plandokumentet skal vere eit grunnlag for sektorane sine planar og verksemd i kommunen. Den skal gje retningslinjer for korleis kommunen sine eigne mål og strategiar skal gjennomførast.

Det er krav om at utfordringar vert omtala i planen, men det er også nyttig å ha ei oversikt for å sikre at kommunen jobbar med dei rette tinga. Ein må gripe tak i utfordringane og forholde seg til dei. Av same grunn er det også nyttig å ha med kva mogelegheiter og styrker Solund har. Det er tilrådd å sikre og utvikle det ein har, i større grad enn å satse på nye ting, innan til dømes næring.

Ein har samla kunnskap om det ein har – mogelegheiter og styrkar, og ein har samla utfordringane. Men ein må også ha ein plan for kor ein vil og korleis ein vil at Solund som samfunn skal vere i framtida – *Solund 2038*. Dette kjem fram i **kapittel 2**. For å bidra i den daglege verksemda er det trekt fram nokre prinsipp. Desse prinsippa skal så langt som mogeleg kjenneteikne aktiviteten i samfunnet, frå planlegging, til prosjekt og dagleg drift. Dette er store tema som krev breitt samarbeid.

Basert på status i kommunen (utfordringar og mogelegheiter) og korleis vi vil Solund skal vere i framtida, så må vi prioritere kva vi vil arbeide med. Vi må finne vegen frå dagens status til Solund i 2038, og difor må vi fokusere på nokre område. Dette gjer vi i **kapittel 3**. Her er det ei konkretisering av område med ei forklaring, status på temaet, behova på feltet, målteamet sitt bidrag til Solund 2038, og kva vi vil gjere i 2026 - 2028. I kapittel 3 vil ein også finne konkrete satsingar som er omfattande og vil krevje mykje frå administrasjonen i åra som kjem.

I **vedlegget** finn ein ei konkretisering av hovudmåla med ein omtale av korleis ein skal nå måla.

Figur som syner korleis dei ulike kapitela i samfunnsdelen, og i tillegg økonomiplanen, står i forhold til kvarandre, og korleis kapitela leiar opp til det samfunnet vi vil ha i 2038. Solund kommune.

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
------	---------------------	-----------	---------	------------

Innspel til høyring på samfunnsdel 2026 for Solund kommune

Heile saka ligg i postlista: [Søk og postliste - Solund kommune](#)

Dokument som var til politisk handsaming før høyring:

- Politisk sak: [Vedtak om høyring på Solund kommune sin samfunnsdel 2026 - 2038](#)
- Plandokument som låg på høyring: [Kommuneplanen sin samfunnsdel 2019-2030](#)

Andre viktige dokument

- Kunnskapsgrunnlag til planarbeidet: [v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-125416_1_A!d-2022009722!B4LUfa](#)
- Vedteken kommunal planstrategi: <https://www.solund.kommune.no/tenester/prosjekt-og-overordna-planar/planar/kommunal-planstrategi/>

Vurdering av innspel

1. Relevans for denne planprosessen og dette steget i prosessen. Samfunnsdelen er ein overordna plan. Har det vore handsama tidlegare i prosessen?
2. Samsvar med planprogrammet for planarbeidet.
3. Eventuelle andre moment.

Det vert vurdert slik at om ikkje innspelet er relevant for denne planen, så vert ikkje punkt 2 og 3 vurdert.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.	Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.	Vert innarbeida i planen
--	---	--------------------------

Solund kommune

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
------	---------------------	-----------	---------	------------

Tema	Innspel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
Nordhordland og Gulen Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (NGIR) v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-137567_1_AId-2022015853!RJlpSk				
Avfall og gjenvinning	Det vert påpeika at krava til gjenvinning av avfall vil auke i åra som kjem, og at med auka krav og strengare målsettingar, så vert kostnaden for tenesta høgare.	1. Ikkje relevant for denne planprosessen	--	Tek til orientering.
	Infrastruktur til renovasjon må sikrast. Dette omfattar areal til renovasjonsløysingar, god tilkomst til desse areala og nok plass for å renovasjonstekniske operasjonar. I infrastruktur ligg også trygge, oversiktlege vegar og snuplassar. Det vert oppmoda om kontakt for innspel og dialog kring dette.	1. Ikkje relevant for denne planprosessen	Tek med i anna arbeid: arealplanlegging og byggesak.	Høyrer heime i andre prosessar.
	NGIR inviterer til samarbeid kring informasjon for å hjelpe innbyggjarane i ombruks- og sorteringsarbeid.	1. Ikkje relevant for denne planprosessen	Tek med i utføring av tiltak i temaplan for klima, energi og naturmangfald.	Høyrer heime i lågare plannivå.
Statens vegvesen (SV) v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-137870_1_AId-2022016002!1rV6dA				
Vegtrafikk	Vegvesenet saknar konkretisering av «Målet er at Solund har ein trygg og framtidretta infrastruktur som sikrar god mobilitet, kommunikasjon og energitilgang for innbyggjarar og næringsliv» , i planen. Dette med omsyn til mellom anna god mobilitet. Det vert oppmoda om å vekke trafikktrygg ferdsel for barn og unge og deira måte å ferdast på.	1. Relevant for plandokumentet. 2. I samsvar med planprogram. 3. Jamfør merknadsfeltet (neste kolonne) vert det vurdert som dekkja i planframlegget.	I høringsframlegget er det generelle målsettingar for tryggleik for barn og unge, infrastruktur og mogelegheit til deltaking under kapittel 2 – Solund 2038.	Vert ikkje gjort endringar.
	I samband med arbeidet med hamnesentrum med tettstadfunksjonalitet og regulering av Hardbakke, så er SV positive til gangssamband . Det vert peika på at universell utforming og separering av trafikkantgruppene er viktig.	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i arbeidet med hamnesentrum og regulering av indre hamn.	Høyrer heime i lågare plannivå.
	Temaplan for trafikktryggleik i Solund kommune 2025 – 2036 bør også inkluderast i arbeidet med samfunnsdelen.	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Solund kommune vedtok eigen temaplan for trafikktryggleik desember 2024. Det er gunstig å innarbeide målsettinga i samfunnsdelen for å bidra til samankoplinga av planane.		Vert innarbeida i planen.
Mattilsynet v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-138172_1_AId-2022016149!4QfDac				
Drikkevatn	<i>“Sidan samfunnsdelen til kommuneplanen legg føringar for alt vidare planarbeid i kommunen, er det difor Mattilsynet si vurdering at drikkevassomsyn må bli tatt inn og omtalt i revidert samfunnsdel.”</i>	1. Relevant for denne planprosessen. 2. Delvis i samsvar med planprogram, skal ikkje lage arealstrategi. 3. Drikkevatn er eit viktig omsyn og bør omtalast under prinsippet tryggleik.	Det er generelle formuleringar på beredskap både under Solund 2038 og omtale av prinsippa. Gjeldande arealplan har omsynssoner på drikkevasskjelder som vart avdekka i prosessen med denne planen. Solund kommune held på med utarbeiding av ein hovudplan for vatn og avløp.	Vert innarbeida i planen.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.

Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.

Vert innarbeida i planen

Solund kommune

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) Fråsegn til høyring av kommuneplanen sin samfunnsdel 2026–2038 for Solund kommune				
Mineralressursar og massehandtering	DMF saknar ei vurdering av kommunen sitt behov for og tilgang til byggjeråstoff , og korleis kommunen skal forvalte mineralressursar , i tillegg til omtale av areal for masseuttak og mellomlagring av overskotsmassar. Dette bør eventuelt takast i arbeid med arealdelen om det ikkje vert teke i samfunnsdelen.	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram – ikkje lage arealstrategi. Primært eit innspel til arealstrategi.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	Kommunen bør gjere seg kjend med kor det er behov for massar, og planlegge kor framtidig behov for massar skal komme frå, jamfør satsinga på samferdsle og infrastruktur.	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram – ikkje lage arealstrategi. Primært eit innspel til arealstrategi.	--	Tek til orientering.
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) Brev				
Skred, flaum, kunnskapsgrunnlag, nasjonale forventningar til klima, energi, straumforsyning og vassdragsmiljø	Saknar omtale av aktsemdområde for skred og flaum i planen.	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram – ikkje lage arealstrategi. Primært eit innspel til arealstrategi.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	Fareutgreiingar og grunnundersøkingar skal gjerast offentlege tilgjengeleg for ålmenta, gjennom https://www.nve.no/naturfare/utredning-av-naturfare/meld-inn-naturfareutredninger/	1. Ikkje relevant for planarbeidet.	Dette er ei orientering.	Tek til orientering.
	Statlege planretningslinjer for klima- og energi seier at kommuneplanen sin samfunnsdel skal innehalde ei overordna vurdering av korleis klimaendringane påverkar kommunen sine utfordringar, mål og strategiar.	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Plandokumentet er basert på innhenta kunnskap.	Det er samla kunnskap om temaet i kunnskapsgrunnlag til kommunal planstrategi, og samfunnsdelen omtalar kort utfordringar. Basert på denne kunnskapen er plandokumentet utarbeida.	Vert ikkje gjort endringar.
	«Vidare bør samfunnsdelen vurdere korleis klimaendringar kan påverke samfunnssikkerheit, infrastruktur, natur- og kulturmiljø, helse og lokale næringar, og korleis dette skal følgjast opp ».	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Prinsippa i planen er blant anna tryggleik og berekraft, vurderinga er at temaa er tilstrekkeleg dekkja gjennom dette.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Vi rår til at kommunen, i tilknytning til samfunnsdelen, utarbeider ein eigen arealstrategi som tydeleggjer korleis ein skal møte klimaendringar og naturfare.»	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«NVE oppfordrar kommunane til å vurdere korleis kommunalt planarbeid kan legge til rette for: a) Ny fornybar kraftproduksjon b) Samlokalisering av verksemd med overskotsvarme med aktivitetar som har behov for varme c) Effektiv energibruk i bygningar og andre sektorar»	1. Delvis relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram (arealstrategi).	Tilnærming til energi og energibruk er tema i temaplan for klima, energi og naturmangfald.	Vert ikkje gjort endringar.
	«NVE tilrår difor at kommunen i samfunnsdelen og vidare planlegging gir tydelege føringar om å unngå inngrep i og langs vassdrag, og legg til rette for at vassdragsnære område blir forvalta som ein ressurs for naturmangfald, flaumdemping og friluftsliv .»	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram (arealstrategi).	--	Vert ikkje teke med vidare.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.

Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.

Vert innarbeida i planen

Solund kommune

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
Generelle råd	- Tilrår tydeleggjering av mål og prinsipp for framtidig handtering av overvatn. - Det vert føresett at det vert nytta ny og oppdatert kunnskap om flau-, skred- og erosjonsfare, som ligg til grunn for all arealplanlegging. - Spesifikke naturtypar bør forvaltast aktivt og prioriterast i arealplanlegginga. - Arealstrategi: - bør slå fast at framtidige utbyggingsområde ikkje skal leggjast i område utsette for naturfare, og at tiltak i vatn og vassdrag som hovudregel ikkje skal opnast for. - bør også sikre at det vert sett av tilstrekkeleg samanhengande areal til trygg bortleiing av overvatn, og at bekker ikkje vert lukka. Kommunen bør òg vurdere moglegheita for å opne lukka bekkar der det er formålstenleg. - Samfunnsdelen bør gi føringar for bruk og vern av areal med flaumdempande verknad, som våtmark, myr, parker, elvebredder og skog. - Val som vert gjort i arealplanlegginga, legg grunnlaget for energibruken også i framtida.	Generelle råd – ikkje vurdert.	--	Vert ikkje gjort endringar.
Vestland fylkeskommune v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-138425_1_A!d-2022016267!hDgBRk				
Vurdering og innspel	«Vi oppmodar kommunen til å sikre ei god kopling mellom samfunnsdelen og bygdevekstavtalen. Kommunen bør forankre dei langsiktige måla i samfunnsdelen, og nytte bygdevekstavtalen som verktøy og ressurs i det vidare planarbeidet og for å realisere målsettingane. Fylkeskommunen ynskjer å vere ein aktiv avtalepart, og minner kommunen om å kople oss på i arbeidet» «Våre tilbakemeldingar er difor faglege tilrådingar, som kommunen må vurdere korleis dei vil ta omsyn til. Merknadane handlar både om konkrete forslag til justering av planforslaget, tilrådingar om vidare planarbeid og innspel til oppfølging av planen.»	Generelt råd og innspel – ikkje vurdert.	Delmåla i Bygdevekst er innarbeida i planen. Det må arbeidast vidare med dette temaet i handlingsplanarbeidet til samfunnsdelen og handlingsplanarbeidet til Bygdevekst.	Vert ikkje gjort endringar.
	«Våre tilbakemeldingar er difor faglege tilrådingar , som kommunen må vurdere korleis dei vil ta omsyn til. Merknadane handlar både om konkrete forslag til justering av planforslaget, tilrådingar om vidare planarbeid og innspel til oppfølging av planen.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Planfaglege merknader - generelt	«Vi vil gi skryt til kommunen for å prioritere oppdatering av samfunnsdelen, og for at de generelt har eit oppdatert planverk »	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering..
	«Kommunen har peika ut berekraft, tryggleik og inkludering som overordna prinsipp som skal leggast til grunn i planlegging, drift og utvikling av kommunen. Dette er eit nytt grep, som vi Tek med som positivt for å løfte og forankre viktige samfunnsutfordringar som krev tverrfagleg innsats.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Oppfølging av planen og kopling til plansystemet	«Handlingsprogrammet er ikkje del av høyringsforslaget, og det går ikkje klar fram korleis dette er tenkt for den nye samfunnsdelen. Dette gjer at planforslaget er mindre konkret, og dermed er det meir krevjande for fylkeskommunen å vere spissa i våre tilbakemeldingar»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.	Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.	Vert innarbeida i planen
--	---	--------------------------

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
	«Ein måte å forenkle og redusere ressursar til planarbeid på, er å redusere talet på tematiske planar. Kommuneplanens samfunnsdel kan fungere godt som hovudstyringsverktøy for tema som klima, kultur, helse og oppvekst. Eit slikt system krev at samfunnsdelen er meir konkret for desse områda , til dømes gjennom tydelege delmål og strategiar. Dette er noko kommunen kan vurdere nærare i arbeidet med kommunal planstrategi neste periode.»	Generell tilbakemelding til neste revisjon – ikkje vurdert. Innspel til neste revisjon.	--	Tek til orientering.
Kopling til arealdelen	«Vi rår kommunen til å fastsetta ein langsiktig arealstrategi før neste rullering av arealdelen. Vi vil oppmode kommunen til å innarbeide arealstrategien i sjølve samfunnsdelen, og ikkje som eige dokument eller del av handlingsprogrammet. Dersom dette ikkje er aktuelt, bør arealstrategien utarbeidast som del av planprogrammet når ein skal rullere arealdelen neste gong.»	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram.	--	Vert ikkje gjort endringar.
Utfordringsbiletet og forhold til overordna føringar – naturmangfald og naturressursar	«"Eit av hovudmåla i Utviklingsplanen er at klima og naturmangfald er ein premiss for samfunnsutviklinga i Vestland. Vi meiner at høyringsforslaget ikkje i tilstrekkeleg grad har med seg dette perspektivet , verken i dei langsiktige måla eller i den kortsiktige delen.»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Solund kommune har allereie målsettingar for temaaa, og desse bør innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.	Solund kommune vedtok eigen temaplan for trafikktryggleik desember 2024. Det er gunstig å innarbeide målsettinga i samfunnsdelen for å bidra til samankoplinga av planane.	Vert innarbeida i planen.
	«[...]samfunnsdelen som kommunen sitt overordna styringsverktøyet bør leggje til rette for ei heilskapleg og kunnskapsbasert forvaltning av naturressursane, slik at naturmangfald, viltomsyn og vassforvaltning blir ein integrert del av kommunen sine langsiktige mål . Vi oppmodar kommunen om å løfte fram konkrete mål om dette i kommuneplanen sin samfunnsdel,»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Solund kommune har allereie målsettingar for nokre av desse temaa, og desse bør innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.	Solund kommune har føresegner i arealdelen for vassmiljø, men ikkje målsettingar. Solund kommune har ingen bestandsplan for hjort, då det ikkje er teke ei grunneigarinitiativ for å vidareføre tidlegare plan.	Vert innarbeida i planen.
	«Vestland fylkeskommune er vassregionmynde etter vassforskrifta. Vi oppmodar kommunen til å definere eit generelt mål knytt til tilstanden på vassmiljø i kommunen . Arbeidet med å nå miljømåla bør i tillegg forankrast i arealstrategien i samfunnsdelen. Enkle retningslinjer i samfunnsdelen for å forankre og integrere omsynet til vassmiljø kan vere: - Vassførekomstar (elvar, innsjøar, kystvatn, grunnvatn) skal nå miljømåla som er satt i den regionale vassforvaltningsplanen og databasen vann-nett. - Ny arealbruk skal ikkje gjere tilstanden av vassførekomstar (elvar, innsjøar, kystvatn, grunnvatn) verre. Der det er mogleg skal nye bygg og ny arealbruk bidra til at miljømål vert nådd»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Solund kommune har føresegner i arealdelen for vassmiljø, men ikkje målsettingar. Det er utarbeida regional plan der kommunen har forpliktingar i form av konkrete tiltak.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Det er viktig for Vestland å ha ei heilskapleg arealbruksstyring, der planlegging på land og i sjø vert sett i samanheng, og tar omsyn til at strandsona er under stort press. Her kunne med fordel Solund vist til særlege omsyn som skal takast i strandsona , jf. Statlege planretningslinjer for strandsona. Forslag til mål/strategi som kommune kan vurdere å ta inn: Kyst- og strandsona i Solund kommune skal ivaretakast med særleg omsyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og ålmenta sine interesser»	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram (arealstrategi).	--	Vert ikkje gjort endringar.
Utfordringsbiletet og forhold til overordna føringar - klima	«Klimatilpassing er nemnd fleire gonger i planen, men utan at det går fram korleis kommunen skal arbeidet med dette. Kommunen kan med fordel bli meir tydeleg på målsettingane og prioriteringane sine	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram.	Solund kommune vedtok eigen temaplan for trafikktryggleik desember 2024. Det er gunstig å	Vert innarbeida i planen.
Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.		Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.		Vert innarbeida i planen

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
	innanfor klimaomstilling. Dette er også forventet i følge statlege planretningslinjer for klima og energi.»	3. Solund kommune har allereie målsettingar for dette temaet, og desse bør innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.	innarbeide målsettinga i samfunnsdelen for å bidra til samankoplinga av planane.	
	«Solund har vedteke ein ny plan for klima, energi og naturmangfald, og vi rår kommunen til å lage ei tydelegare kopling mellom målsettingane i denne og samfunnsdelen. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Solund kommune har allereie målsettingar for nokre av desse temaa, og desse bør innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.	Solund kommune vedtok eigen temaplan for trafikktryggleik desember 2024. Det er gunstig å innarbeide målsettinga i samfunnsdelen for å bidra til samankoplinga av planane.	Vert innarbeida i planen.
Utfordringsbiletet og forhold til overordna føringar - kultur	«Fylkeskommune vil minne på at kulturlova vart endra ved lov 9 mai 2025. § 4 andre ledd pålegg kommunar å ha ei skriftleg oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet, og dessutan fastsetja overordna mål og strategiar. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Planen omtalar målsetting og strategiar for kulturfeltet.	Det vert arbeida med ein plan for kultur, idrett og friluftsliv som omtalar status og utviklingstrekk. Dette er også delvis omtala i kunnskapsgrunnlaget til kommunal planstrategi.	Vert ikkje gjort endringar.
Utfordringsbiletet og forhold til overordna føringar - kulturarv	«Vi skulle gjerne ha sett at samfunnsplanen tok opp i seg nokre av målsetjingane frå vedteken kulturmiljøplan (2025-2037). »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Solund kommune har allereie målsettingar for planarbeidet, og desse bør innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.	Målsetting frå kulturmiljøplanen er sett inn i planen i komprimert form.	Vert innarbeida i planen.
	«10. januar 2025 la regjeringa fram totalberedskapsmeldinga «Førebudd på krise og krig» Meld. St. 9 (2024-25). Der kom det tydeleg fram at kulturarven skal ivaretakast når beredskapspolitikken i Noreg skal utviklast dei neste åra. Vi har følgjande forslag til strategi som kommunen kan vurdere å ta inn: Sikre kulturminne og kulturmiljø gjennom ROS-analyse og beredskapsplan»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Planen er ein overordna plan.	Er allereie spelt inn til arbeidet med ROS-analyse og beredskapsplan.	Vert ikkje gjort endringar.
Faglege merknader til planframlegget – Varierte bustadtilbod og gode bukvalitetar	«Utvikling av Hardbakke er eit viktig satsingsområde, og etablering av et attraktivt sentrum som legg til rette for bustader og møteplassar er i tråd med nasjonale og regionale føringar. [...]I planlegging av dette området vil tilrettelegging for mjuke trafikantar ha stor betydning for utviklinga av ein sentrumsstruktur med tettsadsfunksjonalitet og trivelege møteplassar.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Høyrer heime i andre prosessar.
	« I arbeidet med stadutvikling er det viktig at kommunen tar med ulike aktørar , som innbyggjarar, lag og organisjonar, kultur- og næringsliv. Vi minner om at fylkeskommunen kan bidra med rådgjeving og kan støtte kommunen i utviklingsarbeidet og vere med å planlegge gode prosessar for medverknad. Vi kan legge til rette for nettverksbygging, kunnskapsoverføring og utveksling av erfaring. Fylkeskommunen kan også bidra med digitale ressursar.»	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i arbeidet med hamnesentrum og regulering av indre hamn.	Høyrer heime i andre prosessar.
	«Vi rår kommunen til å synleggjere korleis kultur, frivilligheit og møteplassar skal integrerast i sentrumsplanlegginga og bustadområda. Arkitektur, kunst og kultur i det offentlege rom styrker identitet og attraksjonskraft. Solund sitt bygdevekstprosjekt bør koplast tett til dei regionale satsingane på kultur og livskvalitet »	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i arbeidet med hamnesentrum og regulering av indre hamn. Har målsettingar i langsiktig del/ Solund 2038, som dekkjer temaet.	Høyrer heime i andre prosessar.
	« Kulturmiljøa er viktige ressursar for lokalsamfunnsutviklinga, både når det gjeld lokal stadutvikling, estetisk kvalitet og besøksattraktivitet. Målet er at alle skal kunne engasjere seg og ta ansvar for kulturarven. Aktuelle strategiar kan vere:	1. Relevant for planprosessen. 2. Delvis i samsvar med planprogram. 3. Dekka i planframlegget.	Første punkt vert oppfatta som ein arealstrategi. Tek med i arbeidet med andre prosessar som bustadprogram, kommunale bygg, med meir.	Vert ikkje gjort endringar.
Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.		Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.		Vert innarbeida i planen

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
	- Tar vare på identitetsskapande element som kulturminne, kulturmiljø og landskap - Prioriterer gjenbruk og rehabilitering av eldre bygg i bustadstrategien og for næringsareal»			
	«Vi saknar vidare ein arealstrategi som bind samfunnsplanen saman med kommuneplanen sin arealdel. Her kan mellom anna kulturmiljøplanen nyttast som kunnskapsgrunnlag for arealplanlegging og prioriteringar. Fylkeskommunen tilrår at kommunen: Prioriterer fortetting og utvikling i tettstadene på ein måte som styrkjer sentrum som sosiale og kulturelle møteplassar - Legg til rette for trygge og attraktive uteareal for barn og unge, med vekt på leik, uformell fysisk aktivitet og sosial samhandling - Sikrar at nye bustadområde planleggast med gode uterom, møteplassar og tilgang til natur og friluftsliv Tek vare på grendehus og andre lokale samlingspunkt som viktige anker i desentraliserte lokalsamfunn»	- Relevant for planprosessen. - Ikkje i samsvar med planprogram (arealstrategi). - Vurdert som tilstrekkeleg ivareteke i planframlegget i langsiktig del.	--	Vert ikkje gjort endringar.
Livskraftig næringsutvikling	«Vi meiner likevel at framlegget kan bli noko tydelegare om entreprenørskap og korleis kommunen kan støtte dei som vil skape noko nytt. »	- Relevant for planprosessen. - I samsvar med planprogrammet. - Samfunnsplanen er overordna, og konkretiseringar kjem i handlingsdelen. Bør innarbeidast ei formulering på entreprenørskap/ gründer.		Vert innarbeida i planen.
	«Viktigheita av interkommunalt samarbeid og eit regionalt perspektiv i utviklingsarbeid burde vore synleggjort betre i planforslaget.»	- Relevant for planarbeidet. - I samsvar med planprogram. - Interkommunalt samarbeid er allereie tema i planen, og vurdert som dekkja. Regionalt samarbeid bør Tek med i mogelegheitsstudien.	Tek med i arbeidet med: næringsstrategi.	Høyrer heime i andre prosessar.
	«Det er positivt at de innan satsingsområde om næringsutvikling nemner delingskultur, og at næringar ønskjer å samle seg. I forlenginga av dette oppmodar vi til å sette sirkulærøkonomi på agendaen . Gjennom fleirbruk, gjenbruk og sambruk kan vi nytte ressursane meir effektivt og redusere klimautslepp.»	- Relevant for planprosessen. - I samsvar med planprogram. - Dette er vurderingar som bør gjerast meir konkret basert på mogelegheitsstudie.	Tek med i arbeidet med: næringsstrategi.	Høyrer heime i andre prosessar.
	«Havbruk er ei viktig næring i Solund, og ei utvikling av eksisterande og framtidig satsing på denne næringa må vere eit viktig element i den mogelegheitsstudien . Vidare vil vi peike på at det er viktig at kommunen arbeider for å sikre nok areal til eksisterande havbruk og legge til rette for framtidig utvikling av næringa og at dette burde vore synleggjort i ein arealstrategi.»	- Delvis relevant for planprosessen. - Ikkje i samsvar med planprogram (arealstrategi). - Innspel til mogelegheitsstudie er relevant for andre prosessar.	Tek med i arbeidet med: næringsstrategi.	Høyrer heime i andre prosessar.
	«Kommunen bør vurdere omtale av utviklingsmoglegheiter knytt til Fjordkysten regional- og geopark. »	- Relevant for planprosessen. - I samsvar med planprogrammet. - Planen omtalar ulike typar partnarar, men ingen er nemnt konkret.	Parken er nemnt i samfunnsdelen 2020 – 2030 sin handlingsdel, ikkje i overordna del som denne saka gjeld.	Vert ikkje gjort endringar.
	«Vi oppmodar kommunen til å vidareføre mål frå gjeldande samfunnsdel om å ta vare på og bruke mangfaldet i kystlandskapet på ein berekraftig måte. »	- Relevant for planprosessen. - I samsvar med planprogrammet. - Denne målsettinga var ei føring for arealplanlegginga. Berekraft skal vere		Vert ikkje gjort endringar.
Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.		Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.		Vert innarbeida i planen

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
		eit prinsipp i Solund kommune, der mellom anna liv på land og liv i havet er målsettingar.		
	« Korttidsutleige av bustader kan være ein eigna måte å tilby overnatting til turistar på. Det er likevel viktig at kommunen tar omsyn til at korttidsutleige kan vekse raskt dersom ein lukkast i å byggje ut reiselivsaktiviteten, med dei konsekvensar det kan få for lokale bustader til lokale arbeidstakarar.»	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i arbeidet med besøksstrategi. Det har vore gjennomført medverknadsaktivitetar i dette arbeidet allereie.	Høyrer heime i andre prosessar.
	«Ein bør ha fokus på heilårs sysselsetting, heller enn heilårs arbeidsplassar . Fleksibel bruk av arbeidskrafta kan være ein svært god måte å sikre kompetanse i reiselivsnæringane, samtidig som nødvendige oppgåver i kommunen utanfor reiseliv blir dekkja.»	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i arbeidet med besøksstrategi. Det har vore gjennomført medverknadsaktivitetar i dette arbeidet allereie.	Høyrer heime i andre prosessar.
	«Kommunen kan bruke innspels- og høyringsprosessar knytt til planarbeid til å få fram innbyggjarane sine tankar om ein auke i reiselivsnæringane, og den konsekvensen det kan få lokalt om auken blir stor.»	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i arbeidet med besøksstrategi. Det har vore gjennomført medverknadsaktivitetar i dette arbeidet allereie.	Høyrer heime i andre prosessar.
	«Kommuneplanen bør synleggjere korleis kultur og opplevingar, kulturarv og tradisjonar og friluftsliv kan verte ein større del av verdiskapinga i Solund , i tråd med satsing på reiseliv. Solund kommune kan ha ambisjonar om å legge til rette for vekst i kultur- og kreative næringar , med særleg vekt på lokale ressursar innan kultur, mat, tradisjonar og naturbasert reiseliv.»	1. Relevant for planprosessen. 2. I samsvar med planprogrammet. 3. Samfunnsplanen er overordna, og konkretiseringar kjem i handlingsdelen.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Vestland fylkeskommune v/seksjon for Naturforvaltning, landbruk og reiseliv på avdeling for næring, plan og innovasjon er tilgjengeleg som dialogpartner og rådgivar om det skulle være ynskjeleg .»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Samferdsle og infrastruktur	«I samband med nye kollektivanbod er det dialog med dei einskilde kommunane for å kunne tilpasse eit best mogleg kollektivtilbod innanfor dei budsjettmessige rammene som er gitt.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
	«Vi saknar eit større fokus på tilrettelegging for mjuke trafikantar og trafikktrygge løysingar for dei som går og sykklar. Kommunen bør særleg vektlegge trygge ferdelsårar der barn og unge ferdast.»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Målsetting for trafikktryggleik er innarbeida i planframlegget. Planen er på overordna nivå.	Systemet for tilskotsmidlar støttar ikkje opp om dette.	Vert ikkje gjort endringar.
	«Vi vil oppmode kommunen til å utarbeide arealstrategiar som speglar ei satsing på arealutvikling tilknytt eksisterande kollektivtilbod, G/S-veg, butikk, skule og andre viktige målpunkt. Dette bidreg til å redusere transportbehov og gjere det tryggare å ferdast for mjuke trafikantar.»	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram (arealstrategi).	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«For å lukkast med næringsutvikling er kraft ein avgjerande faktor, og kommunen peikar på de har avgrensa nettkapasitet for straum i dag. Dette burde vore tydelegare i samfunnsdelen. Vestland fylkeskommune har mål om auka produksjon frå fornybare energikjelder og oppmodar kommunane til å vurdere fornybar energi i planlegginga, jamfør regional plan for fornybar energi 2023 – 2035 .»	1. Delvis relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram (arealstrategi).	Tilnærming til energi og energibruk er tema i temaplan for klima, energi og naturmangfald.	Vert ikkje gjort endringar.
Kultur, idrett, friluftsliv og frivilligheit for fellesskap, engasjement og livskvalitet	«Det er eit nasjonalt mål at alle skal ha moglegheit til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø . Aktuelle strategiar for å tydeleggjere dette i samfunnsdelen kan vere:	1. Relevant for planprosessen. 2. I samsvar med planprogrammet. 3. Samfunnsplanen er overordna, og konkretiseringar kjem i handlingsdelen.	--	Vert ikkje gjort endringar.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.

Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.

Vert innarbeida i planen

Solund kommune

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
	- Integrerer kulturminne og kulturmiljø i reiselivsstrategiar og frivillig aktivitetar (t.d. dugnad for vedlikehald, skjøtsel og formidling av kulturminne). - Synleggjer kulturhistoriske stadar i «Solund i samspel» prosjektet»			
	«Vi oppmodar Solund om å synleggjere korleis kulturskuletilbodet skal sikrast og vidareutviklast i planperioden. »	1. Relevant for planprosessen. 2. I samsvar med planprogrammet. 3. Samfunnsplanen er overordna, og konkretiseringar kjem i handlingsdelen.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Det er positivt at kommune peikar på at biblioteket har ei rolle i Solund-samfunnet, men vi oppmodar til at kommunen blir endå meir tydeleg på korleis biblioteket skal vere ein aktiv møteplass, formidlar av kunnskap og kultur, og ein ressurs for lokal utvikling og inkludering. »	1. Relevant for planprosessen. 2. I samsvar med planprogrammet. 3. Samfunnsplanen er overordna, og konkretiseringar kjem i handlingsdelen.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Det er positivt at planforslaget prioriterer friluftsliv, men planen seier lite om korleis akkurat friluftsliv kan bidra til fellesskap, engasjement og livskvalitet. »	1. Relevant for planprosessen. 2. I samsvar med planprogrammet. 3. Samfunnsplanen er overordna, og konkretiseringar kjem i handlingsdelen.	--	Vert ikkje gjort endringar.
Oppsummering	«Kommunen har lagt fram eit godt gjennomarbeida plandokument som får fram kommunen sine prioriteringar på ein tydeleg måte. Det er positivt at høyringsforslaget har med seg både det langsiktige perspektivet og kortsiktige prioriteringar for denne kommunestyreperioden. Vi kjenner oss igjen i utfordringsbilete som blir presentert, og meiner planen i all hovudsak følger opp regionale målsettingar. [...] Vi ønskjer å bidra om kommunen skulle ha spørsmål rundt regionale plantema og vidare planprosess.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Rune Steinsund v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-138438_1_A!d-2022016277!zlOm7d				
Medverknad, samhandling, innhald i planen.	“ Derfor oppfordrer eg til at ein finn passende arenaer rundt i kommunen for å dele informasjon og motta tilbakemeldingar og eventuelt innarbeide dette før endelig vedtak av samfunnsdelen. ”	1. Relevant for planprosessen. 2. Delvis i samsvar med planprogram (det er ikkje lagt opp til medverknadsprosessar etter høyringsperioden). 3. Medverknadsprosessar medfører forventningar hos dei som kjem med innspel som vil bli krevjande å innfri, om andre forpliktingar skal oppfyllest i tråd med tidsskjema (sjå merknad).	Kommunestyret har allereie vedteke omfattande forpliktingar både i mange tiltak i økonomiplan og andre planar, i tillegg til Bygdevekstavtalen med KDD (som er skriven med utgangspunkt i gjeldande samfunnsdel, og med politisk medverknad). Store medverknadsrundar gir eit omfattande administrativt arbeid både i forkant av slike møte og endå meir i etterarbeid.	Vert ikkje gjort endringar.
	“Det er og generelt på sin plass å vurdere korleis ein samhandlar med bygdefolket og mottar eventuelle innspel fram mot 2038. ”	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	Må sjåast i samheng med merknad i rada over.	Tek til orientering.
	“I samfunnsdelen finn ein element frå Bygdevekstavtalen. Dette meiner eg kan tonast ned då Bygdevekstavtalen ikkje tar tak i dei reelle utfordringane slik eg ser det. Det er å tilpasse eit overordna regelverk på alle plan, slik at dei møter utfordringar ein distriktskommune som Solund har.»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Ikkje i tråd med krav frå Kommunal og distriktsdepartementet og innspel frå Vestland fylkeskommune.	Det er formålstenleg å knyte samfunnsdel tett saman med Bygdevekst for å sikre samheng, betre pedagogikk og ein samla oversikt over arbeidet i kommunen.	Vert ikkje gjort endringar.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.

Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.

Vert innarbeida i planen

Solund kommune

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
			Innspelet tydar på dårleg informasjon ut i samfunnet om kva Bygdevekst er. Bygdevekst er nettopp den beste arenaen Solund kommune har for å sikre eit regelverk og ein forvaltningspraksis som er tilpassa «ein kommune som Solund».	
			Både bygdevekstsøknad og handlingsplanen i Bygdevekst er med utgangspunkt i samfunnsdelen og politiske vedtak. Bygdevekst er ein reiskap for å få utretta meir av det vi uansett skal, og det raskare.	
	«Eg har eit endringsforslag til kulepunktet vedr. hamnesentrum i kapittel 3. (fjerne eksisterande tekst). [...] Ny tekst: Regulering av sentrum på Hardbakke. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Regulering av Hardbakke er ein veldig konkret ting. Prosessen som er lagt opp til omfattar meir enn berre dei tekniske tinga i ein reguleringsplan. Noverande tittel er såleis ikkje så innsnevrande på det som skal skje.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Å redusere risiko i alt ein foretar seg ser eg på som særskild viktig, og bør gjelde i alle høve. Her vil eg spesielt nemne vegnettet i kommunen. Solund Kommune kan fram mot 2038 vere meir aktiv med å bidra til effektivt og nødvendig vedlikehald/oppgradering på det kommunale vegnettet. Videre sørge for at det blir utbedra flaskehalser på fylkesvegnettet samt trygge mjuke trafikanter langs vegen. Ein bør og ha som målsetjing å bidra til oppstart av nye vegprosjekt i kommunen. »	1. Ikkje relevant i denne planprosessen.	Vegvedlikehald, flaskehalsar og mjuke trafikkantar er omtala i temaplan for trafikktryggleik.	Høyrer heime i lågare plannivå.
	«Vi vil ha god infrastruktur og kunne ha eit regionalt bu og arbeids og serviceområde. Ut frå folketal og kommune økonomi er det då viktig at dei som kan nytte seg av denne infrastrukturen faktisk har bustadadresse i Solund og ikkje i nabokommunane.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
	«Eit element i tillegg til det som er nemt i utkastet er å tenke meir kortreist (ureist om det går), og ha eit lågt avtrykk ift. dei parameter ein må ta hensyn til (miljø, økonomi natur mm). Å tenke kortreist kan eksempelvis vere å nytte lokale ressursar i større grad, men og i høve eksempelvis transport/ massetransport og bruk av masser fleire ganger. I utkastet er nemt gjenbruk av eksempelvis bolig. Gjenbruk kan og vere at ein Tek med allereie godkjente planer i kommuneplanen før ein regulerer fleire områder. »	1. Ikkje relevant i denne planprosessen.	Kortreist og lokale ressursar er konkretisert i temaplan for klima, energi og naturmangfald. Eldre reguleringsplanar må vurderast opp mot nytt lovverk før dei kan iverksettast.	Høyrer heime i lågare plannivå.
Terje Drengenes v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-138447_1_AId-2022016284!ncSSGs				
Involvering, dialog, likebehandling og rammevilkår	“ Tidleg involvering og dialog og lenge før planprosessen startar må innarbeidast som arbeidsmåte. ”	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
	“ Dialog med innbyggjarane er viktig. Dei som kontaktar kommunen skriftleg eller munneleg må få tilbakemelding/svar. ”	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
	«Eg vil tilrå at ein i samband med dette ser på om rammevilkåra er slik at det er attraktivt å etablera seg her. Då må ein spesielt sjå på forenkling av søknadsprosessen og ikkje minst redusera dei offentlege gebyra vesentleg. Men også her må likebehandling vere i fokus». I det	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i anna arbeid: byggesak.	Høyrer heime i andre prosessar.
Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.		Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.		Vert innarbeida i planen

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
	vidare vert det vist til ulik handsaming av tre tomter i arbeidet med arealdelen til kommuneplanen (vedteken 2022).			
Kystverket https://www.solund.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-138512_1_AId-2022016323!UUTrCH?pid=3 https://www.solund.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-138552_1_AId-2022016343!HkadRO?pid=3				
Støy, bustader og arealplanlegging	«Havnedrift medfører ulike typer støy gjennom døgnet. Kystverket erfarer fra andre havner at støy er en utfordring for nærliggende områder med støyømfintlige boliger ».	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.		Tek til orientering.
	«Fremtidig planarbeid for Hardbakke bør ta hensyn til eksisterende havne- og næringsvirksomhet. Boliger må planlegges i god avstand til havna , slik at det ikke oppstår konflikter knyttet til støy, driftstid m.m. Effektiv havnevirksomhet er avhengig av en rekke faktorer blant annet tilgang til areal, tilknytning til infrastruktur og kontinuerlig drift 24/7. »	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i anna arbeid: regulering av indre hamn.	Høyrer heime i lågare plannivå.
	«Det er viktig at kommunen ser sjøtransport og bruk av sjøarealer i sammenheng med eksisterende og fremtidige nærings- og industriarealer, veier, bolig- og sentrumsområder mv. Ved vidare arealforvaltning gjennom kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner, områdeplaner og detaljplaner må kommunen være oppmerksom på at det ikke tilrettelegges for aktiviteter som kommer til hinder for sikkerhet og framkommelighet på sjøen.»	1. Ikkje relevant for denne planprosessen.	Tek med i anna arbeid: regulering av indre hamn.	Høyrer heime i lågare plannivå.
Generell informasjon	«Det følger av Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 at «det legges til rette for vidare utvikling av havner og sjøtransport, og lokalisering og nødvendige arealer vurderes i et regionalt perspektiv». Det fremgår vidare at: «Næringslivet er avhengig av god infrastruktur og effektive logistikknutepunkter, som godsterminaler, farleder for skipstrafikken og havner.»» «Det følger av statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet at: «Effektiv og sikker trafikkavvikling og god framkommelighet for godstransport skal ivaretas i planleggingen». Videre følger det at: «Behovet for terminalfunksjoner og godshåndtering mellom jernbane, havn og vei må inngå i den helhetlige planleggingen.»»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Merknad komme i etterkant	Kystverket har komme med ei retting av sin uttale: «17.000 passeringer er basert på en fem års periode, og riktig tall skal være ca. 3000 passeringer årlig.» (Gjeld Hardbakke hamn.)	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Pensjonistforbundet i Solund https://www.solund.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-138733_1_AId-2022016433!TqnPcu?pid=3				
Pkt. 3 Varierte butilbod og gode bukvalitetar. Lettstelte bustader for eldre.	Visar til rapport laga av Huseigarane og Pensjonistforbundet i 2018 og 2023. Pensjonistforbundet meiner at resultatet av denne undersøkinga er representativ også for eldre i Solund. Punkta under vert trekt fram:	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
	Som i 2018 så er nesten alle medlemmane einige i at dei ynskjer å bu heime så lenge som mogeleg. Så mange som ni av ti spurde, er heilt eller delvis einige i at dei ynskjer dette. Slik me ser det, er det alt for få trygdebustadar i dag, og det vil ta tid å bygge fleire, noko som også vil gje kommunen store utgifter. Derfor er det viktig å legge denne	1. Ikkje relevant til denne planprosessen.	Høyringsframlegget har målsetting om eit livsløpsvenleg samfunn. Tek med i anna arbeid: bustadprogram og i konkretisering av arbeidsmåtar.	Høyrer heime i andre prosessar.
Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.		Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.		Vert innarbeida i planen

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
	undersøkinga til grunn, og legge til rette for at eldre lengst mogeleg kan bu i egne bustadar. Samstundes er 6 av 10 heilt eller delvis einige i at dei trur dei vil bu i noverande bustad resten av livet. I 2023 undersøkinga er det viktigaste å ha plass til overnattingsgjester, å eige bustad framfor å leige bustad, og å bu nær familien.			
	Det er i hovudsak det tyngste praktiske husarbeidet, og oppgåver til vedlikehald, dei fleste ser for seg å trenge hjelp til. Eksempelvis kan det vere hagestell, snømåking, samt vask og reingjering. Eit svaralternativ som ikkje var inkludert i undersøkinga, men som fleire påpeikte då de hadde høve til å gje opne svar, var digital/teknisk hjelp.	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	Vurdere i anna arbeid, til dømes innspel til frivilligsentralen.	Høyrer heime i andre prosessar.
	I tillegg meiner me at rutetilbodet ut i bygdene er sentrale tiltak , om ein skal ha høve å bu lengst mogeleg i heimen. Vi veit at mange yngre pensjonistar fortsett ynskjer aktive dagar, ikkje minst sosialt og kan vere til hjelp for dei som er eldre.	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Vurdert til å vere dekk i dei overordna målsettingane under kapittel 2 - Solund 2038.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	Dei fleste av desse som er nemnde, vil vere lite kostnadskrevjande og må setjast i verk i planperioden som går fram til 2028.	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Statsforvaltaren i Vestland https://www.solund.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-139019_1_Ald-2022016572!owWDc7?pid=3				
Generelt	«Når det gjeld arbeidet med revisjon av samfunnsdelen skreiv vi ei utfyllande fråsegn til oppstarten av planarbeidet med framlegg til planprogram, jf. brev herifrå 08.07.2024. Vi viser til denne fråsegna. »	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	Denne fråsegna har vore behandla frå før, og planen er utarbeida med bakgrunn i blant anna denne fråsegna. Lenke til uttale 08.07.2024: https://www.solund.kommune.no/api/presentation/v2/nye-innsyn/filer/v-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-126809_1_Ald-2022010471!GkGW8z?pid=3	Tek til orientering.
	«Vi har lese gjennom fråsegna frå fylkeskommunen (datert 13.11.2025), og ser at dei har skrive ei utfyllande og god fråsegn. På dei tema vi har overlappende ansvarsområde er vi i stor grad samde i deira merknader og tilrådingar om forbetringar av samfunnsdelen. Vi støttar såleis opp om fråsegna frå fylkeskommunen. »	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Arealstrategi	«Vi saknar tydelege arealstrategiar i framlegget til ny samfunnsdel.»	1. Relevant for planprosessen. 2. Ikkje i samsvar med planprogram.	--	Vert ikkje gjort endringar.
Natur, miljø og klima	«Planen manglar mål og strategiar for å ta vare på naturmangfaldet, unngå nedbygginga av matjord og natur og redusere utslepp av klimagassar. Vi meiner at samfunnsdelen bør supplerast med mål og strategiar innan natur, miljø og klima. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Solund kommune har allereie målsettingar for temaet, og desse bør innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.	Solund kommune vedtok eigen temaplan for klima, energi og naturmangfald desember 2024. Det er gunstig å innarbeide målsettinga i samfunnsdelen for å bidra til samankoplinga av planane.	Vert innarbeida i planen.
	«Statsforvaltaren ser det som positivt at kommunen i oktober 2025 fekk vedteke ein temaplan for klima, energi og naturmangfald. [...] Vi meiner det vil vere ein styrke viss kommunen får til ei tettare kopling mellom temaplanen og samfunnsdelen, og innarbeider konkrete mål og strategiar om natur, miljø og klima. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Vurdert til å vere dekk i dei overordna målsettingane under Kapittel 2 - Solund 2038. 3. Solund kommune har allereie målsettingar for temaet, og desse bør	Solund kommune vedtok eigen temaplan for klima, energi og naturmangfald desember 2024. Det er gunstig å innarbeide målsettinga i samfunnsdelen for å bidra til samankoplinga av planane.	Vert innarbeida i planen.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.

Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.

Vert innarbeida i planen

Solund kommune

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
		innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.		
	«Berekraftsmål nr. 13 Stoppe klimaendringane er med, men vi saknar ei prioritering av dei to sentrale berekraftsmåla Livet i havet (nr. 14) og Livet på land (nr. 15) i samfunnsdelen. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Vurdert til å vere dekk i dei overordna målsettingane under Kapittel 2 - Solund 2038. 3. Oversikten over alle berekraftsmåla i plandokumentet (under prinsipp), syner dei måle ein kan jobbe mest med gjennom plantemaa. Det betyr ikkje at ein ikkje skal jobbe med dei andre, måla, men dei blir jobba mindre med.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Vi kan ikkje sjå at desse nye statlege planretningslinjene er særleg omtalt i planframlegget. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Det er ikkje naturleg å nemne føringar spesifikt i dette plandokumentet.	Blant anna statlege planretningslinjer ligg til grunn for revisjonen av plandokumentet. Dette står også i planprogrammet.	Vert ikkje gjort endringar.
	«Klima – og naturkrisa vi no står i, og dei nye statlege planretningslinjene, tilseier at samfunnsdelen bør ha sterkare fokus på natur, miljø og klima , med mål og strategiar tilpassa utfordringane i kommunen.»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Vurdert til å vere dekk i dei overordna målsettingane under Kapittel 2 - Solund 2038. 3. Solund kommune har allereie målsettingar for temaet, og desse bør innarbeidast i overordna del i samfunnsplanen.	--	Vert innarbeida i planen.
Landbruk	«Vi minner om at verken fritidsbustad eller einebustader har høg nok samfunnsnytte til å kunne forsvare nedbygging av matjord . Bygningar med fleire bueiningar vil i dei aller fleste tilfella heller ikkje kunne leggjast på jordbruksareal.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
	«Det er viktig at kommunen handhevar driveplikta , då aktiv drift tek vare på produksjonsgrunnlaga og er viktig i ein beredskapssamanheng.»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Handtering av drift av landbrukseigedommar er omtala i planen.	--	Vert ikkje gjort endringar.
	«Solund har ikkje eigen temaplan eller strategi for landbruk og bør difor vurdere å utvide samfunnsplanen med ein eigen bolk om landbruk, inkludert utviklingsbehov. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Handtering av drift av landbrukseigedommar er omtala i planen.	Innarbeidast ei målsetting om temaet i overordna del.	Vert innarbeida i planen.
Samfunnstryggleik og beredskap	«Her viser vi til merknadene i fråsegna vår 08.07.2024 , og tilrår å i nødvendig grad supplere planframlegget på dette området. »	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	Denne fråsegna har vore behandla frå før, og planen er utarbeida med bakgrunn i blant anna denne fråsegna.	Tek til orientering.
Folkehelse	Peikar på utdrag i planen og er oppteken av at dette vert følgt opp vidare.	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Barn og unge	Peikar på utdrag i planen og er oppteken av at dette vert følgt opp vidare.	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
	«Det kjem ikkje fram korleis barn og unge har fått medverke til planen. »	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram.	Innspela er i stor grad teke med, men dei er formulert på eit overordna nivå.	Vert ikkje gjort endringar.
Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.		Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.		Vert innarbeida i planen

Tema	Innspel Samfunnsdel	Vurdering	Merknad	Konklusjon
		3. Medverknad med ungdomsrådet i samband med kommunal planstrategi og i samband med planprogram.		
Aldersvenleg samfunnsutvikling og universell utforming	Peikar på utdrag i planen og skriv: «Vi går ut i frå at dette også inneber at kommunen vil jobbe med universell utforming og konvensjonen for menneske med nedsett funksjonsevne (CRPD), slik at alle har like moglegheiter for personleg utvikling, å delta i samfunnet og utfalde seg i livet. Samfunns- og arealplanlegginga er eit viktig verkemiddel for å oppnå dette.»	1. Relevant for denne planprosessen. 2. I samsvar med planprogram. 3. Planen har målsettingar på sosial likskap, og mogelegheiter for deltaking.	--	Vert ikkje gjort endringar.
Kompetanse og rekruttering	Peikar på utdrag i planen og er positive til at temaet er løfta inn i planen.	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.
Bustadsosiale omsyn	«Kommunane har eit særskilt ansvar for å ivareta bustadsosiale omsyn i planlegging og byggjesakshandsaminga.» [...] «Vi viser til nasjonal strategi for den sosiale bustadpolitikken 2021-2024 «Alle trenger et trygt hjem», Meld. St. 24 (2022-2023) «Felleskap og meistring – Bu trygt heime», Meld. St. 13 (2023-2024) «Bustadmeldinga», Meld. St. 28 (2024-2025) «Tro på framtida – uansett bakgrunn» og til Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027. I forventningane, pkt. 21, blir det vist til at «Det blir lagt til rette for tilstrekkeleg bustadbygging i kommunane i tråd med lokale og regionale behov. Bustadbygginga bør bidra til gode og varierte bustadtilbod og bumiljø for alle», jf. også punkt 3.4 i statleg planretningslinje for arealbruk og mobilitet.»	Generell tilbakemelding – ikkje vurdert.	--	Tek til orientering.

Tek til orientering/ Vert ikkje gjort endringar.	Høyrer heime i andre prosessar. / Høyrer heime i lågare plannivå.	Vert innarbeida i planen
--	---	--------------------------

Saksframlegg

Arkiv: K1-614
ArkivsakID: 26/127
JournalpostID: 26/621
Sakshandsamar: Anne Kristine Dyrdal
Dato: 03.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
015/26	Formannskap	19.03.2026
	Kommunestyre	

Oppstart forprosjekt utedel av dagsenter ved Solund helsetun

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre vedtek at det vert starta eit forprosjekt på eit utvida dagsenter. Der kostnadsestimat og framdriftsplan vert laga. Administrasjonen vil nytte ekstern hjelp til behovs- og arealsavklaring, samt designskisser og kostnadsestimat. Ramme for dette vert sett til 125 000,-. Finansiering hentast frå eksisterande midlar i økonomiplan og budsjett.

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

K. sak: 064/25: Budsjett 2026 og økonomiplan 2026 - 2029:

https://www.solund.kommune.no/politikk-og-administrasjon/om-oss/innsyn-og-postliste/moteoversikt/#/details/m-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-1072!HwGu7J/d-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-2022015890!m-1072!QANGzQ

K.sak: 050/26 Prosjektgruppe Hamnesentrum – avklaring mandat:

https://www.solund.kommune.no/politikk-og-administrasjon/om-oss/innsyn-og-postliste/moteoversikt/#/details/m-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-1065!Gag8XK/d-e8f93b5a_de8c_4fed_8410_71ae71ffb04f-2022015183!m-1065!4fqw2b

Presentasjon i kommunestyremøte 2. oktober 2025, delar handla om dagsenter.

Skrøpelegheitsskalaen: <https://www.lvh.no/symptomer-og-sykdommer/eldre/klinisk-skroepelighetsskala-cfs>

Helsedirektoratet.no - Demens: [Demens - Helsedirektoratet](https://helsedirektoratet.no/demens)

Kva saka gjeld:

Utviding av eit allereie godt etablert tilbod ved Solund helsetun. Uteområde med tilhøyrande moglegheit for å trekkje inn i utvida dagsenter er det dei tilsette ynskjer med plassen Slik at det blir eit tillegg til eksisterande dagsenter. Nytt dagsenter vil verte betre tillerettelagt for noverande og framtidige behov.

Plan elles for området sjåast i samanheng med pågåande arbeid med tettstadutvikling og vert å komme attende til.

Saksutgreiing:

Forankring

Saka kjem opp som oppfølging av vedtakspunkt 13 i k.sak 064/25 *Budsjett 2026 og økonomiplan 2026 - 2029*, og side 30 - prosjekt 2301 Uteområde/ dagsenter i økonomiplan 2026. Vedtakspunkt 13 seier:

"13. Solund helsetun og området rundt rommar fleire tenester er eit område som bidrar eit område som kan bidra til aktivitetar og gode møtepunkt, både for bebuarar og andre brukarar av området. Det skal lagast ein heilskapleg plan for uteområdet, drivhus, dagsenter i tilknytning til Solund helsetun. Arbeidet må ta omsyn til framtidige behov og ta omsyn til aktuelle brukargrupper. Arbeidet skal skje i god dialog med kommunestyret."

Utvikling av Hardbakke

Det pågår for tida eit arbeid med tettstadutvikling gjennom delmål 1 i Bygdevest - hamneområde. For å sjå på hamneområdet må ein sjå på framtidige kommunale behov og samanhengar på heile Hardbakke. Administrasjonen arbeider no innleiande med dette, med bakgrunn i mandat for arbeidet vedteke i k.sak 050/26 *Prosjektgruppe Hamnesentrum - avklaring av mandat*. Denne prosessen vil bli tema i arbeidsverkstad i politisk møte hausten 2026.

Rammer og behov for etablering av dagsenter

Dagsenteret er planlagt å skulle fylle ei rekke funksjonar som å førebygge einsemd, skape rom for sosialisering, skape meningsfulle dagar, bruk av sansane og bidra mot kognitiv svikt.

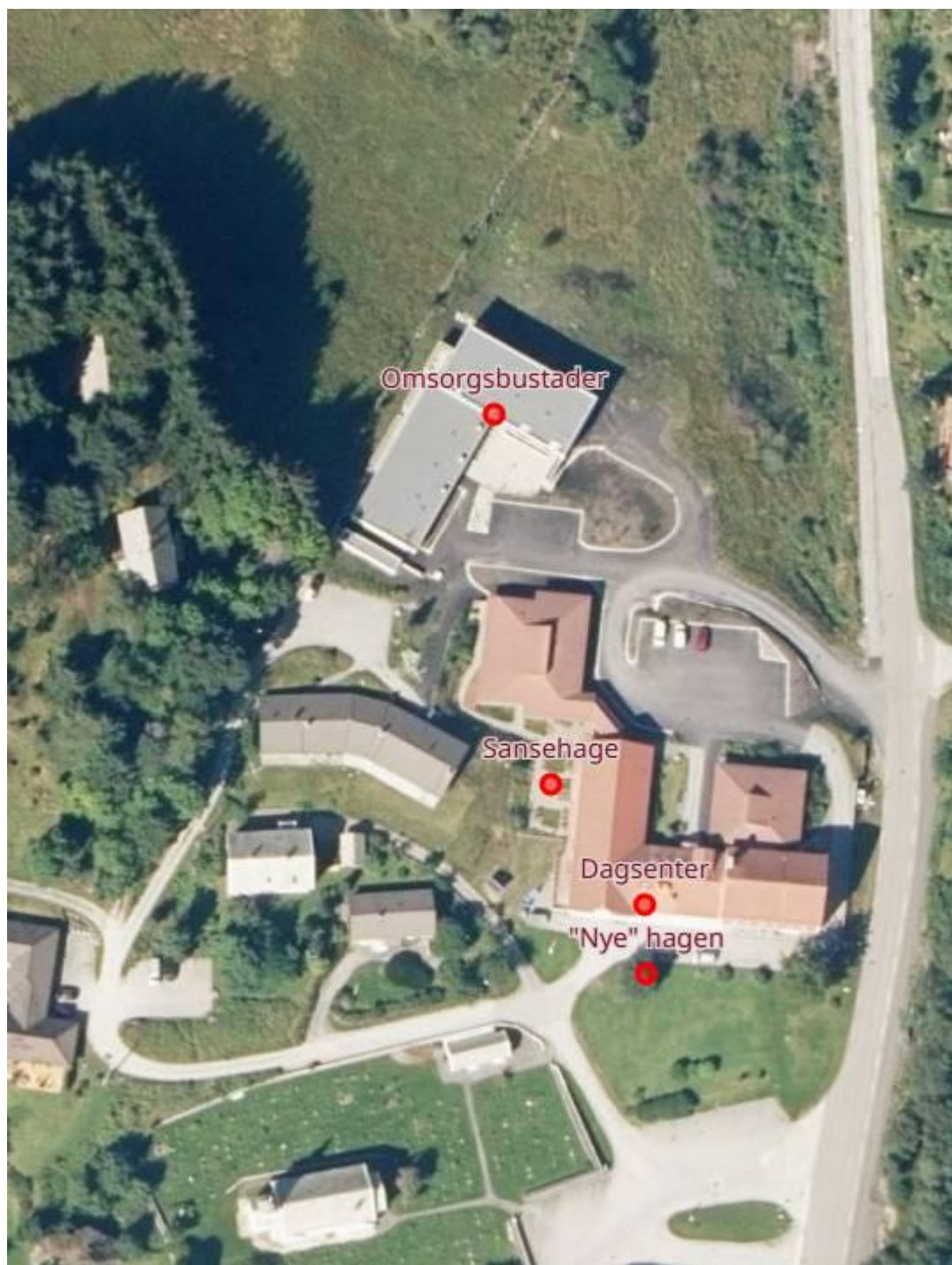
Brukarane av eit dagsenter er ei samansett gruppe, frå dei som er funksjonsfriske, til dei som er langt oppe på skrøpelegheitsskalaen (sjå lenke) og som i liten grad er mobile. Det er difor brukarar både frå Solund helsetun, og frå private heimar. Dette stiller store krav både til lokalisering og utforming. Lokaliseringa må vere nær hovudbygget, både med omsyn til at brukarar skal kunne vere både inne og ute, i tillegg til at ein må ha tilgang til toalett i nærleiken. Per no er det berre ein tilsett ved dagsenteret, det er også ein grunn til at det må vere kort veg mellom innerommet og uterommet i dagsenteret. I tillegg er det viktig med omsyn til at personell ved dagsenteret skal kunne få hjelp av andre tilsette innan kort tid, dersom det oppstår behov. Ein veit også at på sikt vil mange av bebuarane på helsetunet vere skrøpelegare enn dei er i dag, grunn fleire eldre og press på helsetenestene.

Dagsenter er ei søkbar teneste for heimebuande ofte med byrjande demens. Heimebuande nyttar seg av tilbodet utan vedtak, medan heimebuande nyttar tilbodet etter søknad og vedtak. «Bu trygt heime» er en nasjonal satsing for å hjelpe eldre med å bu hjemme lenger gjennom førebygging, bustadtilpassing, og betre helse- og omsorgstenester.

Dette stiller store krav både til lokalisering og utforming. Lokaliseringa må vere nær hovudbygget, både med omsyn til at brukarar skal kunne vere både inne og ute, i tillegg til at

ein må ha tilgang til toalett i nærleiken. Per no er det berre ein tilsett ved dagsenteret, det er også ein grunn til at det må vere kort veg mellom innerrommet og uterommet i dagsenteret. I tillegg er det viktig med omsyn til at personell ved dagsenteret skal kunne få hjelp av andre tilsette innan kort tid, dersom det oppstår behov. Ein veit også at på sikt vil mange av bebuarane på helsetunet vere skrøpelegare enn dei er i dag, grunn fleire eldre og press på helsetenestene.

Dagsenteret slik det er i dag er ikkje eit fullgodt tilbod. I forbindelse med opprusting av fasaden på Solund Helsetun vart det laga ein egen utgang mot sør frå eksisterande dagsenter. Denne utgangen har vindfang i glas som skydd for ver og vind. Slik området mot sør (mot ungdomsskulen) fungerer i dag, blir dei sittande på vegen eller der som det blir parkert bilar, noko som opplevast som lite triveleg.

Vidare prosess med etablering av dagsenter ute ved Solund helsetun

Forprosjektet vil vurdere noverande og framtidige behovs- og arealavklaring. Så vert designskisser og kostnadsestimat utarbeid. Administrasjonen vil nytte ekstern hjelp til dette arbeidet. Ramme for dette vert sett til 125 000,-. Pengane hentast frå eksisterande midlar i økonomiplan og budsjett.

Målet er å få ei funksjonell, tidsriktig utviding av dagsenteret som også tek høgde for framtidige behov.

Vedlagt saka ligg ei konseptskisse som administrasjonen allereie har fått utarbeida.

Vurdering:

Kommunedirektøren vurderer det slik at det er behov for å etablere eit utandørs dagsenter nær dagens dagsenter og tett ved hovudbygget på Solund helsetun. Dette på grunn av brukaromsyn, trivselsomsyn, personellmessige omsyn og tryggleikssyn. Rammene for eit dagsenter er så tydelege at det ikkje er formålstenleg å sjå dagsenteret som ein del av ein større plan, fordi lokaliseringa er udiskutabel. Prosjektering i år er i tråd med budsjett 2026. Eit utvendig dagsenter har også potensiale for anna bruk, som til dømes møterom, aktivitetar for andre grupper og generasjonsmøte. Det må sikrast ei utforming som både tek i vare prioriteringa som er dagsenterfunksjonen, samtidig som det kan fungere til anna bruk.

Administrasjonen er positive til ei utvikling av uteområdet ved Solund helsetun. Dette må sjåast i ein større samanheng, innanfor rammene av bygdevekst, og vurderast i tråd med reelle, dokumenterte behov. Det må også sjåast i relasjon til pågåande prosjekt med kulturvandringsløypa og tilrettelegging av det mellombelse prosjekt «den hemmelege hagen» i Hardbakke 20.

For tida jobbar Solund kommune med å ferdigstille kulturvandringsløypa, og arbeider no med å få til ei fullfinansieringa av prosjektet gjennom søkte midlar. Dette vert å komme attende til i denne prosessen, jamfør saksutgreiinga lenger oppe.

Jens-Eivind Kobbeltvedt

ArkivsakID:	JournalID:	Arkivkode:	Dykkar.ref	Dato:
26/127	26/639	K1-614		04.03.2026

Dagsenter og uteområde

For å forstå behovet for eit uteområde/aktivitetsområde for brukarar ved dagsenter, må ein vite kven tilbodet er for. Tilbodet er mellom anna til personar med kognitiv svikt, førebygging av einsemd, avlastning til pårørande, for å skape meningsfulle dagar, sosialisering, for menneske med funksjonsnedsetjing, skjerming osv. Det er eldre skrøpelege¹, med ulike behov og hjelpemiddel som nyttar dette tilbodet. Dette inneber brukarar både frå helsetunet og brukarar som bur andre stader.

For å stimulere sansane og nytte alt me har rundt oss og i nær tilknytning til dagsenteret, hadde det vore fint med eit uteområde som kunne nyttast og som er tilrettelagt og nært hovudbygget.

Dagens uteområde knytt til dagsenteret består av avfallsplass/boss-samling og tilkomstveg rundt helsetunet. Pr. i dag sit ein i vegen på fine dagar med benkar inntil vegg, evt. plantar i pottene langs vegen.

På plan to tilknytt Solundheimen er det sansehage, denne hagen er flott med bær og buskar. Den ligg derimot utanfor fleire pasientrom og utanfor skjerma avdeling. For dagsenter brukarar kjennes denne hagen privat for bebuarar. Ein må anten gå rundt bygget for å komme til hagen, eller ein må ta heis/trapp opp og gå gjennom fellesstovene for å komme ut. Det er lange avstandar for personar med funksjonsnedsetjingar og det er langt til toalett. Brukarane ynskjer ofte å kunne gå ut og inn, for å få skjerming på varme dagar, og for vind og vær. På dagsenter har ein hobby/aktivitetsutstyr og det vil ikkje være mogleg å frakte dette opp og ned for aktivitetar.

Beliggenheita til dagsenteret knytt til Solund helsetun er viktig for tilsette. Ein kan få snarleg hjelp om uføresette hendingar oppstår. Det er ein tilsett ved dagsenteret pr. d.d., dette bergensar moglegheitene til å for flytte seg langt vekk frå dagsenteret og samstundes kunne fylgje opp alle.

¹ <https://www.lvh.no/symptomer-og-sykdommer/eldre/klinisk-skrøpelighetsskala-cfs>

Bebuarar ved Solundheimen nyttar også søre veggen (mot ungdomsskulen) på varme dagar, her er skjerma og lunt for nordavinden. Tanken er at «nye» hagen (jamfør vedlagt illustrasjon) skal komme alle som er ved Solund helsetun til gode, ikkje berre dagsenteret.

Ei sankekvie og turstiar nord for omsorgsbustadane vil være eit godt tilbod til eldre utan funksjonsnedsetjing som klarar seg sjølv. Det vil være eit pluss for bygda og ikkje berre for eldre personar. For dagsenteret vil det verte svært ressurskrevjande om personalet ved dagsenteret skal fylgje opp til 10 personar nord for omsorgsbustadane med hjelpemiddel og aktivitetsutstyr. Det er ikkje alle som ynskjer å være ute heller, så å kunne fylgje opp inntil 10 personar spreidd ute nord for omsorgsbustadane og ved dagsenter når ein kun ein tilsett vil by på utfordringar.

Me stiller oss svært positive til initiativet i nord for omsorgsbustadane, men treng noko eige som ligg nærare dagsenteret for å kunne nytte det som eit dagtilbod. Dette for å kunne gi trygge og gode tenester der personale kan få snarleg hjelp ved behov.

Området nord for omsorgsbustadane og dagsenter må ikkje sjåast på som same 'tilbod' då det er andre krav for å kalle seg dagsenter.

Sjølvsagt vil ein på enkelte dagar kunne nytte tilbodet i nord for omsorgsbustadane, evt. går ein tur, men ein kan ikkje legge opp til at eit personell skal ta med 10 brukarar i der. Det er ikkje fagleg forsvarleg eller trygge rammer for personell og brukarar.

Med helsing

Marit Andersen Nesse
Helse og omsorgsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

SOLUNDHEIMEN SANSEHAGE

Skisse landskapsplan	3
Inspirasjonsbilder og konsept	4
Planteforslag	5
Plantesammensetning	6
Arealberegning	7
Prinsippsnitt	8

Innhold

TEGNFORKLARING

- Eiendomsgrense
- Rekkverk
- Håndløper
- Kantstein
- Mur
- (26)
- Eksisterende kotehøyde
- +25,2
- Ny punkthøyde
- Belegningsstein
- Komprimert grus
- Asfalt
- Vegetasjon/plantefelt
- Fall / fallretning

- Møblering
- Vannfontene / vannspeil
- Bålplass
- Naturstein
- Små trær / busker
- Frukttrær

MERKNAD:

FORLØPIG 14.10.2025

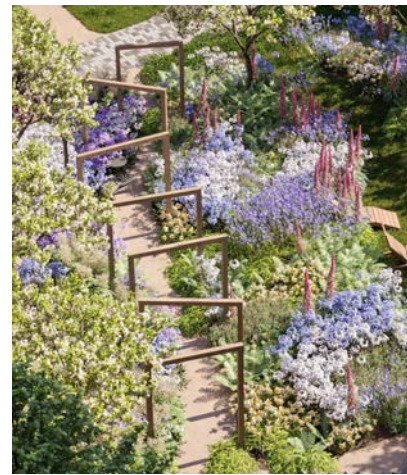
Rev.	Dato	Revisjonen gjelder	Tegn.	Kontr.
		Oppdragsgiver: Solund Kommune v/Nikolai Stølsvik	Prosjektnr: 2524	
		Prosjektname: Solund Helsetun Sansehage	Tegningstittel: Skisseprosjekt	
			Dato: 14.10.2025	Søkt: HTK
			Tegnet: MJB	Kontr.: HTK
			Målestokk/format: 1:100 / A1 1:200 / A3	
		LARK Postboks 457 Sløyen 0213 Oslo Tlf. 23 13 12 00 lark.no post@lark.no	Tegning nr.: LA-02-1000	Rev:

Natursteinsmurer langs rampe og oppbygd terreng

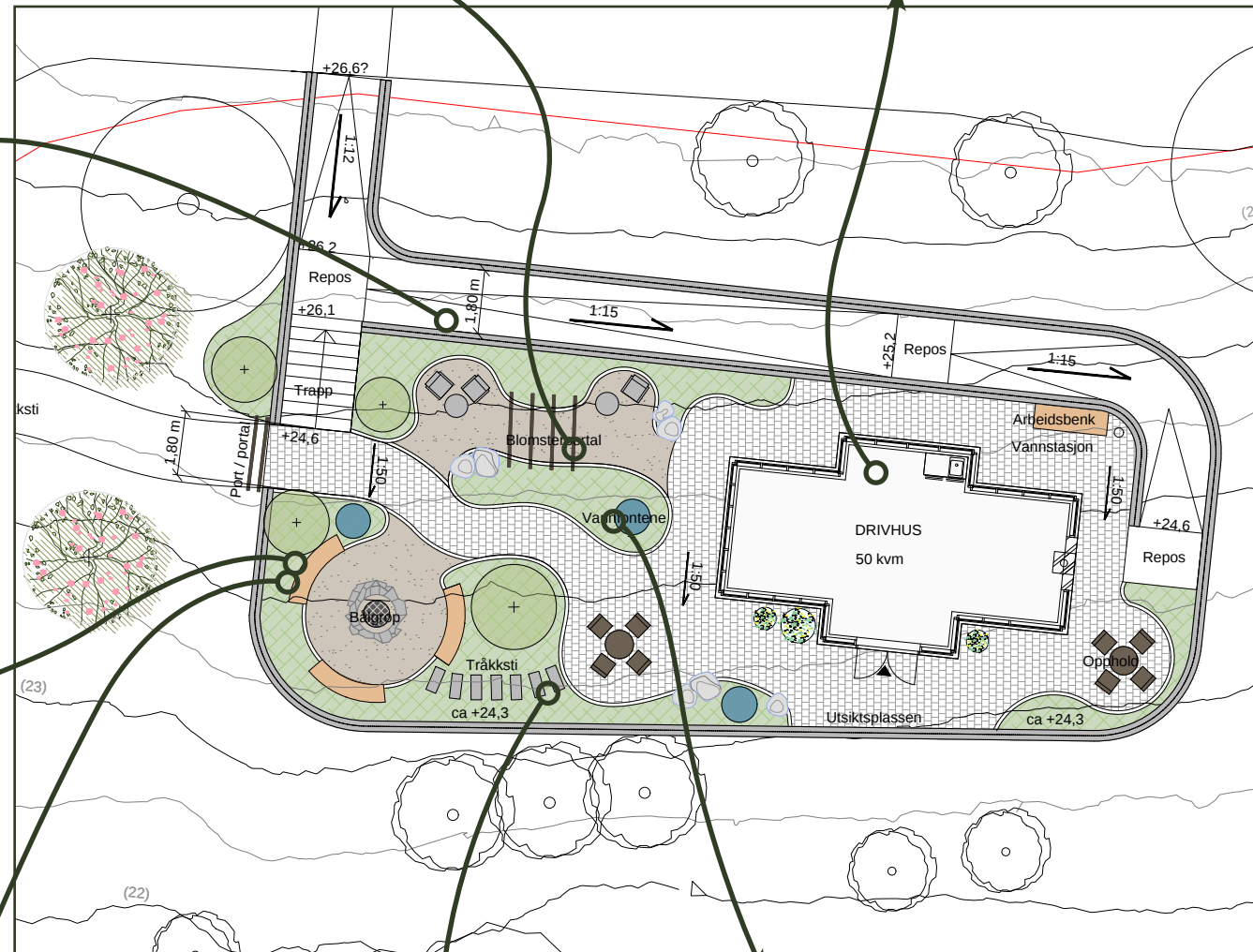
Sittebenker (eventuelt plassbygd) rundt prydbed med skulptur

Blomsterportal over sti av komprimert grus

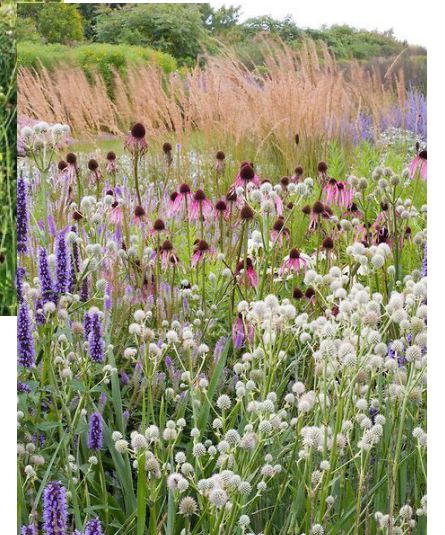
Drivhus

Tråkkheller

Fuglebad / vannelement

Landskapsplanen baserer seg på myke buer og sirkulære former som skaper et harmonisk og inviterende uttrykk. Utformingen legger til rette for flere soner med varierte oppholds- og sitteplasser, og tilkomsten er universelt utformet slik at hagen er tilgjengelig for alle.

Vegetasjonsfeltene får ulike konsepter som stimulerer sansene gjennom farger, teksturer, dufter og blomstringstid. Beplantningen kombinerer gamle kulturplanter som vekker barndomsminner med nyttevekster som kan høstes og brukes i matlaging. Slik oppstår en hage som både er estetisk, sanselig og funksjonell.

I tillegg integreres interessante og stemningsskapende elementer som fuglebad eller fontene, blomsterportal, skulpturer og vindspill. Disse bidrar til variasjon, opplevelse og identitet i uterommet, og forsterker samspillet mellom natur, form og sanselige inntrykk.

PLANTEFORSLAG

- FRUKTLUNDEN

2 epletrær
'Katja', 'Aroma'
(herdige, tidlige sorter)

2 plommetrær:
'Opal' og 'Victoria'
(Skal fungere fint i kystklima)
- PRYDBED 1

Echinops Bannaticus - Grå kuletistel
Calamagrostis Acutiflora - Hagerørkvein
Salvia nemorosa 'Schneehügel' – Steppesalv

PRYDBED 2:

Lavandula angustifolia - Lavendel
Echinacea purpurea - Purpursolhatt
Miscanthus sinensis - Silkekinagras
Nepeta faassenii - Kattemynte

VED INNGANG:

Rosa spinosissima 'Aicha' Pimpinellrose 'Aid' (Rosa spinosissima-hybrid)

VINTERGRØNN VINDSKJERM:

Prunus laurocerasus - Laubærhegg
- URTEBED

Allium schoenoprasum - Gressløk
Petroselinum crispum - persille
Thymus - timian
Origanum vulgare - Oregano
Salvia officinalis - salvie
Mentha gracilis - Mynte
Salvia rosmarinus - rosmarin
Melissa officinalis - Sitronmelisse
- KJØKKEN / NYTTEPLANTER

Ribes rubrum - rips
Ribes nigrum - Solbær
Fragaria ananassa - Jordbær
Rheum rhabarbarum - Rabarbera
- VEGG / BUSKBED

Hosta - Bladlije
Brunnera macrophylla - Forglemmeiei
Hydrangea - Hortensia
Dasiphora fruticosa - Buskmure
Alchemilla vulgaris - Marikåpe

Hydrangea petiolaris - Klatrehortensia (ved blomsterportal og langs steinmur)
- VED INNGANG

Syringa josikaea - Ungarsk syrin

FRUKTLUNDEN

PRYDBED 1

PRYDBED 2

KJØKKEN OG NYTTE

Beplantningen kombinerer frukttrær, bærbusker, krydderurter og prydstauder for å gi smak, lukt, syn og taktil stimulans, med farger og former som skaper visuell interesse året rundt. Plantene er valgt for robusthet, tilgjengelighet og gjenkjennelige dufter og smaker, som vekker minner og skaper en følelse av nostalgi. Sammensetningen skaper en levende og sansestimulerende hage som inviterer til aktivitet, opplevelse og ro.

VED INNGANGEN

VED PORTAL

VINTERGRØNN
VINDSKJERM

VED PORTAL

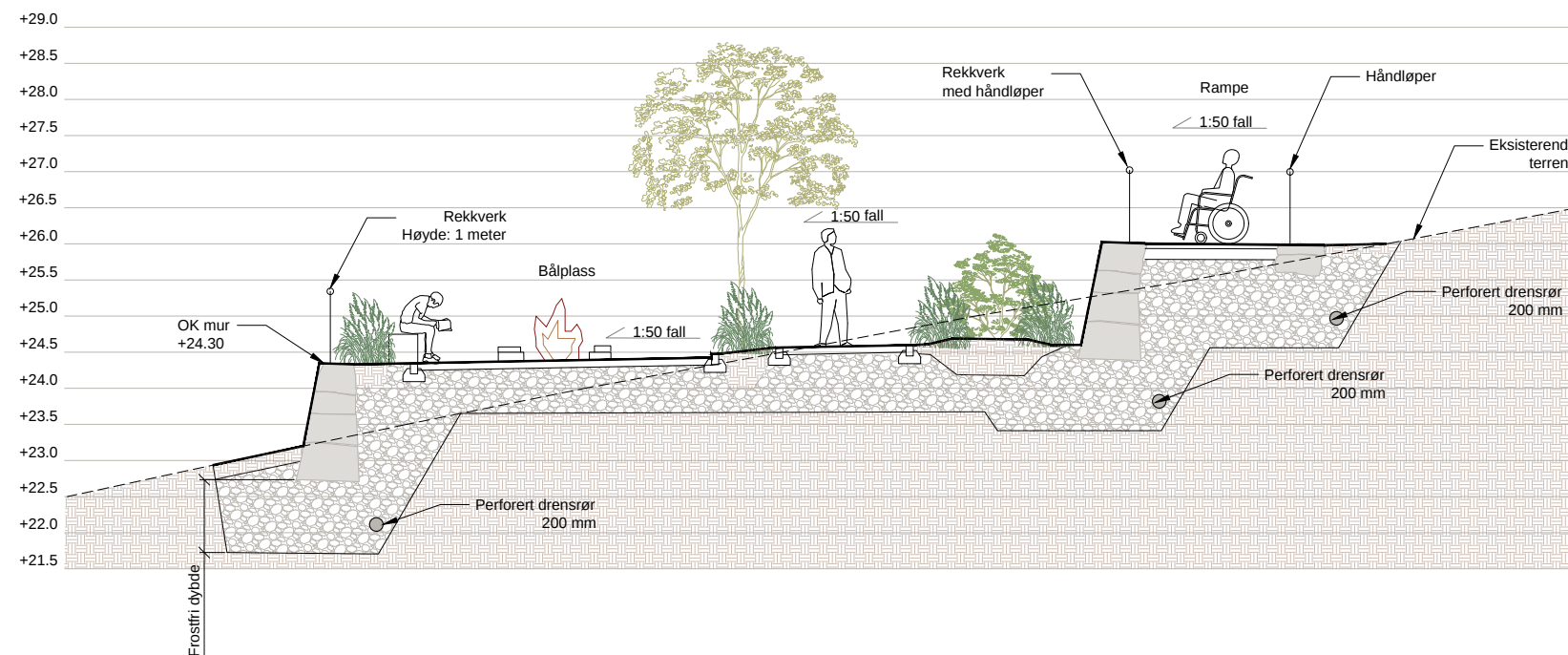
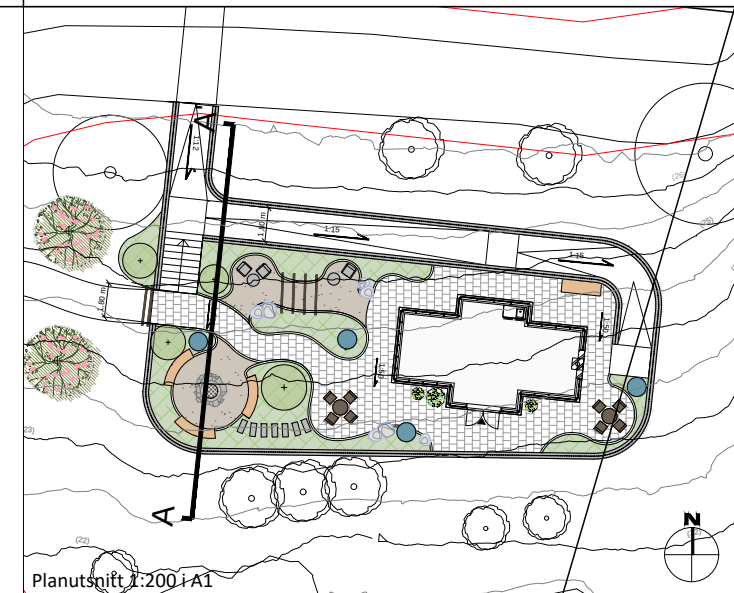
VEGG OG BUSKBED

TEGNFORKLARING AREALER

- Drivhus
50 m2
- Tilkomst (rampe og trapp)
91 m2
- Sansehage
205 m2

FORELØPIG 14.10.2025

MERKNAD:
Dette er et prinsippsnitt for murer og nytt terreng. Utførende må tilpasse på stedet.
Dimensjonering av murene og oppbygning vurderes av utførende. Frostfri dybde kan vurderes i forhold til oppbygning med markisolasjon.

Rev.	Dato	Revisjonen gjelder	Tegn.	Kontr.
Oppdragsnavn: Solund Kommune v/Nikolai Stølsvik			Prosjektnr: 2524	
Prosjektnavn: Solund Helsetun			Tegningstittel: Skisseprosjekt	
Prinsippsnitt			Dato: 14.10.2025	Søkt av: HTK
			Tegnet: MJB	Kontr.: HTK
			Målestokk/Format: 1:50 / A1	
			1:100 / A3	
LARK Postboks 487 Sløyen 0213 Oslo Tlf: 23 13 12 00 lark.no post@lark.no			Tegning nr.: LA-02-2000	8 Rev.

Saksframlegg

Arkiv: K2-C09
ArkivsakID: 26/119
JournalpostID: 26/638
Sakshandsamar: Mona Hjørnevåg
Dato: 04.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
016/26	Formannskap	19.03.2026

Revisjon av vedtekter for Solund fritidsfond

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre vedtek:

1. endringsforslaget til gjeldande kriteriar for Solund fritidsfond, slik dei føreligg.
2. at kommunedirektøren får delegert mynde til å gjere ikkje-prinsippielle endringar i kriteria, og som ikkje endrar fondet sitt overordna føremål.

Vedlegg i saka:

10.03.2026 Endeleg endringsforslag reviderte retningslinjer Solund fritidsfond

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.:

[Kommunelova § 5-3](#)

[Fritidserklæringa Vestland](#)

Solund fritidsfond

Tidlegare handsaming av kriteriar for Solund fritidsfond med endringar, i k.sak 037/22 og 050/23.

Kva saka gjeld:

Etter fire år med tilskot frå Solund fritidsfond er det behov for å revidere retningslinjene til fondet, for å treffe målgruppa betre. Retningslinjene er politisk vedtekne i kommunestyresak 037/22 og revisjon vedteke i kommunestyresak 050/23. Det er no utarbeida nytt forslag til reviderte retningslinjer, etter internevaluering og handsaming i administrasjonen. Endringane skal handsamast og vedtakast i kommunestyret. Endringa framgår i vedlegget, der endringane er i punkta 1-3 og 5.

Solund fritidsfond har to ordningar:

- Tilskot til barn og unge 5 -19 år.
 - Det er kun retningslinene for denne ordninga det er utarbeida endringsforslag til, og som skal handsamast i denne saka.
- Tilskot til sosial utjamning til arrangement i frivilligheita.
 - Denne er det ikkje utarbeida endringsforslag til no.

Saksutgreiing:

Solund fritidsfond vart oppretta hausten 2022. Fritidsfondet sitt hovudføremål er å sikre alle barn deltaking i minst ein fritidsaktivitet i lag med andre, og er særskilt retta mot familiar med utfordrande økonomi. Dette er i tråd med Fritidserklæringa som Vestland signerte i 2024. Der visjonen er at alle barn og unge skal kunne delta jamleg i minst éin organisert fritidsaktivitet i lag med andre. Fritidserklæringa bygger på FN-konvensjonen artikkel 31, om barn sine rettar. Denne handlar om at alle barn har rett til kvile, fritid og leik, og til å ta del i kunst og kulturliv.

Noverande retningsliner har eit søknadsformat som tillitsbasert ordning, som ikkje er behovsprøvd. Årsaka er at nasjonal kunnskap viser at tillitsbaserte ordningar er meir brukt, og at behovsprøvde ordningar kan verke stigmatiserande. Lokale erfaringar over tid viser at fondet har treft eit lokalt behov. Der mellom 15-17 barn og unge i Solund har fått støtte årleg, frå fritidsfondet i 2024-2025. Ein har ein valt å halde på formatet som tillitsbasert ordning. Støttebeløpa er også drøfta og uendra.

I endringsforslaget er få endringar gjort. Hovudendingane er at teksten er forenkla, og meir spissa mot målgruppa.

Vurdering:

I administrasjonen og faggruppa tilknytt fritidsfondet er det semje om revidert forslag. I faggruppa til fritidsfondet er leiar av frivilligsentralen, helsesjukepleiar og folkehelsekoordinator. Revidert tekst skal vere enklare å forstå, er meir spissa mot målgruppa og vil antakeleg bidra til at fondet vert brukt etter førmålet. Revisjonen gjerast no, i førekant av planlagt oppdatering av brosjyra for ordningane i fritidsfondet. Brosjyra skal etter planen oversetjast til andre språk, innanfor ABC-tilskotsmidlar. Ein anbefaler at forslaget vert vedteke som det føreligg.

Retningslinjer for fritidsfond for Solund kommune

Endringsforslag:

1. Føremål

I Solund skal alle born og unge kunne delta jamleg i minst ein organisert fritidsaktivitet i lag med andre (Jf. Fritidserklæringa som bygger på FN-konvensjonen om barn sine rettar, artikkel 31).

Fritidsfondet kan vere med å bidra til deltaking dersom ein har utfordrande familieøkonomi.

2. Målgruppe

Barn og unge mellom 5 og 19 år som er folkeregistrert i Solund kommune, dvs. også dei som bur på hybel i andre kommunar og nyttar tilbod der. Og som ikkje allereie mottok støtte til fritidsaktivitetar via NAV.

3. Støtta skal brukast til

Betaling for kostnader knytt til fritidsaktivitetar.

Dette kan blant anna vere:

- medlemskontingent
- trenings- og aktivitetsavgift
- kulturskuleavgift
- lisensar
- eigenandel for turar, treningsleirar, deltaking på stemne og cupar m.m.

4. Støttebeløp

Det kan bli gitt maksimalt 5.000,- kr. i støtte til eit enkelt barn/ungdom i løpet av eit år. Søknadsbeløp minimum 300,- kr. pr. barn/ungdom. Det kan søkjast fleire gonger i løpet av året.

5. Søknadsprosedyre

Søknader går via digitalt skjema på Solund kommune si heimeside eller e-post til Solund Frivilligsentral

- a) Føresette, eller unge som har fylt 16 kan søkje.
- b) Lag og organisasjonar kan søkje direkte for brukar, til aktivitetar og medlemskap. Her stillast det krav til at organisasjonen må følgje opp brukaren. Dette for å sikre faktisk deltaking. Det kan innebere m.a. motivasjon, transport og fylgje.

c) For dokumentasjon til søknaden vel ein eit av desse alternativa:

1. Søkjar legg ved kvittering for betalt faktura og får denne refundert frå fritidsfondet (hugs å skriv kontonummer).
2. Søkjar legg ved faktura/rekning, og ber fritidsfondet betale direkte til lag/organisasjon
3. Fritidsfondet betalar ut på forskot til søkjar, ved dokumentasjon av faktura/rekning.

Det er ingen søknadsfrist. Søknader vert handsama fortløpande.

6. Søknadshandsaming

Søknaden vert enkelt handsama administrativt av sakshandsamar i Frivilligsentralen i kommunen.

7. Personvern

Søknaden vert handsama konfidensielt, og sletta når det ikkje lenger er bruk for den.

8. Kjendtgjering

Alle som er i kontakt med barn og unge, inkludert offentlege tenesteytarar og fritidsleiarar, skal jamleg gjerast kjende med tilbodet.

- Tilbodet skal gjerast kjent til alle føresette, barn og unge i kommunen, minst 2 gonger i året.
- Til lag og organisasjonar minst ein gong i året.
- Vere kontinuerleg synleg på kommunen si nettside m.v.

Retningslinjer for fritidsfond for Solund kommune

Noverande retningslinjer

1. Føremål:

Solund Fritidsfond har som føremål å gi barn og unge i alderen frå og med 5 -19 år i søknadsåret ha moglegheit til å delta i fritidsaktivitetar til trass for utfordrande familieøkonomi.

2. Målgruppe:

Barn og unge mellom 5 og 19 år som er folkeregistrert i Solund kommune, og som ikkje allereie mottek støtte til fritidsaktivitetar via NAV.

3. Støtta skal brukast til:

Betaling for kostnader knytt til fritidsaktivitetar i Solund kommune, eller ein av nabokommunane

Dette kan blant anna vere:

- medlemskontingent
- trenings- og aktivitetsavgift
- kulturskuleavgift
- lisensar
- eigenandel for turar, treningsleirar, deltaking på stemne og cupar m.m.

4. Støttebeløp:

Det kan bli gitt maksimalt 5.000,- kr. i støtte til eit enkelt barn/ungdom i løpet av eit år. Søknadsbeløp minimum 300,- kr. pr. barn/ungdom. Det kan søkjast fleire gonger i løpet av året.

5. Søknadsprosedyre:

Søknader går via digitalt skjema på Solund kommune si heimeside.

- a) Føresette eller søkjarar som har fylt 16 år søkjer via digitalt skjema på Solund kommune si heimeside.
- b) Lag og organisasjonar kan søkje direkte for brukar, til aktivitetar og medlemskap. Her stillast det eit krav til at organisasjonen må følgje opp brukaren for å sikre faktisk deltaking. Det kan innebere m.a. motivasjon, transport, fylgje m.v.

Det er ingen søknadsfrist. Søknader vert handsama fortløpande, og ein kan vente svar seinast innan 4 veker. Søknaden skal innehalde informasjon om kven det blir søkt og kva det blir søkt støtte til. Søkjar lastar opp kvittering for betalt faktura og får denne refundert frå fritidsfondet. Alternativt betaler fritidsfondet ut på forskot, mot framvising av kvittering på betalt faktura i etterkant.

Det vert ikkje stilt krav om dokumentasjon av søkjar sin økonomiske situasjon, ordninga er tillitsbasert

6. Søknadshandsaming:

Søknaden vert enkelt handsama administrativt av sakshandsamar i Frivilligsentralen i kommunen.

7. Personvern:

Søknaden vert handsama konfidensielt, og sletta når det ikkje lenger er bruk for den.

8. Kjendtgjering

Alle som er i kontakt med barn og unge, inkludert offentlege tenesteytarar og fritidsleiarar, skal jamleg gjerast kjende med tilbodet.

- Tilbodet skal gjerast kjent til alle føresette, barn og unge i kommunen, minst 2 gonger i året.
- Til lag og organisasjonar minst ein gong i året.
- Vere kontinuerleg synleg på kommunen si nettside m.v.

Saksframlegg

Arkiv: K2-N34
ArkivsakID: 26/90
JournalpostID: 26/643
Sakshandsamar: Mona Hjørnevig
Dato: 04.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
017/26	Formannskap	19.03.2026

Nytt rutetilbud til Notøy

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund formannskap vedtek følgjande framlegg til bestillingsrute gjeldande rute 392 for Notøy, Indrevær og Husøy («Notøybassenget» utan Utvær)

- Rutetilbudet vert utvida med ein ekstra retur frå Hardbakke kl.12.15, annankvar fredag (tilgjengeleg i ruta), til nemnde øyar i Notøybassenget
- Ekstraruta etablerast for fastbuande, men kan og nyttast av ikkje-fastbuande
- Avtala gjeld i fyrste omgang fram til nytt ruteopplegg i samband med opning av bru over Ytre Steinsund hausten 2026, og skal evaluerast
- Rutetilbudet finansierast av kommunen, inntil vidare, og billettinntekta går attende til kommunen

Kostnad vert innarbeidd i revidert budsjett 2026. Vedtaket skal ligge til grunn for avtalar som inngås.

Kommunedirektøren får mynde til:

- å gjere ikkje-prinsippielle endringar innanfor ramma
- å arbeide vidare med andre samdriftsløysningar, dømesvis mogeleg bossordning

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Kommunestyresak 064/25

Kva saka gjeld:

Saka gjeld oppfølging av budsjettvedtak punkt 12. i k.sak 064/25, der formannskapet har fått fullmakt frå kommunestyret til å godkjenne endeleg framlegg til ruteopplegg.

Jf. følgande vedtak:

"Rutetilbodet til Nautøy blir utvida med ein tur i veka etter innspel frå fastbuande. Ordninga vil i første omgang gjelde fram til nytt ruteopplegg i samband med opning av bru over ytre Steinsund hausten 2026.

Det vert lagt til rette for eit rutetilbod til Sluppen/Tveranger i samråd med fastbuande.

Formannskapet får fullmakt til å godkjenne endeleg framlegg til ruteopplegg.

Kostnad vert innarbeidd i revidert budsjett."

Saksutgreiing:

Noverande rutetilbod

Eksisterande rutetilbod har dagens format, då det er dimensjonert av Skyss til antal fastbuande på anbodstidspunktet. Rutebåt-tilbodet mellom Notøy og Hardbakke er bestillingsruter til bestemte tidspunkt, tysdag, fredag og søndag. Når fastbuande på Notøy skal til Hardbakke for ærend, må dei vente over sju timar på Hardbakke mellom ruteankomst 10.30 før retur kl.18.10.

Ynskja rutetilbod

Innbyggjarrepresentant på Notøy ber kommunen om å vurdere å etablere ein ekstra bestillingsretur frå Hardbakke til Notøy om lag kl.13, t.d. ein tirsdag i veka. Dette for å kunne gjere ærend og nytte tilboda på Hardbakke, utan å måtte vente så lenge før returreisa. Fredag er eit alternativ.

Mogeleg rutetilbod

Rutebåtoperatør Vidar Hop Skyssbåtar driftar eksisterande ruter under Skyss sin ruteproduksjon. Dei kan tilby ekstra retur frå Hardbakke fredagar kl.12.15. Dette gjev 1 t 45 min. tid på Hardbakke, og tek omsyn til øvrig rutebåt drift og samkøyrer fleire andre behov. Det er og naturleg å inkludere reisande til Indrevær, Husøy og Notøy, (heretter kalla «Notøybassenget» då i betydninga utan Utvær), då reiseavstanden mellom øyene er om lag fem minutt og ekstrakostnaden derfor er estimert som minimal. Det er etter det ein veit p.t. ingen fastbuande på Husøy, to på Indrevær og 11 på Notøy.

Budsjett og finansiering:

Skyss skisserer at transporttilbodet for Notøy, Indrevær og Husøy har ein estimert årleg meirkostnad på 315 000 kr eks. mva. i 2026-kroner, dvs. 40 veker i 2026. Tilbodet er estimert makspris for maks bruk, basert på ein ekstra vekentleg retur frå Hardbakke til Notøybassenget på fredag kl 12.15 . Dvs. at mindre bestilte turar frå innbyggjarane og/eller eit vedtak om sjeldnare bruk enn vekentleg, vil gje mindre kostnad. Det er faktisk bruk som blir fakturert frå Skyss til kommunen.

Med forslaga i begge sakene om ekstrastoppet i Tveranger og ekstra-returen til Notøy, vil samla meirkostnad ved maksbruk bli 193 500.

Kostnad og inntekt frå ekstratilboda skal innarbeidast i revidert budsjett 2026.

Vurdering:

Det er gjort ei heilheitsvurdering der ein tek omsyn til økonomi og flest mogeleg behov, både for reisande og ruteoperatør o.a. Skissert ekstrarute sikrar reisande som ynskja tid til ærend på Hardbakke utan lang venting til kvelden for retur. Ruta korresponderer med andre rutetilbod, og avlastar anna rutetrafikk der det erfarast stort trykk av reisande, gods og bagasje på fredagar. Ein vurderer ei slik løysning føremålstenleg opp mot økonomiske rammer, og ny vurdering kan takast i samband med kva erfaringar ein gjer seg etter evalueringa. I samråd mellom brukarrepresentantar, ruteoperatør og kommuneadministrasjonen, vurderer kommuneadministrasjonen at fylgjande bestillingsrutetilbod er best:

Tilråding - Rute 392 gjeldande Notøy, Indrevær og Husøy («Notøybassenget» utan Utvær)

- Rutetilbodet vert utvida med ein ekstra retur frå Hardbakke kl.12.15, annankvar fredag (tilgjengeleg i ruta), til nemnde øyar i Notøybassenget
- Ekstraruta etablerast for fastbuande, men kan og nyttast av ikkje-fastbuande
- Avtala vil i fyrste omgang gjelde fram til nytt ruteopplegg i samband med opning av bru over Ytre Steinsund hausten 2026
- Avtala gjeld i fyrste omgang fram til nytt ruteopplegg i samband med opning av bru over Ytre Steinsund hausten 2026, og skal evaluerast.
- Rutetilboda finansierast av kommunen, inntil vidare, og billettinntekta går attende til kommunen

I ordningane er det teke omsyn til samordning av ulike oppdrag og skalering til faktiske behov.

Det vert arbeidd vidare med andre samdriftsløysingar, som forslag til bossordning.

Saksframlegg

Arkiv: K2-N34
ArkivsakID: 26/90
JournalpostID: 26/704
Sakshandsamar: Mona Hjørnevåg
Dato: 10.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
018/26	Formannskap	19.03.2026

Nytt rutetilbud til Tveranger

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund formannskap vedtek fylgjande framlegg til bestillingsrute gjeldande 393 for Tveranger (Sluppen):

- Rutetilbudet vert utvida med ekstrastopp i Sluppen, Tveranger. Fastbuande inkl. vedkomande sine besøkjande får tilbod om inntil 30 ekstrastopp i året i Tveranger (Sluppen) innanfor ordinært rutetilbud
- Det stillast vilkår om, der ein kan, å bestille i god tid. Slik at dei bestilte rutene kan brukast av andre
- Rutetilbudet er ei prøveordning, og skal evaluerast
- Rutetilbudet finansierast av kommunen, inntil vidare, og billettinntekta går attende til kommunen

Kostnad vert innarbeidd i revidert budsjett 2026. Vedtaket skal ligge til grunn for avtalar som inngås.

Kommunedirektøren får mynde til:

- å gjere ikkje-prinsippielle endringar innanfor ramma
- å arbeide vidare med andre samdriftsløysningar, dømesvis mogeleg bossordning

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Kommunestyresak 064/25

Kva saka gjeld:

Saka gjeld oppfølging av budsjettvedtak punkt 12. i k.sak 064/25, der formannskapet har fått fullmakt frå kommunestyret til å godkjenne endeleg framlegg til ruteopplegg.

Jf. følgande vedtak:

"Rutetilbodet til Nautøy blir utvida med ein tur i veka etter innspel frå fastbuande. Ordninga vil i første omgang gjelde fram til nytt ruteopplegg i samband med opning av bru over ytre Steinsund hausten 2026.

Det vert lagt til rette for eit rutetilbod til Sluppen/Tveranger i samråd med fastbuande.

Formannskapet får fullmakt til å godkjenne endeleg framlegg til ruteopplegg.

Kostnad vert innarbeidd i revidert budsjett."

Saksutgreiing:

Noverande rutetilbod

Eksisterande rutetilbod har dagens format, då det er dimensjonert av Skyss til antal fastbuande på anbodstidspunktet. Stopp i Tveranger (Sluppen) er p.t. ikkje inkludert i eksisterande rutebåt-tilbod i Nord Solund. Rutene er bestillingsruter. Ved reise til og frå stoppet Tveranger, må ekstrastoppet bestillast og dekkjast privat. Buplassen i Tveranger er veglaus og p.t. svært utfordrande å kome seg til og frå, for å bruke korresponderande rutetilbod som ferje.

Ynskja rutetilbod

Fastbuande på Tveranger har ynskja eit meir føreseieleg transporttilbod, knytt opp mot korrespondanse med øvrig offentleg transporttilbod til/frå Solund. Fastbuande føresler eit avgrensa antal ekstrastopp i året ved Sluppen i Tveranger, innanfor eksisterande rutetilbod. Dømesvis 30 stopp i året. Det er p.t. ein fastbuande i Tveranger.

Mogeleg rutetilbod

Rutebåtoperator Vidar Hop Skyssbåtar driftar eksisterande ruter i Nord-Solund under Skyss sin ruteproduksjon. Det er mogeleg med ekstrastopp i Tveranger, innanfor alle rutetider i det eksisterande rutetilbodet, forutsett fleksibel tid for ankomst/avgang, slik at ordinær rutetabell vert uendra.

Budsjett og finansiering:

Skyss skisserer at transporttilbodet for Tveranger har ein estimert årleg meirkostnad på 36 000 kr eks. mva. i 2026-kroner. Kostnaden er estimert makspris for maks bruk, basert på 30 einskildsstopp på Sluppen, Tveranger, innanfor ordinær rutetabell. Dvs. at mindre bestilte turar frå innbyggjar og/eller eit vedtak om sjeldnare bruk, vil gje mindre kostnad. Det er faktisk bruk som blir fakturert frå Skyss til kommunen.

Med forslaga i begge sakene om ekstrastoppet i Tveranger og ekstra-returen til Notøy, vil samla meirkostnad ved maksbruk bli 193 500.

Kostnad og inntekt frå ekstratilboda skal innarbeidast i revidert budsjett 2026.

Vurdering:

Det er gjort ei heilheitsvurdering der ein tek omsyn til flest mogeleg behov, både for reisande og ruteoperator o.a. Forslaget er skalert til faktiske behov. Skissert ekstrastopp sikrar fastbuande som ynskja lettare tilgong til korresponderande rutetilbod og andre funksjonar i kommunen.

I samråd mellom brukarrepresentantar, ruteoperatør og kommuneadministrasjonen, vurderer kommuneadministrasjonen at følgjande bestillingsrutetilbod er best:

Tilråding - Rute 393 gjeldande Tveranger (Sluppen)

- Rutetilbodet vert utvida med ekstrastopp i Sluppen, Tveranger. Fastbuande inkl. vedkomande sine besøkjande får tilbod om inntil 30 ekstrastopp i året i Tveranger (Sluppen) innanfor ordinært rutetilbod
- Det stillast vilkår om, der ein kan, å bestille i god tid. Slik at dei bestilte rutene kan brukast av andre
- Ekstrastoppet er ei prøveordning og skal evaluerast.
- Rutetilboda finansierast av kommunen, inntil vidare, og billettinntekta går attende til kommunen

Det vert arbeidd vidare med andre samdriftsløysingar, som forslag til bossordning.

Saksframlegg

Arkiv: K1-145
ArkivsakID: 26/157
JournalpostID: 26/715
Sakshandsamar: Amund Fuglebakk
Aglen
Dato: 11.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
019/26	Formannskap	19.03.2026
	Kommunestyre	

Kartlegging av bustadbehov i Solund kommune

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre tek rapporten "Ein heim - eit nabolag - vårt lokalsamfunn" til vitande.

Solund kommunestyre ber kommunedirektøren utarbeide eit heilskapleg og konkret Bustadprogram for Solund kommune som skal være førande for arbeid med bustadattraktivitet dei kommande åra. Det må sikrast brei involvering når Bustadprogrammet vert utarbeida.

Vedlegg i saka:

11.03.2026 Kartleggingsrapport bustadbehov Solund kommune

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

[Bygdevekstavtale mellom Staten v/ Kommunal og distriktsdepartementet, Vestland fylkeskommune og pilotkommunane Solund og Fedje 2025 - 2028, vedteke i K-sak 021/25](#)

Kva saka gjeld:

Kartlegging av bustadbehov i Solund kommune

Saksutgreiing:

For å bidra til busetting, tilgang på kompetent arbeidskraft og framtidsretta næringsutvikling inngjekk kommunane Solund og Fedje ein bygdevekstavtale med Staten og Vestland

fylkeskommune. I avtalen er det peika på 4 delmål som alle skal bidra til å nå dei overordna måla. Desse delmåla er:

1. Etablere og vidareutvikle hamnesentrum med tettstadfunksjonalitet
2. Auke pilotkommunane sin attraktivitet som ein stad å bu
3. Styrke næringsutvikling og jobbmarknad i avtalekommunane
4. Tydleggjere og styrke kommunane si rolle som tilretteleggjar for samfunnsutvikling i ei ny tid

I samband med delmål 2 har Solund kommune utarbeida ein kartlegging av bustadbehov i kommunen. Bygdevekestavtalen og dei ulike delmåla er forankra i føringane i gjeldande samfunnsdel, der mellom anna "Varierte bustader og gode bukvalitetar" er ein prioritering. Problemstillingane knytt til bustadattraktivitet og bustadmarknad er såleis ikkje ukjende i kommunen men kommunedirektøren ynskjer å arbeide meir målretta og systematisk med feltet framover. Det vert difor tilrådd å utarbeide eit heilskapleg og konkret bustadprogram som kan være rammeverk for utviklinga av bustadattraktiviteten i Solund i åra som kjem. Det er då naturleg å begynne med å kartlegge både sjølvne bygningsmassen og kva tankar, behov og ynskjer innbyggjarar og tilflyttarar i lokalsamfunna har knytt til bustad og bulyst.

Kartlegginga synar at det er andre faktorar enn berre kvadratmeter og pris som er viktig for bustadattraktivitet. Den synar også at det er behov for å tilføre noko anna enn dei tilboda som allereie eksisterer i dag. Fleire tilsynelatande ulike målgruppar har også samanfallande behov som truleg kan løysast i same prosjekt om ein tek dei rette grepa. Gjennom kartlegginga har det vidare kome fram at bustadmarknaden i Solund på mange måter er todelt, der sal og utleige ofte skjer i uformelle kanalar som det kan være vanskeleg å orientere seg i utan eksisterande nettverk og kjennskap.

Vurdering:

Kommunedirektøren synar til vedlagt rapport. Det vert arbeida med å lage eit konkret bustadprogram som vil være førande for arbeidet med bustadattraktivitet i Solund kommune dei kommande åra. Sjølvne bustadprogrammet er truleg klart til å vedtakast hausten 2026.

For å sikre framdrift vert det arbeida parallelt med fleire av dei aktuelle tiltaka i bustadprogrammet som vurdering av bustadstiftinga og framtidig organisering av bustadarbeidet i Solund kommune, ein heimeside med informasjon om bustadmoglegheiter i Solund og, ikkje minst, moglegheitane for å realisere bustader.

ein heim - eit nabolag - vårt lokalsamfunn

Kartlegging av bustadbehov i Solund kommune

Bygdevekstvtale

Vår 2026

Innhald

SAMANDRAG	3
1 INNLEIING	5
2 TILNÆRMING OG PROSESS	7
2.1 Metodikk og framgangsmåte	7
2.2 Dokumentgjennomgang	8
2.3 Utval og representativitet	9
3 KVIFOR ATTRAKTIVITET ER VIKTIG	10
3.1 Fortellingar og ulike røyster	10
3.2 Solund -bulyst i eit øyrike og utpost	12
3.3 Attraktivitet som sosiokulturelt fenomen	13
4 SOLUND FORTEL – funn frå undersøkinga	15
5 HEIM, NABOLAG OG LOKALSAMFUNN	31
5.1 Buformer	31
5.2 Hemmar for lokal samfunnsutvikling -eit todelt samfunn og manglande informasjonsflyt	35
6 BUSTADBEHOV	37
6.1 Bustadbehov per målgruppe	37
6.2 Anbefalingar og vegen vidare	42
7 KJELDER	48

SAMANDRAG

Denne rapporten er ein del av avtalekommunane Fedje og Solund sitt arbeid under Bygdevekstavtalen med formål å auke kommunane sin attraktivitet som bu stadar (jf. Bygdevekstavtala, delmål 2). Rapporten gir innsikt i kva tankar, behov og ynskjer innbyggjarar og tilflyttarar i lokalsamfunna har knytt til bustad og bulyst, samt andre sosiokulturelle faktorar som kan auke kommunane sin attraktivitet og styrke bli-lysten.

Bustad og bulyst handlar om meir enn kvadratmeter og pris, det er ei samansetning av ulike faktorar som landskapelege kvalitetar og plassering, moglegheit for å kombinere privatliv og sosial kontakt med andre, og kvalitetar ved sjølve bustaden knytt til storleik, estetisk utforming og lokalisering. Rapporten adresserer difor to sentrale faktorar for bustadutvikling: dei immaterielle og dei materielle kvalitetane, og har difor tatt adressert "det å bu" gjennom samtalar om heim, nabolag og lokalsamfunn. Å lytte til behova og nå ut til alle målgrupper er avgjerande for god kommunikasjon og ein open informasjonsflyt i lokalsamfunnet vårt.

Fleire målgrupper etterspør inkluderande bumiljø med rom for privatliv og lågterskel kontakt, der tun-struktur, møteplassar og kvardagslege gangliner kan støtte integrering og sosial tryggleik. Nabolag viser seg å vere ein inngang for mange for sosial berekraft og i lokalsamfunnet generelt, medan grendene kan vere svar til dei som ynskjer meir "luft" rundt heimane sine. Både kommunar har i dag eit veldig homogent bustadtilbod kor 93-94 % av bygningsmasse er eine- og tomannsbustadar. Dette gjer at tilbodet i dag er veldig einsarta, og at det er behov som i dag ikkje vert møtt. Kartlegginga synar kor desse behova er særleg tydeleg for menneske i ulike formar for «overgangar» som til dømes ved tilflytting, ved samlivsbrud, når husstanden endrast (kun foreldre igjen og/eller utflytta barn som vurderer å flytte heim at på «heimebøen», og for dei som ynskjer å gå frå leieløysingar til kjøp av mindre husver.

Sjølv om dei fleste innbyggjarar bur godt og trivast i lokalsamfunna, synar kartlegginga og at mange også opplev det utfordrande å etablere seg, og trivast. Dette gjeld både segment av innbyggjarane som allereie bur i kommunane, og i særleg grad dei som kjem flyttande utan slekt/nettverk eller kjennskap til lokalsamfunna. Denne todelinga synar rapporten, er ei

viktig utfordring for kommunane å adressere i lys av den negative befolkningsutviklinga som har prega både kommunar over tid.

I hovudtrekk har kartlegginga avdekkja behov for;

- Å tilføre noko nytt, og ikkje byggje meir av det same i dei næraste åra. Dette gjeld både mindre bustadar/leilegheiter og betre og meir formelle informasjonskanalar om tilbod og moglegheiter
- Ha eit særleg fokus på det rapporten omtalar som «bu- karriere 0-3 år»
- Styrke vertskapsrolla i lokalsamfunna
- Lære frå dei allereie etablerte bustadfelta/-løysingane som kartlegginga visar innbyggjarane meiner fungerer best
- Styrke lokal bevisstheit om, og prioritering av, stads- arkitektoniske kvalitetar som både aukar bukvalitet og attraktivitet
- Avklare rollar og ansvar i ynskja utvikling i bustadmarknaden

Vidare arbeid med å utarbeide og prioritere dei beste løysingane vil bli adressert gjennom å utvikle eit «Bustadprogram» med tett samarbeid mellom kommunestyret, administrasjon og innbyggjarane.

1 INNLEIING

Fedje og Solund kommunar har i gjeldande samfunnsplanar, og gjennom felles Bygdevekstsøknad og –avtale, identifisert den lokale bustadmarknaden som ein sentral hemmande faktor for lokal samfunnsutvikling. Sjølv om dei fleste innbyggjarane i bygdevekstkommunane Fedje og Solund bur godt, har begge kommunane over lengre tid stått i ei utfordrande utvikling med fråflytting og betydeleg befolkningsnedgang.

Dette utfordringsbilete er og stadfesta i regjeringas Meld. St. 13 (2023-2024) *Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet* som skildrar bustadsituasjon i distriktkommunane som krevjande. Bustadlandskapet er og prega av eit homogent bustadtilbod kor opptil 94% av bustadane er eine- og tomannsbustadar, lav omsetningstakt og lite nybygg og stor økonomisk risiko, mm. (Waage, 2025).

Dette gjer det utfordrande for innbyggjarar og potensielle tilflyttarar å skaffe egna bustad tilpassa det mangfald av eksisterande behov og ynskjer, økonomisk situasjon og skiftande livssituasjon og livsfase som den lokale bustadmarknaden skal ta i vare¹. Arbeidet knytt til vedtatt delmål 2 i kommunane sin Bygdevekstavtale som har som si hovudmålsetting å:

"Auke pilotkommunane sin attraktivitet som ein stad å bu."
(Bygdevekstavtalen, kap. 6.2)

Denne rapporten er del av pågåande arbeid nedfelt og vedteke i Handlingsplan 2025 (HP25). Denne rapporten (tiltak 2.3) inngår saman med rapporten *"Kartleggingsrapport Kommunale bustadar og bustadmarknad i Fedje og Solund"* (Bygdevekst, mars 2025) (tiltak 2.2) som delar av arbeidet med å skaffe til vege eit oppdatert kunnskapsgrunnlag som i HP25 er skildra som følgjer;

"Formålet er å etablere et oppdatert kunnskapsgrunnlag for utvikling av framtidige bustadprosjekt i kommunane."

Som skildra i den vedtekne handlingsplan, vil desse danne grunnlaget for tiltaket 2.6 *-ferdigstille forslag til Bustadprogram for kvar kommune*, som

¹ I den årlege dialogen mellom Fedje og Solund kommunar, og Husbanken region Vest, fekk kommunane i 2024 present SSB tall som viser at bustadmassen i båd kommunar består av 93 % eine- og tomannsbustader.

samlar innsikt og gjer anbefalingar til strategisk tilnærming og prioriterte tiltak.

I kommunane sin søknad om bygdevekstavtale er lokalsamfunna skildra som *diamantar for det gode liv* (Søknad om bygdevekstavtale, 2023, s.3). Slik er det for mange innbyggjarar. Men samstundes har våre kommunar i lag med dei aller fleste distriktskommunar erfart ein dramatisk befolkningsnedgang over tid, og slit med å auke tilflyttinga til lokalsamfunna.

Denne rapporten har difor eit særleg fokus på å kartlegge bustadbehov og ynskjer hjå innbyggjarane, og synleggjere kva sosiokulturelle faktorar - innbyggjaranes tankar og idear knytt til attraktivitet og bu-kvalitet- som pregar dagens lokalsamfunn. Denne tilnærminga vil bidra til at kommunane blir betre i stand til å planlegge og realisere bustadprosjekt som understøttar førande prinsipp nedfelt i gjeldande samfunnsplanar.²

I arbeidet med rapporten har vi difor spurt innbyggjarane om kva tankar dei har om den lokale bustadmarknaden. Kva dei tenker er ein god heim, kor viktig, og kva består eit godt nabolag og eit godt lokalsamfunn av, og kva kvalitetar verdsett dei i val av bu stad? Ei slik tilnærming i tråd med den verdskjente danske arkitekten og byplanleggjaren Jan Gehl sin filosofi om at god planlegging og utvikling av stadar og samfunn ikkje startar med einskilte bygningskroppar men søkjar å forstå (*Life Between Buildings*, 1971) Her ligg og fokuset på berekraftig bustadutvikling og prinsippet: "*Først liv, deretter rom, deretter bygninger.*" (Gehl, 2023)

Rapporten sin tittel "**ein heim - eit nabolag - vårt lokalsamfunn**" reflekterer denne forståinga, og i det følgjande blir det belyst kva *attraktivitet* og *bulyst* betyr i ein lokal kontekst, og korleis desse kvalitetane og behova kan forvaltast til beste for lokalsamfunna, både no og i framtida. Difor har ein kartlagt, identifisert og forsøkt å forstå både «*kva er ein stad*» og «*kva er attraktivitet*» gjennom eit sosiokulturelt og fenomenologisk perspektiv, noko som òg har prega val av metode.

Denne kartlegginga er del av pågåande arbeid under tematikken bustad, og er ein viktig del av eit betra kunnskapsgrunnlag for politisk og administrativ strategi, på bustadfeltet for å utvikle lokalt bustadmarknad og fremja auka "*bulyst*" i kommunen. Betre forståing av dei kulturelle

² For Fedje kommune «Fedje må framstå som ein attraktiv bukommune.» (KPS Fedje, s.12)
For Solund kommune "Målet er å auke variasjonen av bustadtypar og styrke bu kvalitetane i eksisterande grender og knutepunkt." (KPS Solund, kap. 3.1.1)

mekanismene, dei bygde omgjevnadane, og korleis den landskapelege konteksten bidreg til dette.

Både data og innsikt frå kartlegginga gjer ei innsikt i sentrale, sosiale, kulturelle og økonomiske forhold som påverkar korleis innbyggjarane opplever bustad og *bulyst*. Kva er viktig for innbyggjarane, og kva tenkjer målgruppene om heimen og lokalsamfunnet? Målet er å forstå kva som faktisk skapar trivsel og kva slags kostnadsnivå som bør leggjast til grunn i vidare planlegging. Prosessen har og som formål å avdekkje korleis *bulyst* kan stimulerast gjennom godt planarbeid, og korleis ein kan involvere dei rette samarbeidspartnarane til rett tid i utviklinga av eit framtidig bustadprogram (sjå kapittel 6).

2 TILNÆRMING OG PROSESS

Arbeidet med denne rapporten starta i juni 2025 med ei arbeidsgruppe bestående av prosjektleiar i bygdevekst og ein representant frå kvar av kommunane. Her vart det utarbeide ein felles plan for innhald og framdrift samt felles intervjuguide for undersøkinga. Grunna ulike høve, stoppa undersøkinga i Fedje samfunnet opp seint i august, og vart difor ikkje ferdig stilt som planlagt. Skildringar og empiri i det fylgjande omhandlar difor Solund kommune. Her vart datainnsamlinga avslutta etter plan i november 2025.

I Solund kommune har arkitekt Inger Helen Øvrebø hatt hovudansvar for gjennomføring av kartlegginga og analyse av dataa. Medan prosjektleiar Roar Hansen og rådgjevar og prosjektkoordinator Anne Kristine Dyrdal har bistått Øvrebø med skrivning av denne rapporten. Arbeidsgruppa har i kartleggingsperioda hatt jamlege arbeidsmøte, gjennomgang av relevante rapportar, møte med private og offentlege aktørar, og vore på befaringar i kommunen og besøkt andre kommunar for erfaringsinnhenting. Arbeidet har vore forankra i den administrative arbeidsgruppa for delmål 2, leia av stabsleiar Amund Fuglebakk Aglen. Før endeleg godkjenning har rapporten vore handsame i kommunedirektøren si leiargruppe.

2.1 Metodikk og framgangsmåte

Denne kartlegginga vektlegg kvalitative metodar og tematiske område. Det samla utvalet omfattar 34 informantar med ulik alder, kjønn og tilknytning til Solund. Dei vart i fyste omgang rekruttert via ein open invitasjon formidla via kommunen si nettside og gjennom kanalen på

Facebook "Nyheiter Solund Kommune", og supplert via tips og forslag frå dei som melde seg "Snøballmetoden". Datainnsamlinga er gjennomført ved bruk av kvalitative intervju. I forkant av gjennomføringa vart det utarbeida ein intervju mal i forma av eit *samtalekart*. Kartet var utforma med tanke på å sentrere intervju/samtalane rundt tre hovudpunkt (skalanivå); *ein heim, eit nabolag og eit lokalsamfunn*, og informantane sine idear og tankar om samanhengane mellom dei. Samstundes vart det og spurt om informantanes ynskjer knytt til bustadstørrelse, akseptabel kostnad og eigarform.

Det utarbeida samtalekartet som vart brukt gav dialogar som vart strukturert av intervjuar, men som gav ein viktig fleksibilitet i samtalen og moglegheit til å la informantanes perspektiv og erfaringar styre samtalen. Dette gav god informasjon ikring ulike og mangfaldige synspunkt på, og opplevingar av kvalitetar knytt til ein bustad, korleis ein har det i nabolag og behov frå eit lokalsamfunn med utgangspunkt i heimen (sjå vedlegg).

Informasjonen er behandla konfidensielt, og i innhenting, lagring og bruk i analysen omhandla på måtar som ivareta deltakarens anonymitet.

Ein har og snakka med representantar frå dei større kommunale arbeidsplassane (helse og administrasjon) om bu-forhold og bulyst hjå tilsette. Arbeidsutvalet har og hatt arbeidsmøte med husbanken for å kartlegge økonomiske rammer og tilleggsordningar for det vidare arbeidet (sjå komande utkast til Bustadprogram). Innanfor dei gitte rammene for tid, ressursar og tilgjenge i Solund meiner arbeidsgruppa at informantutvalet har tilstrekkeleg breidde og mangfald til å representere Solund-samfunnet, og at innsikta som er samla gir eit godt grunnlag for anbefalingar og konklusjonar (sjå 2.3 under).

2.2 Dokumentgjennomgang

Som førebuing av kartlegginga er det gjennomført dokumentstudiar både i samband med utviklinga av samtalekartet, og for å støtte og utdjupe seinare analyse. Litteraturen som er gjennomgått spenner frå kommunale og statlege føringar til rapportar og forskning frå andre distriktskommunar, planleggjarar, samt arkitektar med særleg fokus på stadutvikling (sjå del 7 for ein oversikt).

Dokumentstudiane har fungert som del av grunnlaget i prosessen, og har bidrege til å kople lokale observasjonar frå Solund til eit større fagleg rammeverk for bustad- og stadutvikling.

2.3 Utval og representativitet

Talet på personar som er frå alderen 20-74 år. Samtalane har vert med dei som har opphav frå Solund, dei utan opphav og dei som har slekt. Vi har snakka med dei som er fastbuande og dei som pendlar. For å forstå forskjellige bu-situasjonar har samtalane vert med dei som bur på Hardbakke, dei som bur omegn og i grendene. Dei som bur via kommunalt eigarskap (leige) eller einebustad (eige og leige). Menneskjer som bur aleine, som par, familiar og kollektiv. Det har vert viktig å ha eit utval av grunnar for å velje Solund for dei som ikkje har opphav. Det er blitt intervjuar dei som har kome på grunn av jobb-utlysing, dei som ynskjer å skapa noko sjølv og dei som ynskjer Solund som rein livsstil, som eit temposkifte kvardagen. Øvrebø har gått breidt ut for å omfamne flest mogleg røyster, då dei 34 samtalane har vore djupne-intervju, har kvar samtale brakt fram ei brei forståing frå målgruppe-perspektiva.

For å sikre anonymitet og synleggjere mønster i datamaterialet har vi teke utgangspunkt i etablerte målgruppekategoriar slik dei er presenterte i Grimsrud og Aure (2013) *Tilflytting for enhver pris*³ (kap. 10.3). Der blir fire hovudkategoriar nytta: *unge solo jobbsøklarar, tilbakeflyttarar, jobbsøkande barnefamiljar og livsstilstilflyttarar*.

I Solund har vi valt å inkludere *internflyttarar* som ei eiga målgruppe. Dette kjem av at ein del av bustadettespurnaden og flyttestrøymane i materialet handlar om flytting innanfor kommunen -mellom grender og/eller mot tettstaden, ofte knytt til livsfase og endra bustadbehov. *Internflyttaren* er òg ein fastbuande med meir enn 15 års tilknytning til kommunen.

Denne gruppa er empirisk relevant for undersøkinga sitt fokus på attraktivitet og bulyst, og bidreg til ei heilskapleg forståing av bustadmarknaden som omfattar både fastbuande og potensielle tilflyttarar. Kategoriane er difor sentrale både i lys av datagrunnlaget frå undersøkinga og i tråd med politiske føringar og anbefalingar om å ha ei heilskapleg tilnærming til den lokale bustadmarknaden -ei tilnærming som inkluderer både noverande innbyggjarar og framtidige tilflyttarar.

Målgruppene blir operasjonaliserte og nærare presenterte i kapittel 3.1 "Forteljingar og ulike røyster", og fungerer som inngang til funna om heim, nabolag og lokalsamfunn. At vi opererer med 5 ulike kategoriar synar og at løysinga for å auka attraktivitet til Solund kommune som bu stad, ikkje

³ <https://distriktssenteret.no/litteratur/tilflytting-for-ehver-pris/>

finnast i ein 'ein-tals form', og at det er naudsynt med 'skreddar-søm løysingar'.

I samband med skildringa av tiltaket i HP25 har vi gjort nokre nødvendige avgrensingar. Gitt tilgjengelege ressursar og rapportens kvalitative innretting, omfattar ikkje denne rapporten kvantitative analysar eller eksakte berekningar av det framtidige bustadbehovet. Dette må utviklast vidare i arbeidet med eit eige bustadprogram.

I det vidare oppfølgingsarbeidet vil ein òg involvere Bustadstiftinga tettare.

3 KVIFOR ATTRAKTIVITET ER VIKTIG

Kva betyr omgrepa *bulyst* og *attraktivitet* for og i Solund samfunnet? Finnast det ei felles forståing av desse omgrepa lokalt? Kva er fellestrekk? Og kva skilnadar i verdsetting og opplevingar finnast mellom yngre og eldre innbyggjarar? Mellom langtidsbuande og nytilflytta og blant innbyggjarar busette ulike stadar i kommunen? Og kva skal til for at folk ynskjer å bli buande (bli-lyst)?

Bu- og bli-lyst er uttrykk for faktorar som gjer at menneskjer vel å bli verande i ein stand. Kva er det ved Solund som bidreg til at innbyggjarane ønskjer å bli, og kva forhold vert oppleve som avgjerande for dette valet? Kartlegginga tek utgangspunkt i sosiokulturelle faktorar, og søker å forstå korleis kvardagsliv, tilhøyrsliv og stadlege kvalitetar i Solund-samfunnet formar grunnar til å bli, slik dei kjem til uttrykk gjennom levd erfaring og lokale forteljingar.

3.1 Fortellingar og ulike røyster

Mange bur godt i Solund og har ikkje opplevd store problem med å etablere seg i lokalsamfunnet. Samstundes kjem det fram at det òg er delar av utvalet som erfarer større utfordringar knytt til det å finne sin plass i lokalsamfunnet.

Dette gjeld blant anna dei som *ikkje ynskjer å flytte heim igjen*, som har vakse opp i Solund, men kjenner ikkje lenger at dei har ein plass her. Årsakene er mange: opplevd mobbing, vanskelege relasjonar, eller arbeidsplassar som ikkje har vore trygge eller utviklande nok for ynskje om å etablere meir kunnskap. Nokon opplever Solund som eit lite framoverlent samfunn og nemner "bygdetrollet" som ein faktor.

Ei anna gruppe er dei *politisk engasjerte*, dei som saknar ei større breidde og eit større mangfald i lokalsamfunnet. Som i alle lokalsamfunn oppstår det *politiske* diskusjonar tett på kvardagslivet. Desse handlar om ulike syn på lokal samfunnsutvikling og om balansen mellom *sentrum og grendene*, både når det gjeld utbygging, prioritering og kva tilbod som er naudsynte i lokalsamfunnet. Dette opplever nokon som utfordrande å bringe på bana. Dei peikar òg på eit manglande politisk engasjement i grendene og kjenner ofte at moglegheitene for dialog, involvering og deltaking er lite tilgjengelege. Nokre opplever òg ei nedprioritering av sosiale møteplassar i grenda, og at det er vanskeleg å få røysta si høyrd. Denne gruppa ønskjer ikkje å forståast som motstandarar, men dei meiner det er krevjande å delta i dei offentlege diskusjonane. Dei opplever at spelereglane og arenaene er for implisitte og lite tilgjengelege.

Vi finn og ei gruppe som *kjem utanfrå*, dette er menneskjene som har flytta til Solund frå andre stadar, land og/eller kulturar. Dei har eit anna blikk, og ser mekanismar i lokalsamfunnet som dei fastbuande kanskje ikkje tenkjer over i kvardagen. Med manglande lokalkunnskap, lokale nettverk og erfaring, opplev desse omfattande utfordringar i å etablere seg og integrere seg i lokalsamfunnet.

Før ein går inn i dei spesifikke målgruppene for det komande bustadprogrammet er det viktig å peike på at desse røystene er avgjerande å ha med i heilheits forståinga av bu- og bli-lyst tematikken, og bør fungere som ein lakmustest på kor open, inkluderande og omsorgsfull lokalsamfunnet faktisk er.

Rapporten peikar vidare på behovet for å utvikle løysingar som ivareteke dei erfarte behova for bulyst og større bustadvariasjon – behov som utvalet meiner i liten grad er til stades i dag. Ei slik tilnærming kan frigjere kapasitet og redusere presset i bustadmarknaden, styrkje fellesskap og møteplassar, og bidra til både auka tilflytting og meir levande lokalsamfunn, både i grendene og utanfor sentrumskjernane.

Målgruppene i Solund sin kontekst med undergrupper og forklaring, ein har vald å gje dei eit "persona" å jobbe vidare med for å forankre dei betre i vår eiga utvikling av det komande bustadprogrammet:

1- "Unge solo jobbsøklar" - Tilflyttarar utan familiær kopling til Solund, her inkluderast og "Sjukepleiaren/læraren" og "Midlertidig buande" (kort kontrakt, engasjement) -dei som kjem for jobben.

Frå no av **"Nykomne Sulingar"**

2- "Tilbakeflyttarar" - med opphav/familiære band i Solund, dei som har direkte familiær kopling (mor, far, søsken) og dei som vurderer å flytte

heim igjen (oppvakse her men budd lenge vekke på grunn av utdanning og arbeidskarriere).

Frå no av **"Dei yngre sulingane"**

- 3- *"Jobbsøkande barnefamiliar"* - Tilflyttarar med tilknytning/familiære band, her snakkar vi "unge i etableringsfasen" (par) og "småbarnsfamiliar".

Frå no av **"Etablerarane"**

- 4- *"Livsstiltilflyttarar"* - to grupper; "dei yngre idealistane" (ynskjer mangesysleri og eige bruk) og "enkelpersonar/par som ynskjer kombinasjon av naturnær livsstil og jobb".

Frå no av **"Livsstiltilflyttarar"**

- 5- *"Internflyttarar"* - dei som allereie bur i Solund, "60+ som ynskjer eit lettare liv" og dei som ynskjer å "bygge nytt eller som har bygd seg nytt".

Frå no av **"Sulingen"**

3.2 Solund -bulyst i eit øyrike og utpost

Solund blir ofte omtalt som "øyriket ytterst i havet": skjergard, lengst vest i Sognefjorden, 1700 holmar og skjer, bølger og spektakulært landskap, eit steinrike som passar rett inn i Ivar Aasen og Jakob Sande sitt univers. "Øyriket Solund", "skjergarden", "ytst i havgapet" - dette er omgrep som vekkjer stoltheit og forankring til ein kystkultur hjå mange. Gjennom slike omgrep formar ein og eit språk og ei forteljing.

For dei som kjem til Solund har landskapet ofte vore utgangspunktet: anten som ein trygg våg å ro seg inn til, eller i nyare tid som eit skifte frå ein annan kvardag, ein stad å vitja, kanskje og med eit ynskje om å slå røter. Vi snakkar om eit liv tett på havet, om vind og stille, og om eit landskap som krev noko av deg. For *"Nykomne Sulingar"* som kjem til kommunen startar det ofte med ei forteljing om "rå natur" og "vest i havet", ei førestilling om noko spektakulært og annleis, der språket blir starten på den enkelte si røynd.

I både rapportgrunnlag og kartlegginga som er gjennomført vart det tydeleg korleis språk, metaforar og forteljingar heng saman med opplevinga av bulyst. Forteljinga om øyriket kan skape stoltheit og tilhøyrsløse hos dei fastbuande som *"Sulingen"*, men hos andre målgrupper som *"Etablerarane"* og *"Nykomne Sulingen"* er det ikkje nok kunnskap om plassen til at dette kan gje meining, endå.

Denne forteljinga kan òg idealisere kvardagen på ein måte som ikkje alltid samsvarer med realiteten, eller som opplevast som like meiningsberande for alle, ho kan og innehalde manglar som både "*Nykomne Sulingen*", "*Etablerarane*" og "*Den yngre Sulingen*" opplev som problematisk. Det har difor vore viktig å undersøkje kva desse omgrepa faktisk betyr i Solund si kontekst, og for kven, og om det finnast viktige behov og verdiar som ikkje er omtale i den rådande fortellinga.

I kommuneplanen sin samfunnsdel blir *omdøme* og *identitet* brukt som fokuspunkt for utvikling og medvit om kva ein vil få til over tid. I kartlegginga blei det etter kvart tydeleg at språket spelar ei stor rolle knytt til nettopp desse temaa. Gjennom forskjellige næringar innan rekruttering, turisme og anna marknadsføring har fleire omgrep blitt ein del av lokalsamfunnet si sjølvforteljing, og ein del av privat næring, turisme og kommunen sitt eige språk når ein skal beskrive seg sjølv i ulike samanhengar. Det er meir enn eit slagord: det formar korleis folk snakkar om, forstår og sel Solund som stad å bu, jobbe og vitja.

Det kjem fram i nokre samtalar ein dissonans mellom det som blir fortalt og marknadsført om Solund, og det som møter tilflyttarar i kvardagen, særleg for "*Nykomne Sulingar*" som kjem utan etablert nettverk og lite kjennskap til staden frå før. Førestillingane om "skjergarden" og "eit samla, inkluderande bygdeliv" samsvarar ikkje alltid med erfart røyndom. For å generere bli-lyst må prosessar, drøftingar og strategiar for utvikling forankrast i eit mangfald av lokale perspektiv: både i det som pregar Solund i dag, og i det som kan og bør bli. Dette inneber å inkludere nye stemmer og nye behov i tråd med kommunen si overordna visjon om å "skape framtida i lag". Difor er det hensiktsmessig å adressere omgrepsbruken og den metaforiske påverknaden ho har for det vidare arbeidet. Viktige spørsmål er da, kva er den samde røynda om Solund som stad? Korleis kan ein formidle dette truverdig. slik at språket både løftar staden og rommar det alminnelege, kvardaglogistikken og "tingenes tilstand"?

Omgrep og historieforteljing formar forventningar og erfaringar, og er difor sentrale størrelsar for å forstå korleis bu- og bli-lyst kan byggjast og styrkast for framtida.

3.3 Attraktivitet som sosiokulturelt fenomen

Auka *attraktivitet* er eit tydeleg mål i kommunen sitt utviklingsarbeid, mellom anna gjennom kommuneplanen sin samfunnsdel og Bygdevekstavtalen.

Samtalar og intervju viser at opplevinga av attraktivitet varierer mellom ulike grupper, avhengig av livsfase, bakgrunn og grad av sosial forankring. Det som framstår som attraktivt for, til dømes "*Sulingen*", kan vere mindre tilgjengeleg for "*Nykomne Sulingar*", "*Etablerarar*" eller "*Livsstiltilflyttarar*". I ein distriktskommune som Solund vert dette særleg tydeleg, då attraktivitet i større grad må vere synleg, inkluderande og praktisk erfart for å fungere som grunnlag for både tilflytting og det å bli verande. Dette underkapittelet undersøker korleis attraktivitet kjem til uttrykk i kartlegginga, og korleis sosiokulturelle forhold påverkar kven som opplever Solund som ein attraktiv stad å leve. Forventningar som spring ut av overordna stadforteljingar møter ei meir samansett røynd, der attraktivitet vert erfart ulikt avhengig av livsfase og sosial tilknytning.

"*Nykomne Sulingar*" knyter attraktivitet til opplevinga av å bu på ei øy i havgapet, men det er kombinert med tilgang til sosiale møteplassar som kafear og u-planlagde kvardagsmøte. For "*Sulingen*" er attraktivitet i større grad knytt til ein føreseieleg kvardagsrytme, nære sosiale relasjonar og ei sterk kjensle av heimcome, formulert av fleire som «borte bra, men heime best» når dei går i land på Krakhella etter bybesøk.

Bevisstheit om skilnaden mellom subjektiv oppleving og marknadsført røynd vert difor sentral i arbeidet med attraktivitet: kva kvalitetar vert løfta fram som representative for Solund, og kva er det som faktisk er kvardagslivet for ulike grupper?

Det kjem fram frå målgruppene at attraktivitet er ei anna og meir samansett form enn naturromantikk aleine. Attraktivitet ligg ofte i det nære og relasjonelle: i kaffikoppen i solveggen, i praten medan ein ventar på at byga skal gje seg, i nikket frå naboen som veit kven du er, i den årlege festen der ein møter gamle vener og kjende, og i måkeskrik og bølgeskvulp i lunsjen med kollegaer. Her kjem det fram at det å bu i Solund handlar om ulike former for sosiale møte, og om å finne rytmen i kvardagen. Her er det særleg "*Livsstiltilflyttarar*" og "*Nykomne Sulingar*" som nemner desse rytmane, dei assosierer ein kvardag her som noko som stikk seg ut frå andre erfaringar.

Samtidig peikar fleire samtalar med blant anna "*Etablerarane*" og "*Nykomne Sulingar*" at attraktivitet også er tett knytt til det praktiske: tilgang på informasjon, tilgang til bustadtilbod, variasjon av møteplassar, tenester, sosiale fellesskap, og kvardaglogistikken ved å bu på ei øy. I dette spennet oppstår det for fleire ei oppleving av dissonans: mellom forventningar om "eit levande øysamfunn" og den røynda som møter dei, særleg i etableringsfasen og utan nettverk.

Kartlegginga viser at nokre målgrupper ikkje kjenner seg att i forteljinga om staden. Nokre valde å reise frå Solund når forventningane ikkje samsvarer med det som venta, "*Nykomne Sulingar*" er sårbare i møte med desse forteljingane om *attraktivitet*. Det som for nokon var førestilt som eit vibrerande lokalsamfunn, blei opplevd som stille og lukka. Ein må vere sjølvstendig og tole mykje åleine-tid. Andre fortel om å stå utanfor eller oppleve motarbeiding. Samstundes finst det målgrupper som finn ein veg inn i det sosiale landskapet, og peikar på gode møte, relasjonar og ei positiv utvikling over tid, her har "*Dei yngre Sulingane*" gode opplevingar. Andre igjen har ikkje behov for sosial deltaking og opplever øylivet som uproblematisk, eller til og med styrkande, ofte er desse i målgruppa "*Livsstilstilflyttarar*" eller "*Sulingen*".

Dette viser at attraktivitet i Solund ikkje kan forståast som éin gitt eigenskap ved staden, men som eit **sosiokulturelt fenomen**: det som oppstår i møtet mellom menneske, forventningar, språk, relasjonar, tenester, tilgang og kvardagspraksis. (jf. Massey, 2005; Distriktssenteret, 2018) Med eit fenomenologisk og hermeneutisk blikk kan ein forstå *attraktivitet* som noko som blir til gjennom levd erfaring og tolking, og som dermed varierer med livsfase, bakgrunn, nettverk og behov (ref. Merleau-Ponty, 1962; Gadamer, 2010). Tid spelar ei viktig rolle her, og då særleg tida knytt til førsteinntrykk - *innanfor ei viss tid må attraktivitet synast og opplevast*.

For eit komande bustadprogrammet betyr dette at attraktivitet må drøftast som eit spørsmål om *for kven* Solund er attraktivt, og kva som skal til for at fleire kan oppleve staden som inkluderande, trygg og "levande". Kva er det som ikkje blir fortalt, og kva er det som manglar for nokon? Skal kommunen styrke busetjing og bustadmarknad, må ein arbeide både med forteljing og røynd: forventningsstyring, informasjon og velkomst, tilgang på bustader, møteplassar- formelle og uformelle, og strukturar som gjer kvardagslivet berekraftig- sosialt, praktisk og kulturelt.

4 SOLUND FORTEL – funn frå undersøkinga

I kapittel 3 har vi skildra Solund som bu-stad i eit øyrike og drøfta *bulyst* og *attraktivitet* som omgrep i ein lokal samanheng. Desse to perspektiva fungerer som ei overordna tolkingsramme for materialet. I dette kapittelet går vi nærare inn i det informantane fortel, funna er strukturerte etter

målgruppene i Solund sin kontekst, og viser kva som skapar, styrkjer eller svekkjer lysta til å bu, bli verande eller flytte til Solund, knytt til heim, nabolag og lokalsamfunn.

"Nykomne Sulingar" - nettopp gått i land

Denne gjengen er mangfaldig og er den største gruppa representert i målgruppe-undersøkinga; dei består av forskjellige aldersgrupper og livsfasar, frå 18 til 40 år, og kjem hovudsakleg på grunn av jobb. Arbeid er den viktigaste årsakene for tilflytting⁴. Som lærling, tilsett i kommunal sektor (mellombels, fast), nokon pendlar på grunn av partner som jobbar fast i Solund. Nokon kjem solo og er heilt ny på bustadfronten, andre har etablerte tankar om bustad. Dei står på kaia med bagasjen i handa og skal finne seg ein stad å bu.

Denne gruppa har i hovudsak to utfordringar i det nye møte med Solund; **Eit homogent bustadmarknad**, manglande og vanskeleg tilgjengeleg informasjon (lokalkunnskap) om kvar ein kan leige/kjøpe husver. Nokon tykkje det var vanskeleg å navigere seg når ein kom til Solund om ledige bueiningar, sjølv om arbeidsgjevar (uavhengig kommunal eller privat-sektor) viste dei bustadar til disposisjon. Nokre opplevde desse bustadane som låg kvalitet og ynskjer gode bu kvalitetar når ein kjem til ein ny stad som dette. Andre finn ikkje det som passar dei i deira livssituasjon og bur lenge i ein mellombels situasjon. Difor er det og nokon som ser på bu situasjonen sin som "prøve-bu" før dei landar på endeleg avgjersele.

Den andre utfordringa er **navigering i det sosiale landskapet**, nokon finn sin plass, medan andre opplev mykje aleinetid, vanskeleg å finne egna møteplassar å møte andre, her blir det nemnd at det er mykje gode fritidstilbod i Solund for dei som er aktiv, men ikkje for dei som ynskjer andre tilbod som kafé eller kveldsopne offentlege lokalar.

I jobb-samanheng er dei ofte på midlertidig kontrakt, lærling, prøvetid eller nytilsett med fersk kjennskap til vårt lokalsamfunn - det blir sagt vidare at det er lettare å velgje vekk Solund enn å bli fastbuande om ting ikkje kjennast rett ut ved det første møtet.

⁴ [Tilflyttings- og rekrutteringsarbeid i distriktene – en oppsummering av kunnskap – Distriktssenteret](#)

Nokon har og ei låg etableringskapital som igjen heng saman med å være i ein lærlingposisjon eller nyutdanna.

For denne gruppa blir *heimen* omtalt som det første ankeret til trygghet som ny, i det som blir beskrive av målgruppa som "*eit hyggeleg men litt lukka lokalsamfunn i Solund*".

I beskrivinga av målgruppa kjem det fram at jobb-tilflyttarar ikkje er ei einsarta gruppe. Samtalane peikar på forskjellar knytt til livsfase, økonomi og korleis ein ser for seg heimen som ramme for kvardagslivet. For dei yngre i denne målgruppa blir det lagt vekt på *fleksible bustader i små til mellomstore einingar*, gjerne rundt 35–50 m², enten som del av eit kollektiv eller med *moglegheit for leige*. Fleire fortel om ønskje om å flytte inn i ein bustad som opplevast som «klar til bruk», og som raskt gir ei kjensle av å vere heime. Her blir det trekt fram betydninga av bustader med ein tydeleg identitet, ei "sjel" som speglar levd liv, lokal byggjeskikk og materialbruk, eller ei plassering som tek vare på det sosiale gjennom nabolag, tun og nært organiserte aktivitetar, eller som gjenspeilar landskapet den er plassert i. Samtidig blir det peika på behovet for *privatliv*, til dømes gjennom balkong, eiga inngang og grøne overgangssoner som vegetasjon, som både skjermar for innsyn og bidreg til trivsel. For fleire i denne gruppa er vurderinga av Solund som stad å bu tett knytt til korleis bustaden og nærområdet opplevast i kvardagen.

Dei litt eldre i same målgruppe har tydelegare tankar om heimen. Dei har betre økonomi og stiller høgare krav til både standard og omgjevnader. Frå deira perspektiv er det viktig at bustaden ligg i eit nabolag som opnar for *sosialt fellesskap*, som samtidig gir rom for ro etter lange arbeidsdagar. I samtalane blir det skildra eit spenn mellom ønskje om å vere med å byggje opp eit nytt fellesskap frå starten av, og det å flytte inn i etablerte område med eksisterande sosial struktur. Nokre ser for seg ein bustad med hage og eigedom, medan andre føretrekkjer lettstelte løysingar som leilegheit i eit bustadkompleks. Felles for dei er behovet for rommeleg trivsel, stabilitet og moglegheit for både sosialt liv og tilbaketrekking knytt til heimen.

Målgruppa har eit bevisst ynskje om lokasjonen til nabolaga sine, dei skal være nær *sentrum/arbeidsplass*. Dei søker eit miljø som ikkje berre fungerer no, men som kan vere ramma for neste livsfase, anten det handlar om å finne ein partner, etablere familie eller ha rom til å utvikle jobb-ambisjonar -sjølvrealisering. Mange peikar på verdien av tilgang til fellesareal som ein liten grillplass under tak, eit

utrom som inviterer til små treff og spontane møte. Dei ser på slike rom som viktige inngangsportar til fellesskap, og blir særleg påpeika av dei yngre. At nabolaget har felles aktivitetar opplevast som pluss, det blir og trekt fram den gode følelsen dei opplever som ung tilflyttar når ein blir tatt imot av nokon som tar litt ekstra ansvar og "hjelper" ein å integrere seg.

Basert på tilbakemeldingar ser vi at denne målgruppa er opptekne av det vi kan kalle "*nærlandskapet*"; at det har noko å by på er essensielt for bu situasjonen i Solund. Dei beskriv den rå naturen som ein del av nabolaget, fjæra er like mykje hage som plenen -at bustad knyter seg til havet eller fjellet.

Det som kjem fram i samtalan med målgruppa samsvarer med eit syn på nabolag der sosial variasjon, kvardagsaktivitet og låg terskel for deltaking blir opplevd som kvalitetar. Samtalan i Solund viser tilsvarande at ei trygg og inkluderande ramme rundt heimen gjer det lettare å sjå for seg å bli verande, også ved mellombels arbeidstilknytning.

Lokalsamfunnet er og eit viktig anker for "*Nykomne Sulingar*", det kjem fram at denne gruppa treng det vesle ekstra for å kjenne på bli -og bulyst. Fleire seier at Solund er vakker og raus i landskapet, men litt stillare i møte med framande. Dei beskriver folket som sjølvstendige, litt tilbakehaldne, ikkje uvennlege, men ikkje alltid lett å komme inn på. For unge tilflyttarar utan slekt eller kjende, krev det difor ein ekstra innsats å finne sin plass. Dei er opptekne av å kjenne seg inkludert og få oppleve lokalsamfunnet i Solund, dei mellommenneskelege møta, ikkje berre natur og det rolege livet.

Korleis Solund blir omtalt i brosjyrar, nettstad og annonser, er viktig for tilflyttarens forventingar til staden. Nokon fortel om omgrep og språk som blei brukt i rekrutteringsfasar for å måle eit bilete som nokon opplevde ikkje stemmer over eins når ein kom til Solund og skulle starte kvardagslivet her. Ingen forberedte dei på aleinetida, dei stengte lokala om kvelden eller manglande tilbod til sosial aktivitet i helgene. For nokon blei det lange vintrar og einsame sommarkveldar.

For dei som søker det sosiale livet, koplar seg på og finn sin plass, handlar det om ein energi og eit engasjement dei ønskjer å bidra med. Dei deltek gjerne på festar, temakveldar, quizkveldar og organiserte fritidsaktivitetar. Dei melder seg på idrett, sirkeltrening eller frivillige initiativ, og dei trivst i naturen Solund har å tilby.

Men nokon kjenner og på eit sakn av dei uorganiserte aktivitetane, eller vanane ein tar med seg frå by og større distrikt, som her blir kalla "urbane vanar"; kafékultur, pizza eller middag ute i helga, bolle på laurdag. Sauna, tilgang til vinteraktivitetar når det er mørkt; bålpanne, kajakk. Moglegheit for å treffast gjennom små kurs og aktivitetar som ikkje er organisert av idrett eller større kultur-arrangement, mikromiljø som handlar om nisjar innan tematikkar rundt måling, leire, musikk, fritids-liv -som er blitt nemnt av denne målgruppa.

Dei peikar og på gode arbeidsforhold som eit nødvendig faktor. Dei let seg motivere av moglegheiter: at ein kan lære, bidra og vekse. Utan dette vil bustad og buform miste tyding. Samstundes påverkar denne målgruppa andre, både gjennom nettverkseffektar og ved å senke terskelen for andre unge som vurderer å kome. Dei er ein målgruppe som kan integrerer seg raskt om ting ligg til rette for det, inviterer andre inn om dei får moglegheit og dersom rammene er gode nok. Dette gjer dei til ein ressurs for Solund. Dersom kommunen og næringslivet klarer å møte behova deira for gode arbeidsvilkår, utviklingsmoglegheiter og sosial infrastruktur, kan denne målgruppa bli ei drivkraft for fornying og stabilisering av folketalet i Solund?

"Dei yngre Sulingane" - lagt seg til kai

Denne målgruppa består av personar som er fødte og oppvaksne i Solund har eit "anker" til heimstaden sin. Dei kjem heim etter å har budd andre stader i kortare eller lengre periodar. Kartlegginga viser ei tydeleg todeling: unge menn som kjem tilbake på grunn av arbeid innan maritim sektor eller havbruk rett etter studiar. Og vaksne kvinner og menn (majoriteten kvinner) som kjem tilbake etter 10–15 år, ofte med etablerte karrierar og høgre utdanningar -dette er ei ventande gruppe, nokre med ein fot i Solund og ein fot i byen/tettstaden, fordi dei spør seg om utdanninga og kompetansen er mogleg å etablere/holde på i Solund. Dei vender og tilbake med ei sterk tilknytning til øysamfunnet, eit ønske om å bidra, og ein klar idé om korleis dei vil bu.

Dei har kunnskap om landskapelege krinkelkrokar og sosiale strukturar og eit nettverk som gjer det enkelt for dei fleste å vende heim igjen. Denne målgruppa har òg ein særskilt kulturell funksjon; dei ber med seg Solund si historie, "språk", kvardag og sjølvforståing, og dei er viktige for vidareføringa av forteljinga om staden, eller nyforståing av den. Dei er med på arrangement, dei støttar lokal næring, dei ynskjer å bidra til utvikling og brukar Solund sin identitet som ei aktivt brikke for nettopp denne samfunnsutviklinga.

På grunn av oppvekst og sterke røter, har dei fleste eit naturleg forhold til *bu-lyst* i Solund og ser på samansetning av *familie-landskap-jobb-sosiale relasjonar* som ein kvalitet verdt å nemne som attraktivt med Solund-samfunnet. Med kjennskapet til det sosiale og "rituala" som kjenneteiknar Sula har dei lyst å bu her på grunn av det. Og tenestene som vert tilbydd samt moglegheit for å bu med "luft" rundt seg og nærleik til det kjente øylandskapet med måkeskrik, hav og konglomerat som nokon av naboane. Dei som har eit skråblikk på "bu-lyst" er gjerne dei som kjem igjen med ei høgre utdanning eller eit yrkesval som ikkje eksisterer i Solund, eller dei sosiale relasjonane som ein gang var ikkje er lengre, for dei er det viktig at Solund samfunnet er etablert på andre måtar, som framoverlent næringsutvikling og openheit for nye yrker eller vurderingsvindaug for å etablere seg yrkesmessig.

Men dei legg og lista høgare for kva kommunen skal tilby, dei har forventningar til utvikling i næringslivet, og langsiktige bustadpolitiske og samfunnsutviklingsgrep. Nokre har vert ute å

reist, dei er klar over moglegheitene som finst og at dette er og mogleg i Solund. Dei er villige til å delta i politiske diskusjonar, stille krav til utbygging og vere med å forme nye nabolag og stemmer inn i næringslivet. Delar av gruppa takkar ikkje nødvendigvis ja til det som blir presentert, dei vil vere med å påverke, dei inkluderer seg sjølve eller sett pris på ein invitasjon og tar gjerne ein aktiv posisjon innanfor yrkesvalet sitt.

Nokon søker og sosial utvikling, sjølv om dei er sjølvstendige her, har nokon ynskjer om intellektuell og sosial stimulans. I samtalanene kjem det fram at dette er ei målgruppe med sterk motivasjon for å sosialisere Solund og å bidra til at andre òg skal kunne trivast og busette seg her, dei er nysgjerrige på "*Nykomne Sulingar*" og mange inviterer gjerne inn.

Nokon har med seg erfaring frå byar eller større stader, og saknar "urbane kvalitetar": ein kafé, ein frisør, ein stad å gå ut og handle noko lokalt produsert. Dei verdsett naturen og stilla høgt, men vil også kjenne at det skjer noko. Dei er bevisst på "*bygdetrollet*" og ynskjer eit framoverlent lokalsamfunn som er forankra i kulturhistorisk stads-identitet men med verdiar som speglar si sanntid, dei fleste er bevisst på at identitet og kultur er flytande og ikkje noko som er fastsett.

I møte med nabolaga sine kjenner dei alt både menneska og mønstra. Dei veit korleis det sosiale fungerer, og dei treng ikkje tilrettelegging for å finne fram. Målgruppa er delt mellom å ville etablere seg i sentrumskerne, kvar dei kan delta aktivt i sosialt og kulturelt liv, eller etablere seg i grenda dei vaks opp og har stadleg tilhøyr. Kartlegginga viser faktisk at fleire er opne for å vere med å bygge opp nye bu-miljø, eit viktig signal for framtidig bustadplanlegging. Medan dei som ynskjer å bygge i grendene treng politisk/kommunalt støtte for å gjennomføre om det går vidare til eksterne hold (t.d. statsforvaltar).

På grunn av lokal kjennskap og eksisterande nettverk er dei ofte betre informerte om ledige bustader, tomter og uformelle moglegheiter. Mange ordnar mykje sjølve. Noko som gjer dei eit fortrinn i møte med dei andre målgruppene (utanom "*Sulingen*") i bustadlandskapet.

Noko dei har til felles med "*Nykomne Sulingar*" er ynskjer og moglegheit for å leige i ein periode. Nokon vil og "prøvebu" og teste ut det å flytte heim igjen, men dei viser til manglande moglegheiter

for å leige bustad i sentrumskjerne. For dei som ynskjer å busette seg i grendene kan det oppstår eit naturleg generasjonsskifte: foreldre som har budd lenge, vurderer å flytte ut av hovudhuset, kanskje til ein mindre bustad i sentrum, medan dei yngre flyttar inn eller bygg nytt på familietomta. Dette samspelet mellom generasjonane er viktig for flyt i bustadmarknaden og for vidareføring av liv i grendene.

Ein del av samtalanane frå målgruppe nemner kvalitet, -både i bustad, i nabolag og i samfunnsutvikling som viktig, høg standard er nødvendig for å få fleire til øya og har sjølv vert vitne til befolkningsnedgangen i si eiga levetid. Dei er difor ei viktig drivkraft i det strategiske utviklingsarbeidet, og dei ynskjer å bli møtt med openheit for dei perspektiva og forventningane dei har med seg frå livet utanfor Solund, kort eller langt.

“Etablerarane” - ynskjer båtplass

Denne målgruppa er på ei målretta reise mot å finne ein plass å etablere seg, dei har gjerne budd ein kort periode i Solund, etablert ein liten familie, eller står på terskelen til å etablere og ynskjer noko å forankre ein potensiell utvida livsform i, gjennom ein heim. Dei har det same sosiale behovet som “Dei yngre Sulingane”, men er ikkje tilbakeflyttarar i tradisjonell forstand, som har eit fjernare familiære band eller relasjon til Solund, nokon knytt til sommarminne. Dei kjem ofte på grunn av arbeid, eller har funne seg ein yngre Suling, og ser på det som ein god inngang til å bu i Solund, minna om øya lokkar og kombinerer det gjerne med jobb. Kan kome solo, men majoriteten er par. Denne gruppa står stødigare i eigen livsfase: dei har arbeidserfaring, ein etablert fagleg identitet og eit klarare bilde av kva dei ønskjer av både bustad og kvardagsliv. Dei er som regel økonomisk stabile, med ei eller to ordinære inntekter, ofte kombinert med studielån og utgifter knytt til SIFO-budsjett for barnefamiljar. Dei er klar til å slå rot.

Det er tre hovudinteresser knytt til *lokalisering* av bustad som syner seg; nokon ynskjer **eit nabolag** som er inkluderande, sentrumsnært og som kan stimulere til sosiale vekst og verne om fellesskapet som blir til når gode nabolag får blomstre gjennom diversitet, aktivitetar og det som ein “tettstadsfunksjon” kan gje ringverknad til i det

sosiokulturelle. Nabolaga må gjerne være i gå avstand til kommunesenter og bestå av forskjellige bueiningar, dei søker det same som "*Nykomne Sulingar*" gjer i nabolagsstrukturen. Den andre gruppa tenker det er greitt å bu **nært sentrum**, men i ei meir linjer nabolagsform som heller bidreg til eit tilbaketrekt sosial liv kvar ein kan være sjølvstende når ein er heime men er sosial når ein velgje å dra til sentrum. Her er det snakkar dei og om andre fasilitetar som naust, god parkeringsplass eller hage med moglegheit for å utfolde seg i kvardagsaktivitetar knytt til planting av vekstar, hogge ved eller plass til den trampolina. Den tredje ynskjer **tomter** som ikkje nødvendigvis har samanheng med kva grend dei har "sommarminna" frå, så lenge det er med ein grei distanse til sentrum, utsikt og noko avstand til neste nabo.

Kvar denne gruppa ynskjer fast bustad er litt som dei same typologiane som syner seg hos "*Dei yngre Sulingane*", og det gjer meining då dei er jamgamle og sosialt sett bidrar til kvarandre sitt trivselsbilete, enten i nabolaget, grenda eller sosiale kontekstar i sentrum. Felles er at dei treng ei *god og tilgjengeleg mellombels bustadløysing* når dei kjem, helst einebustadar eller leilegheiter med noko størrelse (50-70 m²), dei brukar gjerne tid til å orientere seg i bustadlandskapet. "Førstestad for landing" er ein kritisk faktor for at dei skal trivast og kunne vurdere vidare etablering.

På lik line med "*Nykomne Sulingen*" opplever mange i denne målgruppa at det er vanskeleg å finne rett informasjon om kor ein kan begynne når ein ønskjer å etablere seg i Solund. Dei etterlyser betre og meir samla informasjon. Den informasjonen dei faktisk finn, er noko spreidd. Nokre meiner òg at det tek lang tid før kommunen svarar på førespurnader, og dei peikar på at tomter i tilgjengelege område er dyre, eller at den totale kostnaden frå "råtomt" til ferdig hus blir for høg i forhold til verdi ved eit eventuelt sal. Nokon fortel òg om mangel på informasjon før dei kom attende til kommunen.

På same måte som "*Nykomne Sulingen*" og "*Den yngre Sulingen*", tek dei med seg nokre urbane vanar: kafébruk, u-organiserte aktivitetar, deltaking i kultur- og fritidstilbod. Gjennom samtalan kjem det og fram behov om ein meir sosial utvikling av heimstaden, det kan bli noko stille. Dei er både nysgjerrige og aktive; dei ønskjer å bidra, vere deltakande og etablere kontaktar på tvers av miljø og aldersgrupper.

Denne gruppa har gjerne kapasitet og motivasjon til å delta i frivillig arbeid, drive aktivitetar eller bidra til tettstadsfunksjonalitet gjennom

initiativ og program og blir på denne måten ein sterk resurs for det sosiale livet i Solund. Dei deltek, arrangerer, trenar, fiskar, går på tur, og tek ansvar for både fest og fellesskap. Dei er ei sosial motorgruppe, opne, inkluderande og trygge i identiteten sin. Dei likar å vise fram heimstaden til nye, og inviterer inn folk frå nettverket sitt utanfor Solund. Dei er bidragsytarar både når det kjem til arbeidsplassar, utvikling og stimulanse til bustadutvikling. Men nokon kunne og tenke seg å vere den som møter opp utan planlegging.

Denne målgruppa kjem og med forventningar til arbeidsgivar og fagmiljø. Dei treng stimulans, utviklingsmoglegheiter og ei kjensle av fagleg kvalitet, noko som blir viktig for korleis dei vurderer livet i Solund som heilskap. Dei er og tydeleg på at skal dei bli værande må det etablerast attraktive bustader, varierende nabolag, tydeleg kommunikasjon og eit miljø som signaliserer at ein faktisk *kan* etablere seg her. Dei peikar og på at det ikkje er alle som brenn for friluftsliv i landskapet vårt og etterlyser sosiale tilbod som ikkje involverer sport og friluftsliv.

Saman med målgruppa "*Nykomne Sulingar*" bidreg desse til eit viktig samfunns- og bustad-utviklingsspørsmål for Solund; dei løfter spørsmålet om *kva bu kvalitet i Solund eigentleg betyr, og kva som definerer bu-lyst*. Dei kjem med opplevingar og erfaringar frå andre stader og stiller spørsmål ved standard, tilgjenge og kva bustadtilbodet faktisk uttrykkjer. Ein kan sjå på det som ein invitasjon for kommunen til å tenkje nytt kring bustad, kvalitet og identitet: Kva er ein god bustad i Solund sin kontekst? Korleis møter vi forventningar frå dei som kjem utanfrå? Og korleis kan lokalsamfunnet bidra til å styrke bu-lyst gjennom eigen praksis?

"Livsstilflyttarar" - byggjer eiga kai

Denne målgruppa tiltrekkast av Solund sine natur- og kulturkvalitetar, og kan delast i to;

1. *"Dei yngre idealistane", som ønskjer å skape eit liv på eigne premiss, ofte med småbruk, handverk og sjølvbergingskultur som ramme, og mangesysleri.*
2. *Par og vaksne som "ynskjer eit temposkifte", i sin eiga kvardag, men som har stabile jobbar og ein etablert økonomi.*

Begge målgrupper kjem til Solund først og fremst på grunn av landskapet, og ynskje om ei anna rytme, ei nærare kontakt med naturen. Dei leitar etter å kjøpe småbruk eller eigendomar med større landareal for å kunne dyrke, restaurere og leve meir knytt til natur og kulturarv, dei har noko kjennskap til Solund frå før. Denne målgruppa har gjerne med seg kunnskap og iver etter å gjere produksjonen til lokal kvalitets -mat eller handverk. Nokre av dei har ein draum om å tilby noko til bygda og tilreisande frå sine eigendomar, anten i form av produksjon eller turisme.

"Dei yngre idealistane" er menneske som flyttar til Solund fordi dei vil leve annleis. Dei kjem ikkje først og fremst for fast arbeid, men for eit livsprosjekt. Nokre har vore i Solund før, andre har slekt her, felles for dei er at dei ser Solund som ein stad der dei kan byggje den livsstilen dei ynskjer seg, nærare naturen, nærare tempoet til det enkle livet. Dei er ei samansett gruppe, men deler eit verdigrunnlag: sjølvstende, berekraft og skaparkraft og ivareta ein kulturarv. Dei vil dyrke eigen mat, halde dyr, fiske, jakte. For dei handlar *heimen* ikkje berre om å bu, ho er sjølvve motoren i livsprosjektet. Nokon fortel om ynskjer å produsere lokale varer via syslar, og selje det til lokalbefolkning og turismen på øya.

Difor søker dei eignedommar med noko størrelse: småbruk, kårhus, gamle eignedommar som kan setjast i stand. Dei er ikkje redde for å pusse opp, reparere og bygge om, så lenge dei får stor nok tomt til å realisere ideane sine. For mange er målet sjølvbergning; å ha jord, vatn, ved og utsyn. Desse tilflyttarane kan spele ei viktig rolle i å halde ved like og restaurere eldre bygningsmasse, ein ressurs som mange distriktskommunar slit med å forvalte. Dei representerer òg

ein vidareføring av kystkultur, tradisjonar og handverk, og dei ser verdien av å leve tett på landskapet, både fysisk og kulturelt.

Når det kjem til plassering, tenkjer dei praktisk, men ikkje konvensjonelt. Det er ein fordel å ha veg eller båttilkomst, men ikkje avgjerande, her er det litt varierende, nokon ynskjer og å finne ei øy med eigendom, her er sjølve landskapet *heimen*.

Nabolaget er i praksis naturen sjølv. For denne gruppa kan naboen vere ein hjort i enga, ein båt som passerer, eller vinden i bjørkekrattet. Dei ynskjer gjerne sosial kontakt, men på eigne premisser. For nokon gjer ingenting om det tek tjue minutt å gå til næraste nabo. Men dei er bevisst på å være med på å stimulere til økt naboskap i nærområdet, då dei gjerne vil, om det kjem born til verda, at dei har nokon å leike med. Dei opprettheld og "sosiale-mikrokulturar" som ein har i Solund og i kyst-kulturen, kor ein treff naboen i bua, eller ein slo av ein prat på fjorden når ein var ute å fiska, små spontane møter som dei definerer som gode naboskap, dei er bevisst på kor viktig samhold mellom bygdefolket er om det skulle oppstå situasjonar kor ein treng hjelp, gode verdiar ein kanskje tar for gitt i eit digitalisert samfunn?

I kartlegginga kjem det fram at dei er sjølvstendige i å finne fram, og i livsstil, men dei er langt frå isolerte. *Dei yngre idealistane* er ofte svært engasjerte i lokalsamfunnet. Dei bidreg med overskotet sitt, anten det er i form av produkt dei lagar, mat dei dyrkar, eller ved å delta i lokale arrangement. Mange har visjonar om å tilby grønturisme, kurs, eller små næringar som spring ut frå eigedommen. Dei ynskjer å tilføre noko til sitt lokalsamfunn gjennom sine sysler og produksjon.

Gjennom samtalaner kjem det fram at dette er menneske som ynskjer å ta vare på det gamle. Dei ynskjer å bevare bygningsarv, lokale tradisjonar og handverk, og held slik kulturarven levande i praksis.

Dei som *ynskjer eit temposkifte* er menneske som kjem til Solund med eit tydeleg mål: å leve nærare naturen utan å gje slepp på arbeidslivet. Dei har stabile jobbar, mange med høg kompetanse, men søker eit liv der kvardagen får eit tydeleg skifte "mellom slaga". For dei handlar flyttinga om kvardags-balanse.

Dei ønskjer ein *heim* med tomt som stimulerer til ro og tilstadeværelse, men som likevel har infrastruktur og tilgjenge.

Heimen skal vere av god kvalitet, gjerne brukt, med potensial for oppussing og fornying. Den må liggje fritt, utan for tett naboskap, men ikkje så isolert at ein mistar tilknytninga til folk eller veg. Mange er villige til å pendle ein halvtime for å få denne kombinasjonen: heime-arbeid, stillheit og utsikt.

Eigendommen må vere romsleg. Det skal vere luft rundt huset, utsyn mot sjøen, gode solforhold og plass til små syslar, kanskje nokre høner, ein bikube, ein liten hage med bærbusker og frukttær, nokre sauer, tilgang til hav via naust og båt. Nokre kjøper ferdig bustad, andre ventar på den rette eigendomen for å bygge nytt.

Mange ser føre seg å bli gamle i bustaden, samtidig er nokre og opne for framtidige overgangar: Nokre ser for seg små fellesskap i framtida, "tiny villages" eller tun der fleire generasjonar kan bu nært utan å miste privatlivet. Det handlar ikkje om kollektive ideal, men om livsløpbustadar i naturen, der ein kan vere sjølvstendig og sosial etter behov og dele. Denne fleksibiliteten viser at bu-lyst for denne målgruppa kan og handle om *livsfaseforankra kvalitetar*, ikkje éin type bustad.

Når det gjeld nabolag fortel fleire at avstand til naboen er viktig, det skal vere mogleg å gå ut etter posten utan å bli stoppa til småprat kvar gong. Men fellesskap og samarbeid verdsettast likevel høgt, ein må kunne ha ein nabo å støtte seg på. Dei ynskjer å vere del av eit nettverk som kan aktiverast ved behov, anten for praktiske ting eller sosiale treff. For barnefamiliar handlar det også om tryggleik: gå avstand til andre born, moglegheita for små arrangement i grenda, og fellesskap som ikkje krev for mykje organisering, lågterskel møter blir satt pris på.

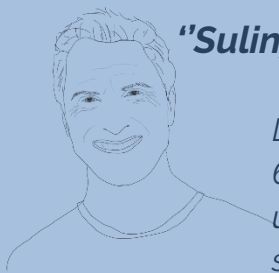
I møte med lokalsamfunnet set dei pris på Solund for det den er: eit roleg, trygt øysamfunn med lågt stressnivå og sterk tilhøyrslø. Dei deltek på eigne premissar, kanskje eit arrangement, eit kurs eller frivillig engasjement, og mange bidreg med kunnskap, ressursar og idear som kan styrkje fellesskapet. Dei treng ikkje eit konstant sosialt liv, men dei ønskjer fleire uformelle møteplassar, små stader der ein kan dele erfaringar, samarbeide og kjenne at samfunnet er levande. Dei har ofte hobbyar som kan invitere til kunnskapsoverføringar mellom andre med same hobby, eller lage ringvirkningar som påverkar andre til å dele interessa.

Dei har og ei interesse for å halde kompetansen og kunnskapsnivået høgt på arbeidsplassen, og i det dei held på med på fritid, dei

ynskjer å halde oppe ein standard som kan gjere Solund aktuell og for andre om søker same livsstil. Dei er bevisst på konkurransen ein finn i byar og større tettstrøk og ynskjer å utfordre dette med å vise at det er mogleg å ha ein god jobb og bu på ein stad som Solund, med konglomerat og sel som næraste nabo.

For "*Livsstiltilflyttarar*" er ønsket om å bu i og med landskapet. Dei bidreg til å halde på kystkulturlandskapa på forskjellig vis og syner å ha stor interesse i å forvalte med omhug, dei er og bevisst på berekraftig besøksforvaltning i møte med turisme og anna næringsliv, som igjen setter landskap på dagsorden. Som dei andre gruppene har dei erfaring frå urbane samanhengar, og er vant til å organisere aktivitetar, bygge nettverk og delta i initiativ. Dei er ofte initiativtakaren med ambisjon til å invitere andre inn til samlingar, kurs, arrangement, små produksjonar eller kulturbaserte aktivitetar, og kan her under også bidra til å sette Solund på kartet som ein aktiv kystkultur-kommune med eit spekter av aktivitetar forankra frå lokal kunnskapsoverføring, eit fenomenologisk perspektiv, eller via eksisterande kultur/identitet. Desse tilflyttarane har ofte eit kontaktnett utanfor kommunen og bidreg difor med samarbeid og synleggjering på tvers av profesjonar og kommunegrenser.

Dei treng i retur eit tydeleg bustadtilbod: synleggjorde småbruk, fleksible reguleringar, rom for sjølvbygging, informasjon om eigedomar, og forståing for at dei søker eit liv som må byggjast på ein annan rytme enn den urbane.

"Sulingen" - eig noko av kaia

Denne målgruppa har budd i Solund over lengre tid og ofte alderen 60+. Dei har bustad og eigendommen og er i ei livsfase kor anten ungane har flytta ut og ein sjølv har behov for noko mindre/meir sentralt, eller borna vurderer/ynskjer å flytte heim igjen.

Dei som ynskjer å *byggje nytt på heimbøen*, ynskjer i større grad å overlate den større kårbustaden til neste generasjon, anten eigne ungar; "barndomsheimen skal "ungane" få ha, sjølv om dei har flytta ut til den store verda". Om dei har ein god relasjon til andre som vil overta og drive/oppretthalde eigendomen. Her snakkar dei om viktigheita med å få lov av kommunen til å kunne bygge, at det ikkje vil stå nokon paragrafar i vegen. Det er og dei som *ynskjer å byggje nytt, og bryte opp frå sosiale strukturar* ein finn i tettare nabolag, desse har i større grad ingen problem med å finne tak i eiga tomt.

Det er og dei som ynskjer nedskalering og *bu meir sentrumsnært*, gjennom samtalanе kjem det tydeleg fram at dei har eit bevisst forhold til heimen sin, og kva som definerast som "*ein heim*". Mykje av dette forholdet er knytt til vanar og daglege rytmar, andre er minner eller forhold til utsikt, landskap; "soloppgangar" og "kor godt det er å drikke kaffien langs denne solveggen". Nokon er og knytt til bustaden av praktiske grunnar, når ungane og borneborna kjem heim på feriar. Mange peikar på dette som kvalitetar dei ynskjer skal vere med vidare, når dei som er på tanken nedskalering,

Det blir uttrykt interesse for sentrumsnære løysingar, gjerne i mindre, sjølvstendige bueiningar som inngår i a) eit sosialt fellesskap eller b) meir sjølvstendige einingar, men moglegheit for det sosiale. Dei som ynskjer det sosiale, er tankar om deling noko som går att, deling av uteareal, ressursar og kvardagsoppgåver, felles utrom. For fleire er det ein verdi i å kunne hjelpe kvarandre når ein kjem opp i ein alder der kvardagen blir litt tyngre, sjølv om mange er i starten av 60 og friske, tenkjer desse meir langsiktig, tidlaust, livslangt og lettare.

Sjølv om dei ynskjer å flytte frå noverande heim, har dei komen til eit punkt i livet kor dei ynskjer å bruke tida si annleis; mindre vedlikehald, meir rusta mot ein alderdom og lettare tilgang til sosiale aktivitetar og tilgang til kollektivtransport, mange peikar og

på kor lett vint det hadde vore om båtstoppet kunne kome til Hardbakke.

"Sulingen" kan, gjennom å skifte bu situasjon, frigjere bustader og småbruk i grendene. Desse eigedomane representerer eit viktig potensial for nye generasjonar og nye etableringar. Denne målgruppa viser derfor eit komplekst bilete: dei treng bustader som tilbyr noko mellom privatliv og fellesskap, dei krev attraktive og tilgjengelege buformer i sentrum. Medan nokon ynskjer friheit til å bygge på eiga eigedom, om dei ynskjer nedskalering.

Naboskapsformar som blir påpeikt og knyt seg til moglegheita for å halde på naboskap sjølv om dei ynskjer privatliv. *-Her er det verdt å nemne bustadane som ligg på nordsida av gamleheimen på Hardbakke, naboar som har eit godt sosialt liv med moglegheit for å trekkje seg tilbake når ein ynskjer det.* Sjølv om dette er omsorgsbustadar, kan ein trekkje ut dei arkitektoniske kvalitetar som kan dekkje behov til denne målgruppa. Mindre frittståande einingar kan her og stimulere til dette. Felles i denne målgruppa er luft rundt sjølve bustad, stille men ikkje isolert, dei har alle sterke meiningar om korleis bustad skal liggje i terreng, sol, utsikt og korleis "hagen" skal være, med grønt areal og opparbeida bed og moglegheit for dyrking av forskjellige slag.

Som lokalsamfunnet generelt er mange i denne målgruppa glad for moglegheita til å kunne komme seg på tur med tryggare rammer, dagsturhytta "Sognesjøhytta" blir trekt fram som eit godt eksempel på stader som er gode aktivitetstilbod. Nokon heng seg lett på aktivitetar som blir introdusert gjennom frivilligheit, "internasjonal kafé", næringsskipnaden og "det skjer i Solund" -aktørar og tilbod som bidreg til kunnskapsforvalting, informasjon og kommunikasjon og samhold.

5 HEIM, NABOLAG OG LOKALSAMFUNN

5.1 Buformer

Kapittelet drøftar målgruppene sine tankar om dei tre skalaer⁵ i bu-opplevinga (skissert tidlegare i rapporten): heim, nabolag og lokalsamfunn. Skalaene adresserer korleis menneskje møter omgjevnadene sine, frå det nære og private til det felles og offentlege. Frå eit fenomenologisk perspektiv blir samanhengane mellom skalaene lesen i intervjuar både gjennom det fysiske (rom, avstandar, tilgjenge) og det immaterielle (tilhøyrslø, tryggleik, normer og identitet). Dette samlar ei felles forståing av kva som formar kvardagsliv og bulyst, og gjer oss relevant innsikt for å utarbeide menneskeleg forankra samfunnsutviklingsplanar.

Heimane som blir beskriven av målgruppene er varierte og har nokon fellestrekk; det handlar om det nære og det som kan målast med kroppen og sansane. Men og at ein heim er å tenkje behov, noko funksjonelt, det må være opent nok for dei u-planlagde behova og inkludere verdiar målgruppene har beskrive som viktig i ein heim, dette kan samlast under kategoriar som typologi, mikrosituasjonar i og rundt bustad. Ein anna faktor som går igjen uavhengig alder, livssituasjon og bakgrunn; Plassering av sjølve bustaden blir avgjerande, og det viser seg at det lønner seg å tenkje seg om to gonger før ein trekkjer dei store linjene, for igjen sitt ein med menneskje som ynskjer å bu fordi desse behova og ynskjene er ivaretatt og høyrde. Relasjonen heimane har til omgjevnadane kjem utelukka fram i alle intervjuar og har stor betydning, anten det er plassering i landskap, i møte med nabohus, fellesrom, for å nemne nokre. Tidlegare er det nemnd det "nære landskapet", det som heimen relaterer seg til når du er utanfor døra eller når du er inne og ser ut vindaue. Spesielt "*Nykomne Sulingar*" og "*Livsstiltilflyttarar*" har det som fokus. "*Nykomne Sulingar*" kjem på grunn av jobb, men er spent på både jobb og testar bli-lyst i slike landskaplege omgjevnader, dei ynskjer å oppleve vær, konglomerat og sjø frå stovevindaue. "*Livsstiltilflyttarar*" gjer det av praktiske- og estetiske grunnar, fokus på utsikt og nærheit til kystkulturlandskap og havet er viktig.

Målgruppene fortel og om kva dei ynskjer skal vere litt meir lukka og kva som kan vere meir opent frå heimen, frå no av privat/offentleg. Det som er privat, vender seg ofte til mindre situasjonar i og rundt bustad, at ein har

⁵ Skala blir brukt som eit arkitektfagleg omgrep for korleis menneske møter omgjevnadene sine i ulike storleikar og avstandar: det nære (heim), det næraste fellesskapet (nabolag) og det felles offentlege (lokalsamfunn), og snakkar om desse møta i fysiske og sanselege kontekstar.

moglegheit til å trekkje seg tilbake, uavhengig kvar du bur (ref. grend, nabolag, einebustad på større tomt, "sosialt tun"). Det vere alt frå ein benk, under eit tre i ein hage, eller ein lun solvegg. Dei beskriver noko som står seg til menneskeleg skala og som ein kan trekkje seg mot når ein treng eit pusterom utan å gå den lange turen. Det kjem fram, at det for nokre er desse mindre situasjonane som aukar livskvalitet og rekreasjon i kvardagen, "*Etablerarane*", "*Sulingen*" og "*Dei yngre Sulingane*" er opptekne av denne gesten. Dei beskriv og dei nære omgjevnadane viktig som mogleg skjerming mot naboar, ly/le på dagar med nordavind eller sur og våt vind frå sør, denne lokale kunnskapen blir drege fram frå "*Sulingen*".

Men vi må og ta i betraktning den gruppa som ynskjer at heimen kan være ei sosial sfære og kan vende seg til meir offentlege rom, fleire av "*Nykomne Sulingar*" ser på dette som noko positivt, det er eit liv utanfor heimen, å kunne høyre barneleik, naboar som grillar eller som skal på tur. Moglegheit for å planlegge ein felles grillkveld under felles tak. Lyden av fleire liv som blir levd saman gjer frå seg ein tryggheit. Nokon av "*Etablerarane*" sett og pris på desse lydane, og ser på det som positivt om ein har familieplanar.

Det kjem fram eit behov som ikkje er i Solund i dag, og det er bustadar som er tilpassa dei som ynskjer å utvikle seg innan bustad, mindre einingar for "å kjøpe og bli eigar". Einingar for å starte ei bu-karriere for dei yngre "*Nykomne Sulingar*" eller "*Dei yngre Sulingane*" som kjem heim rett etter utdanning. Mindre bustadar samlokalisert/tun-struktur eller del av ein større eining til dømes kombinasjonsbygg/større bygg.

Hos "*Etablerarane*" er og dei som søker bustadar ute i grendene, og ikkje ynskjer å bu i sentrum. Dei søker mindre og meir lettstelte bueiningar. Dei som ynskjer å kjøpe eller byggje einebustad på eige initiativ har andre forutsetningar og er meir bevisst på heimen frå eit "sjølvbyggjar" ståstad. I samtalanene fortel dei at dei vil ha ein kommune som er positiv til bygging, har kort saksbehandling og har ein plan om etablering utanfor tettstaden Hardbakke.

Nabolaget sin relevans i bu-lyst er interessant å sjå inn på i denne konteksten, for sjølv om det er i utgangspunktet ei nokså spreidd bustadmasse i Solund og det er det som er byggeskikken frå dei eldre dagane, så er det både "*Nykomne Sulingar*", "*Etablerarane*" og "*Dei yngre Sulingane*" målgrupper som ynskjer å bu sentralt, og i gode, inkluderande nabolag som tar omsyn til privatliv, landskap og dei små uformelle møteplassane. Dette fortel og om eit skifte av sosiokulturelt behov, gjerne på tvers av eit generasjonsskifte i kommunen, sjølv om Solund er ein

kommune med eit aldrande gjennomsnitt⁶ står den yngre generasjonen sterkt som pådrivarar til å ville ha meir sosialt liv og mellom husa sine.

Kartlegginga viser at for mange har *nabolaget* ei avgjerande rolle for både *bulyst* og integrering i Solund. Av dei som har fokus på gode nabolag blei *Sildevika* blir trekt fram som eit nabolag med sterke sosiale kvaliteter: her opplever både småbarnsfamiliar, midlertidig tilsette, unge tilflyttarar og tilbakeflyttarar at dei blir inkludert. Nabolaget kombinerer rom for sosiale møte med gode private soner, og ligg tett på både natur og sentrum. Relasjonar som oppstår gjennom kvardagslege møte -i "tunet", på leikeplassen eller langs ganglinjene, skapar tryggleik, tilhøyrsl og ein mjuk overgang inn i lokalsamfunnet for dei som ikkje kjenner Solund frå før. Og for dei som har eit meir etablert forhold til Solund så er slike nabolag med på å forsterke tilhøyrsla til staden, uavhengig om du er "*Sulingen*", "*Nykomne Sulingar*" eller "*Etablerarane*". Diversiteten i det demografiske kartet forsterkar trivsels-bilete.

Dei som ynskjer mindre nabolagstilknyting og meir sjølvstende visar til bustadfeltet *Klubben* ("*Sulingen*" eller "*Etablerarane*"). Her finnst større bueiningar (einebustad), moglegheit etablere naust og har nærleik til sjø og kyst-kultur. Nokon fryktar at etablering i Klubben vert for dyrt, og/eller at det kan bli einsamt/lite sosialt. Nokon "*Nykomne Sulingar*" ser på klubben som ein interessant bu-plass om det hadde blitt etablert mindre men sosiale einingar som tek vare på utsikt i landskap, sosial og privat vendingar av bustad.

Andre ynskjer meir luft mellom husa som til dømes "*Livsstiltilflyttarar*" og "*Sulingen*". Desse vil ha større avstand til naboar, og føretrekker busetjing i grendene og er mest opptatt av gode ferdselsårar til sentrum.

Når det gjeld **lokalsamfunnet**, er det eit sterkt og gjennomgåande ønske om lågterskel møteplassar i sentrum, ein stad å ta ein kopp kaffi, kjøpe ein bolle eller å kunne avtale med andre å berre møtast for eit treff. Dette blir særleg trekt fram av "*Nykomne Sulingar*", "*Etablerarane*" ein variasjon av tilflyttarar og unge vaksne, foreldre i permisjon, og tilbakeflyttarar, -som ofte tar med seg urbane vanar der kafé, bibliotek eller møteplass fungerer som ei forlenging av stova. Frå "*Livsstiltilflyttarar -dei yngre idealistane*", kjem det fram at ofte er det denne gruppa som har kapasitet og ynskje om å drive slike stadar, dei brenn for lokalt engasjement, frivilligheit og er ofte drivne av "it takes a village", dette bærer med seg gode kvaliteter til resten

⁶ <https://www.ssb.no/kommunefakta/solund>

av lokalsamfunnet. Den meir etablerte gruppa som "*Sulingen*", "*Dei yngre Sulingane*" ynskjer òg møteplassar, kjøper gjerne ein bolle og støttar lokal næring, men fortel og om ynskje av det sosiale i form av organiserte arrangement, temakveldar eller aktivitetar. Nokon av dei er meir inviterande heim til seg.

Med eit utvida, meir mangfaldig bustadtilbod kan ein og få større samansett gruppe menneske med auka behov for sosiale møteplassane, med aktivitetar og tilbod gjennom heile året.

Tilgjengelegheit er eit ynskje hjå alle målgrupper; tilgjenge til tenester som tannlege, frisør, nokon har nemnd moglegheit for å leige bil om du bur på Hardbakke og vil rundt på øya, forskjellige terapeutar (kropp og helse). Aktivitetar og natur, her kjem det fram at dei fleste er fornøgde med alle dei organiserte tilboda innan sport og fritid. Uorganisert er et eksempel som *Dagsturhytta*, blir her trekt fram som vellykka, tydeleg tilrettelegging for ferdsel i natur og har gjort landskapet meir tilgjengeleg for fleire, i den røffe naturen (topografisk sett) og vær som det kan være, er slike destinasjonar ynskja velkomen. "*Etablerarane*" og "*Nykomne Sulingen*" har ytra ynskje om fleire slike stadar, burde *tryggleik for ferdsel i øyriket* kome på agendaen? Solund blir beskrive som relativt stille på vinterstid, og for "*Nykomne Sulingar*" eller *dei som kjem langvegs frå* kan dette opplevast som ein lang vinter, om ein ikkje er med på dei organiserte aktivitetane. Ynskjer om vinterlege aktivitetar og synlegheita om kor dei er, blir etterlyst. Sauna, bål-plassar, eller kajakk og på vinterstid kjem som nokre forslag.

Eit levande lokalsamfunn med trygg infrastruktur, blå og grøne opplevingar, grøne mellomrom i nabolag, og sosiale rom som toler både regn og vind, dette kan være små, men avgjerande tiltak, ein må då sjå på bustadutvikling som eit samfunnsutvikling prosjekt og ikkje som einskild byggesak. Dette er i tråd med Jan Gehl, og hans måte å lese og forstå omgjevnadane på, i møte med dei menneskelege interaksjonane med bygningane og strukturane vi sett opp, og dette samsvarar med forståinga av valfrie aktivitetar som nøkkelen til bu-lyst (jf. Gehl 2011, s. 51–52).

Dette adresserer samanhengar i språk og omgrep, nabolagskvalitetar, uformelle møteplassar og fokus på heimen. Når alt verkar samen, kombinerer ein eller fleire kvalitetar og aktivitetar får ein dobbel effekt; bål-plass i eit nabolag, sittebenkar og lun sone utanfor kombinasjonsbygg, ein merka sti til fjæra. Ein ting aleine er ikkje nok, kombinasjonar av kvalitetar vil styrke bu- og bli-lyst.

Bu-lyst og attraktivitet går hand i hand, og er også nedfelt i kommuneplan si samfunnsdel peikar på at: *«omdøme handlar om omverda si oppfatning*

av Solund over tid»⁷, dette betyr at med jamne mellomrom, må vi ut i vårt lokalsamfunn og lytte til kva behov som ligg der no, då alle samfunn er i konstant endring, med det endrar og menneska sine tankar om bulyst og attraktivitet seg.

5.2 Hemmar for lokal samfunnsutvikling -eit todelt samfunn og manglande informasjonsflyt

Samtalane peikar på at lokalsamfunnet i kommunen av fleire blir opplevd som todelt. Todelinga handlar både om kven som har tilgang til relevant bustadinformasjon, og kven som har reell tilgang til bustader og tomter. For dei som er "på innsida" framstår marknaden ofte som oversiktleg og føreseieleg. For dei som kjem utanfrå, til dømes dei som vurderer Solund som ny bustadkommune, som drøymmer om småbruk, eller som kjem som livsstilstilflyttarar utan forkunnskap og nettverk, framstår marknaden som uoversiktleg og vanskeleg å orientere seg i. Det manglar eit tydeleg startpunkt for å finne samla og oppdatert informasjon. Dette samsvarer med funna i Andrea Waage si kartlegging, der det blir peika på at det første møtet med bustadlandskapet ofte opplevast som tungvint og fragmentert (Waage, 2023, s. 7). Målgruppeundersøkinga stadfestar og forsterkar dette inntrykket.

Eit gjennomgåande trekk er at mange opplever at naudsynt informasjon (til dømes om ledige bustadar) ikkje er allment tilgjengeleg, eller ikkje like lett å finne for alle. Informasjon om ledige bustader for leige, bustader som skal seljast, bustader som kan bli ledige, tomter og småbruk blir i stor grad formidla gjennom uformelle kanalar. Konsekvensen er at nokre får kjennskap til moglegheiter tidleg og kan handle raskt, medan andre får informasjon seint, eller ikkje i det heile.

I samtalane kjem det fram at "*Sulingen*" og "*Den yngre Sulingen*" i stor grad sit på denne typen tidleg informasjon. Det er i seg sjølv ikkje uvanleg i små lokalsamfunn: personar med familieband, røter og etablerte relasjonar har enklare tilgang til kven som veit kva, og kven ein bør kontakte. For desse startar bustadreisa ofte med høgare grad av tryggleik, innsikt og føreseieleg, og val kan vere planlagde over lang tid.

For målgruppene "*Nykomne Sulingar*", "*Etablerarane*" og "*Livsstilstilflyttarar – dei yngre idealistane*" er opplevinga annleis. Tilgangen til same informasjon er svakare. Dei opplever at informasjonen ikkje er samla, ikkje

⁷ Kommuneplanen sin samfunnsdel 2020–2030, s. 11

er oppdatert, eller ikkje er offentleg. Difor blir prosessen meir personavhengig og meir tilfeldig: mykje står og fell på kven ein møter, kven ein får kontakt med tidleg, og om arbeidsgjevar eller kommunen kan hjelpe i startfasen, og kva type nettverk ein etablerer seg i.

Ei anna problemstilling er mangelen på informasjon i forkant, både for dei som vurderer Solund som "potensiell plass å bu", og for dei som alt bur i kommunen, men ynskjer å endre bu situasjon. "*Nykomne Sulingar*" blir skildra som særleg sårbare: målgruppa er ofte yngre, kjem utan forkunnskap, og er i starten avhengig av arbeidsgjevar eller Solund kommune for å finne ein stad å bu. Samstundes blir det peika på at denne gruppa ofte får avgrensa moglegheit til å kome vidare til ein meir planleggingsbar bustadsituasjon, mellom anna ved bustadbyte, bodgjevnad og tilgang til alternative bustadtypar. Gruppa er bevisst i møte med god informasjonsflyt, openheit om diversiteten av bustadmarknad, det er essensielt for å stimulere opplevinga av bli-lyst. Denne gruppa treng ein trygg heim frå start, tilpassa deira behov for å starte integrering til lokalsamfunnet.

I samtalane blir det også vist til at bustader som blir ledige i stor grad er større einebustadar (jf. omtale av ein relativt homogen bustadmarknad i Waage, 2023). For enkelte tilflyttarar får dette konkrete utslag: dei blir verande i kollektiv eller i mellombelse løysingar lenger enn planlagt, eller dei må halde fram i ei leilegheit som ikkje passar behova (for lita, for stor, feil plassering eller feil standard). Når bustadreisa over tid blir opplevd som usikker og lite føreseieleg, blir det beskrive at dette svekkjer tryggleik, tillit og motivasjon. Nokre avbryt opphald før tida, medan andre legg Solund bort som aktuell bustadkommune, bli-lysten forsvinn gradvis.

For "*Etablerarane*" blir det skildra som særleg krevjande å få oversikt og realisere ønskje om tomt eller bustad utanfor sentrumskjerne, eller i område dei tenkjer er sosialt eigna deira behov. Dei opplever anten at det ikkje finst tilgjengelege tomter/bustader som svarar på behova, eller at dei ikkje veit kven dei skal kontakte for å undersøkje moglegheiter.

Fleire fortel og om objekt som aldri blir synlege i opne kanalar, fordi dei blir avklara privat eller gjennom nettverk før dei når marknaden. Isolert sett kan dette vere vanleg i kjøp- og salssituasjonar, men i denne kartlegginga blir det forstått som ein del av eit større mønster: marknaden opplevast ikkje som lik for alle. For dei utan lokale nettverk blir terskelen høgare, både for å finne bustad, for å byte bustad etter behov, og for å planleggje ei langsiktig busetjing. For personar som vurderer å flytte til kommunen frå eksternt hold, blir det i tillegg skildra at mangel på synleg informasjon gjer at Solund fell bort som aktuell stad å leite.

Samla sett viser kartlegginga at todelinga i bustadmarknaden har konsekvensar for bli-lyst, bu-lyst og opplevd attraktivitet. For fleire målgrupper blir *ein heim* skildra som ein grunnleggande føresetnad for tryggleik, identitetsbygging og integrering i lokalsamfunnet. I denne samanhengen blir det også vist til at bustad og for nokon eit eigarskap, er ein sterk norm i Noreg, noko som kan forsterke opplevinga av utanforståing når ein ikkje kjem inn i marknaden på like vilkår. Denne informasjonen fortel oss og om viktigheita med å kunne tilby ein tydeleg, open og optimistisk informasjonskanal, samt vere rusta med bustadar til det mangfaldet av innbyggjarar ein ynskjer skal kome til Solund, no og i framtida.

6 BUSTADBEHOV

Som vi har sett har målgruppene uttrykt forskjellige tankar og synspunkt rundt skalaa; ein *heim*, eit *nabolag* og *lokalsamfunn*. Under kjem ein oppsummering og konkretisering av behov/ynskjer i dei ulike målgruppene.

6.1 Bustadbehov per målgruppe

1 - "Nykomne Sulingar"

Butilbod i dag (heimen):

Rom i kollektiv i Sildevika: ca. 5 000 kr/mnd

Utleigeleilegheit (kommunal eller privat): 8 500–10 000 kr/mnd

Det viktigaste er tilgang til mindre bueiningar som er økonomisk overkommelege. Fleire seie at dagens kollektiv løysing er bra for dei yngste, men ikkje for dei eldre i denne målgruppa.

Forslag til framtidige løysingar:

- Mindre leilegheiter til rimeleg leige.
- Forbetra kollektiv eller deleige-løysingar.
- Småhus/mikrohus med spennande kontekst -natur, utsikt.
- Einingar plassert i eit sosialt miljø, gjerne med delefunksjon for ekstra soverom, utrom og møteplassar.

Etterspurd nabolagsform:

Eit inkluderande nabolag er viktig for mange. Denne gruppa treng eit bumiljø som støttar sosial integrering og lågterskel kontakt med andre.

- Tun struktur med delte utrom kan styrke fellesskap.
- Eit mangfald av aldrar og livsfasar i same nabolag gjer integrering enklare. Men som og vernar om privatliv.
- Avstandane til jobb og sentrum bør vere korte, og nabolagsstrukturen bør invitere til uformelle møter (til dømes ved postkassa, på benken i sola eller på felles stiar).

Kopling til lokalsamfunn og bulyst:

Nokre "*Nykomne Sulingar*" ynskjer ei forlenging av stova, og opplever at attraktivitet er moglegheita til å vere sosial i uformelle kontekstar. For å støtte denne forma for bulyst kan ein leggje til rette for:

- Legge til rette for uformelle møteplassar, kafé og plassar å samlast ute.
- Sikre tydeleg informasjon om fritidsaktivitetar, organiserte og uorganiserte.
- Etablere turløyper og rekreasjonsstiar i gangavstand, særleg viktig for dei som kjem utan bil.
- Synleggjere solo aktivitetar og sosiale inngangar i fritidstilbodet.

2 - "Dei yngre Sulingane"

Butilbod i dag (heimen):

- Leilegheit kommunal eller privat (kjøp/leige): 8000 – 10 000 kr/mnd
- Etter ein periode som leigetakar går dei raskare enn andre målgrupper over i tanken om å kjøpe hus eller byggje sjølv. Tilgang til ordinert bustadmarknad.

Etterspurd nabolagsform:

- Ledige tomter for eigenbygging anten i heimgrenda eller nær sentrum.
- Eksisterande hus til sal i etablerte nabolag eller grender.
- Mindre og moderne leilegheiter (kjøpe/leige) i sentrum eller grend.

Kopling til lokalsamfunn og bulyst:

- Dei har eit godt nettverk i lokalsamfunnet og ofte ein etablert økonomi. Dei er opptatt av sosiale buformer/tilhøyrslar, og kan etablere seg både og sentralt og i grend.
- Opptatt av urbane/moderne tilbod som til dømes kafé, uformelle møteplassar, heilårsaktivitetar og gode kommunikasjonar til by.

3 - "Etablerarane"

Butilbod i dag (heimen):

- Solo: Leige i prisklasse 8 000–12 000 kr/mnd, avhengig av standard og lokasjon
- Par/familiar: Leige 12 000–17 000 kr/mnd

Dette er ei målgruppe med stor variasjon i bustadynskje, noko som krev fleksibilitet med tanke på mogleg endring av livssituasjon. Relevante bustadtypar er:

- Leilegheiter til leige (sentral eller grend).
- Nybygg i regulerte nabolag.
- Kjøp av eksisterande einebustad i grend eller tettstadsnært.
- Småhusstruktur eller tomter tilpassa par/familiar.

Etterspurd nabolagsform:

Gode nabolagskvalitetar er ein nøkkelfaktor for denne målgruppa. Dei etterspør:

- Trygge og oversiktlege nabolag.
- Korte avstandar til kvardagsfunksjonar.
- Uformelle møteplassar tett på bu miljøet.
- Høve for både vaksne og barn å vere ute og i aktivitet

Her kan det vere interessant å sjå på *fleksible kombinasjonsbygningar*.

Kopling til lokalsamfunn og bulyst:

Denne målgruppa vektlegg kvardags- og naturkvalitetar og eit aktivt nærmiljø. For å styrke bulyst ynskjer dei:

- Kafémoglegheiter, sosiale samlingspunkt og lågterskel møteplassar.
- Tydeleg og oppdatert informasjon om aktivitetar for både vaksne og barn.
- Tilgang til organiserte og uorganiserte fritidstilbod.
- Gode turløyper og rekreasjonsområde i kort avstand frå bustadane.
- Tilbod til dei som ikkje er like aktiv innan friluftslivet.

4 - "Livsstilstilflyttarar"

Butilbod i dag (heimen):

Om dei må leige før dei kjøper er det leilegheit (kommunal eller privat):
8 500–10 000 kr/mnd.

Dei fleste ynskjer å kjøpe eksisterande bygningsmasse, ofte i form av:

- småbruk
- hus med større eigedom
- eldre bygningsmasse med potensial for restaurering.

Økonomien varierer men felles for dei er ynsket om *eigarposisjon* og rom for småskalaproduksjon, hobbyverksemd eller mangesysleri.

Dei mest relevante bustadtypen for denne gruppa er:

- Tradisjonell bygningsmasse i Solund, særleg småbruk og bustader i grendene.
- Eigedomar med tomt som opnar for dyrking, dyr, handverk eller verkstad, der bustadane er tett knytt til landskap, utsyn og terreng.
- For dei eldre livsstilstilflyttarane: moglegheit for framtidige tun strukturar eller små fellesskap for folk med same livsvisjon (eit mindre segment, men interessant på lang sikt).

Dette er den målgruppa som i noko grad nyttar og vidarefører Solund sin eksisterande bygningsarv og kulturlandskap.

Etterspurd nabolagsform:

Nabolagsform er for desse tilflyttarane i liten grad relevant som sosial struktur.

- Dei ønskjer avstand til naboar, og høve til å styre eigen livsrytme.
- Dei har høg grad av sjølvstende og nokre ynskjer ikkje tett nabolagskontakt i det daglege.
- Dei bidreg likevel sosialt gjennom arrangement, aktivitetar og initiativ, men på eigne premiss.

Kopling til lokalsamfunn og bulyst:

Det viktigaste denne målgruppa treng frå lokalsamfunnet er rammer som gjer det mogleg å leve det livet dei kjem for å skape. Dette inkluderer:

- Fleksibilitet i reguleringar knytt til småskalaproduksjon, servering, handverk eller grønne næringar.
- Velvilje og samarbeid når dei ønskjer å etablere aktivitetar som kan vere til nytte for lokalsamfunnet (kafé, sommarprogram, kurs, små skala turisme).
- Tilgang til lokalar eller marknader der dei kan selje lokale varer.
- Tydeleg informasjon om eigedomar som eignar seg til småbruk eller landskapsnære busetjingar.

5 - "Sulingen"

Butilbod i dag (heimen):

For dei som byggjer nytt gjeld marknaden sine vanlege vilkår, dei er og relativt sjølvstendige i utval av tomt/ny bustad. For dei som skal leige eller ynskjer å kjøpe nye mindre einingar bør ein legge til rette for at denne målgruppa kan få sine behov dekkja gjennom ein fleire bustadtypar;

- Seniorvenlege leilegheiter i sentrum.
- Små einingar i sosiale nabolag, der det er lett å delta, men mogleg å trekke seg tilbake.
- Leilegheiter i kombinasjonsbygg, gjerne med funksjonar som møter behov for universell utforming, korte avstandar til tenester og trygg kvardag.
- Moglegheit for å flytte til tun- eller fellesskapsløysingar for dei som ynskjer det.

Om dei skal nedskalere er det ynskjeleg med tilgang til ekstra plass ved besøk.

Etterspurd nabolagsform:

- Sosiale nabolag med korte avstandar til offentlege tilbod og tenester.

Kopling til lokalsamfunn og bulyst:

Dette er ei målgruppe med stort potensial for å skape liv i Solund på dagtid. Dei kan bli framtidige *sosiale pensjonistane*, som brukar kaféane, deltek på arrangement og kan bidra med frivilligheit.

For å møte dette potensialet må ein sikre:

- Gode uformelle møteplassar (ute og inne).
- Dagtidsaktivitetar (kultur, fysisk aktivitet, kurs, frivilligheit).
- Transportløysingar og gangbarheit i/til sentrumskjerne.
- Rom for medverknad: dei ynskjer å påverke utvikling, ikkje berre vere mottakarar av tenester.

6.2 Anbefalingar og vegen vidare

Funna peikar på at alle målgrupper deler eit felles behov: ei bustadreise som er enkel, oversiktleg og føreseieleg. Samt eit lokalt bustadtilbod og lokalsamfunn som gjer det mogleg å etablere seg i Solund på sine egne premiss eller fortsette leve her og kjenne på sosial stimulans der det er eit behov.

Undersøkinga synar behov for:

- o Auka bustadforsyning med fokus på større diversitet i bustadmassen tilpassa forskjellige behov og målgrupper.
- o Auke bevisstheit om arkitektoniske kvalitetar i planlegging og etablering av nye bustadar.
- o Betre tilgang til informasjon om ledige bustadar (leige/kjøpe), tomter, småbruk og anna relevant informasjon om lokalsamfunnet.
- o Gjere seg nytte av erfaringar og gode eksemplar lokalt for å utvikle sosialt berekraftig nabolag.
- o Auke bredde i tilbodet av møteplassar i Solund samfunnet for å dekkje nye behov.

I vidare planlegging må ein difor ta omsyn til fylgjande faktorar:

1. **Pris og storleik** – bustader som er realistiske i møte med målgruppa økonomi.
2. **Bustadtype og kvalitetar** – tilbod som speglar både dagens preferansar og framtidig fleksibilitet, med arkitektur som verktøy.
3. **Grad av tilknytning til nabolag og lokalsamfunn** – kvalitetar som støttar bulyst, attraktivitet og sosial tryggleik gjennom forskjellige sosiale strukturar og møteplassar. Nokon ynskjer å spreidd andre sosialt.

Strategiar og anbefalt vidare arbeid er her summert punktvis for kva som er vegen vidare mot eit bustadprogram:

1. Legge til rette for ein felles/samla bustadmarknad (digitalt)

Lage ein *felles, oppdatert og lett tilgjengeleg informasjonsplattform*, som skapar ein open og meir tilgjengeleg bustadmarknad, og bidreg til at Solund kan tilby ei bustadreise som er enkel, oversiktleg og trygg men som og er framoverlent for eit mangfald av behov og målgrupper.

Ein slik plattform kan og bidra til å styrke kommunen sitt omdøme. Når til dømes, arbeidsgivarar kan rekruttere med tryggheit om at nye tilsette finn relevante bustader raskt, skapar det ei positiv kjedereaksjon. Det blir lettare å flytte til Solund, lettare å etablere seg, og vi kan stimulere bli-lyst. Slik kan bustadmarknaden binde seg direkte til bu-lyst, attraktivitet og historieforteljinga om Solund som ein stad der ein kan finne ein *heim*.

(Her har **Heim kommune** ei nettside som viser kor godt det kan gjerast: <https://www.heim.kommune.no/tjenester/bygg-og-eiendom>)

2. Det må byggast nytt –fokus på "bu-karriere 0-3 år"

I samtaler med sektorleiarar, kommunedirektør og næringsliv rapporterast det om mangelfulle bustadtilbod. Faktorar som homogen bustadmasse og lite omsetning er også forhold som indikerer manglar. Denne rapporten gjer ikkje svar på eksakt tall på nybygg/m², men viser til samtalar i denne kartlegginga er det særlege manglar relatert til mindre og attraktive leilegheiter. I omgrepet "bu-karriere 0-3 år" legg vi fokus på bueiningar særleg tilpassa innbyggjarar skildra over som "*Nykomne Sulingar*", "*Dei*

yngre Sulingane" og *"Sulingane"*. Fellesnemnar for desse målgruppene er at terskelen for å flytte på seg (til Solund eller frå "heimebøen") er særleg høg, og at særskilde insentiv er naudsynt for å nå desse målgruppene som er sentrale for auka tilflytting og mobilitet på/i lokalt bustadmarknad.

Husbanken har ordningar ein kan nytte her (startlån). Men risikoen for tap ved nybygg i Solund er høg, og betalingsevna/-viljen er liten til moderat så det kan vere naudsynt å sjå på andre kompensierende tiltak som til dømes

- Subsidierte kommunale utleigebustadar til utvalde målgrupper.
- Prøve-bu ordningar.
- Leige til eige ordningar.
- Bygging av mindre einingar til eit akseptabelt kostnadsnivå.

3. Kunnskapsoverføringa frå nabolag

Kartlegginga syner at nabolagstenking er viktig for å forstå og utvikle bulyst i Solund. Det er på nabolagsnivået samanhengen mellom arkitektur, topografi, sosialt liv og kvardagslogistikk blir tydeleg. Vidare planlegging bør difor ta utgangspunkt i nabolaget som strategisk byggestein, ikkje berre som teknisk utbyggingseining.

Å sjå nærare på nabolaget *Sildevika*, som har utmerka seg i denne kartlegginga som positiv oppleving særleg for *"Nykomne Sulingar"*, *"Etablerarane"*. Kan det bli laga om til ein case kvar ein drar ut dei kvalitetane⁸ som utmerka seg, og forstå betre mekanismene i desse dimensjonane og bruke det som overføringsverdi til nye nabolagsplanar i framtida.

Ein anbefaling å undersøkje moglegheita for å etablere *kombinasjonsbygg* som flettar saman fleire funksjonar og formål. Då kan fleire aktørar som kommune, næring, utbyggjar, privatpersonar utvikle felles konsept.

4. Bli bevisst på stads- og arkitektoniske kvalitetar som aukar *bukvalitet* og attraktivitet

Å bruke arkitektur og stadskvalitetar som verktøy og metode aktivt i planlegging og etablering av nye bustadar. Ein kan utarbeide ein prospektkatalog som synar:

⁸ *Kvalitetar* er knytt til dei positive opplevingane målgruppene har til nabolaget som; infrastruktur, plassering i landskap, privat/offentleg, møteplass, variasjon av typologi osv.

- Lokalt tilpassa bustad-prospekt – auke diversiteten av bustadmassen.
- Gode eksemplar for utbering/rehabilitering av eksisterande kommunal bustadmasse og deira potensial.
- Referanse prosjekt på gode arealregulering og -bruk i andre kommunar.

Planlegginga må i større grad også handle om kvalitetane i og rundt bustaden, ikkje berre om volum. Gode bukvalitetar har to aspekt; bukvalitet i/rundt bygning og bukvalitet knytt til kvardagslogistikk.

Dette er ein vesentlege faktorar for å auke bulyst og attraktivitet i lokalsamfunnet.

5. Behov for å avklare ansvar og roller i ynskja utvikling i bustadmarknaden

I samtalan seie fleire at dei saknar at nokon tar eller har eit tydeleg ansvar på bustadmarknaden. Dette gjeld både informasjon og bygging. Mange peikar på og ynskjer at kommunen skal ta ein aktiv rolle på dette feltet. For forfattarane av denne rapporten bør dette behovet drøftast politisk og administrativt jf. delmål formulert i KPS som "arbeidsmåtar i ei ny tid".

Avslutningsvis vil vi løfte fram nokre etterord om rapporten og kartlegginga. Eit slikt arbeid og tematikken det belyser, er samansett. Funna adresserer eit overordna bilete av eksisterande tendensar og peikar på komande behov i bustadmarknaden i kommunen, basert på dagens situasjon, uttrykte behov og ønskt utvikling.

Bustad er eit grunnleggjande verkemiddel for å nå fleire delmål i samfunnsutviklinga. Når ein jobbar strategisk og går grundig til verks, slik ein har gjort i dette arbeidet, får ein både innsikt og nyttig kunnskap som kan nyttast direkte inn i vidare planlegging og prioriteringar.

Kartlegginga viser samstundes at kommunen må tenkje breiare enn det bustadtilbodet som dominerer i dag. Mangfaldet av menneske og livsfasar som kjem fram i materialet, tilseier at vi treng eit meir nyansert og komplekst syn på våre bumiljø. Attraktivitet og bulyst spring ut frå heimen, men blir styrkt og halden oppe gjennom nabolag og eit sosialt berekraftig lokalsamfunn.

Administrasjonen i Solund kommune og Bygdevekst vil følgje dette opp i arbeidet med komande bustadprogram. Med strukturerte og realistiske målsettingar skal ein jobbe målretta for å styrke Solund som ein attraktiv stad å bu, i tråd med Solund samfunnet sine verdier og ambisjonar for eit trygt og inkluderande samfunn.

Ein sitat frå grunnleggaren av Bergen
arkitekthøgskole som er greitt å ha i
verktøykassa:

*“Å byggja, å forma, er å opna, ikkje å
lukka, avslutta, eller fastleggja for
visst”*

Svein Hatløy, Grunnleggjar BAS, Byggekunst 1983/6

7 KJELDER

Offentlege dokument og planar

Bygdevekstavtale mellom staten, Vestland fylkeskommune og kommunane Solund og Fedje (2023).

Oslo: Kommunal- og distriktsdepartementet.

Hovudsøknad Bygdevekst (2023).

Solund kommune.

Kommuneplan for Solund – Samfunnsdel 2019–2031 (2019).

Solund kommune. - *Sjølvs om den er på høyring og ikkje er vedteke, har ein brukt kommuneplanen sin samfunnsdel som eit utgangspunkt.*

Distriktssenteret (2022). *Tilflytting og bustad – rapport og innsikter frå distriktskommunar.*

Steinkjer: Distriktssenteret – Kompetansesenter for distriktsutvikling.

Heim kommune (2023). *Bustadprogram 2023–2026.* Heim kommune.

Rindal kommune (2022). *Bustadplan for Rindal 2022–2030.* Rindal kommune.

Andøy kommune (2022). *Samfunnsutvikling og tilflytting – metode og innsikt.* Andøy kommune.

Bremanger kommune (2021). *Kalvåg som pilot for levande småsamfunn.* Bremanger kommune.

Åfjord kommune (2020). *Stokkøya som døme på lokal samskaping og næringsretta buutvikling.* Åfjord kommune.

Fag- og teorilitteratur

Bringslid, M. B. (2016). *Bygdeutviklingas paradoks.* Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Gehl, J. (2010). *Cities for People.* Washington DC: Island Press.

Gehl, Jan. 2011. *Life Between Buildings: Using Public Space*. Washington, DC: Island Press.

Hamdi, N. (1991). *Housing without Houses: Participation, Flexibility, Enablement*. London: Intermediate Technology Publications.

Hamdi, N. (2004). *Small Change: About the Art of Practice and the Limits of Planning*. London: Earthscan.

Hatløy, S. (2001). *Hus og miljø: Arkitektur og planlegging*. Oslo: Det Norske Samlaget.

Ingold, T. (2013). *Making: Anthropology, Archaeology, Art and Architecture*. London: Routledge.

Tuan, Y.-F. (1977). *Space and Place: The Perspective of Experience*. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Nettkjelder og case-inspirasjon

Majamaja.com (2024). *Tiny living by the sea – småskalabustad som konsept*. Tilgjengeleg frå: <https://majamaja.com>

<https://www.oslomet.no/forskning/forskningsnyheter/eldre-ensomhet-risiko-for-tidlig-dod>

<https://www.frontiersin.org/journals/public-health/articles/10.3389/fpubh.2024.1432701/full>

Metodiske og lokale referansar

Øvrebø, I. H. (2025). "Samtalekartet" – samtalemotodikk for kvalitativ innsikt i lokalsamfunn. Solund kommune / Henta frå Millum Arkitektur.

Øvrebø, I. H. (2025). *Prosessnotat frå kartlegging og befaringar, Solund kommune*. Internt arbeidsdokument.

Saksframlegg

Arkiv: K1-223, K2-L00
ArkivsakID: 26/80
JournalpostID: 26/701
Sakshandsamar: Amund Fuglebakk
Aglen
Dato: 10.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
020/26	Formannskap	19.03.2026

Tilskot til førstegongs bustadetablerar

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund formannskap løyver kr. 50.000,- til Hildegunn Strand i førstegongs etablerartilskot.

Vedlegg i saka:

10.03.2026 Søknad om etableringstilskot

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

K-sak 073/19, retningsliner tilskotsordning førstegongs bustadetablerar

Kva saka gjeld:

Søknad om tilskot til førstegongs bustadetablerar

Saksutgreiing:

8. februar 2026 søkte Hildegunn Strand om tilskot som førstegongs bustadetablerarar.

I K-sak 073/19 vart fylgjande retningsliner vedteke for ordninga:

«1. Tilskotet på 50.000 kr kan berre gjevast til førstegongs bustadetablering i Solund.

2. Mottakar av tilskotet må vere folkeregistrert på bustadadressa i Solund ved tida for utbetaling.

3. Søkjar, eller ein av partane i eit partilhøve, må vere under 40 år.

4. Tilskotet kan tildelast til følgjande føremål:

a. Oppføring av ny bustad

b. Kjøp/Arv av eksisterande bustad

5. Krav til utbetaling:

a. Ved nybygg skal det føreligge ferdigmelding.

b. Ved kjøp/arv av eksisterande bustad skal skøyte vere tinglyst.

6. Tidsfrist for å søkje om tilskotet er 2 år frå godkjend ferdigstilling av nybygg eller tinglyst skøyte.

7. Tildeling av tilskotet vert lagt til formannskapet»

Søknaden gjeld Strandavågevegen 770 på Strand.

Søklarane er i dag folkeregistrert på adressen og er født 29. april 1996 og er 29 år gammal. Det fylgjer av grunnboka at ho overtok eigedommen for 2.415.000,- 23. februar 2024.

Av saka om retningslinjer for etablerartilskot K-sak 073/19 går det frem at retningslinjene skal rullerast etter 4 år, og rulling vart etterspurd i formannskapsmøte 28. november 2024. Delmål 2 i bygdevekstavtalen er å auke Solund kommune sin attraktivitet som ein stad å bu. Kommunedirektøren ynskjer i samband med arbeidet med bygdevekst å gjennomføre ein heilskapleg gjennomgang av alle kommunen sine tiltak knytta til det å bu og etablere seg i Solund, blant dei tilskotet til førstegongs bustadetablerar. Det er difor ikkje laga sak om rulling av retningslinjene for førstegongs bustadetablerar, og kommunedirektøren ynskjer å kome tilbake til dette i samband med arbeidet med delmål 2 i bygdevekstavtalen.

Vurdering:

Fristen på 2 år i retningslinjene punkt 6 gjekk ut 23. februar 2026. Søkjar meldte flytting 8. februar 2026 og søkte om tilskot same dag. Ho fyller difor alle vilkår for tilskotet og kommunedirektøren støtter søknaden.

Det er er utbetalt eit etablerartilskot i 2026 og det er difor 100.000,- att på løyinga.

Søknad om etableringstilskot

Innsendt	08.02.2026 08.57.09
ReferanseID	SKO018-1205694
Om søkjar(ane)	
Er det fleire søkjarar? ☐ Ja ☒ Nei	
Søkjar	
Namn Hildegunn Strand	
Adresse Strandavågeven 770	
Postnr/sted 6924 HARDBAKKE	
Fødselsdato og år 29.04.1996	
Om eigedommen	
Gards- og bruksnummer 30/3	
Kvar ligg bustaden? Strand	
Dato for overtaking/ferdigattest 23.02.2024	
Stadfest at bustaden skal nyttast som heilårs bustad? ☒ Ja	
Stadfest at søkjar(ane) er folkeregistrert på eigedommen ☒ Ja	

Saksframlegg

Arkiv: K1-033, K3-&16
ArkivsakID: 26/40
JournalpostID: 26/703
Sakshandsamar: Amund Fuglebakk
Aglen
Dato: 10.03.2026

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
021/26	Formannskap	19.03.2026
	Kommunestyre	

Fritak politiske verv

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Solund kommunestyre avslår søknaden frå varaordførar John Sigfred Hugøy om fritak frå politiske verv.

Vedlegg i saka:

11.03.2026 Søknad om fritak for politiske verv for resten av valgperioden

Aktuelle lover, forskrifter, avtalar m.m.:

Kommunelova § 7-9

Kva saka gjeld:

Fritak frå politiske verv

Saksutgreiing:

Varaordførar John Sigfred Hugøy søkte 26. januar 2026 om fritak frå alle politiske verv i Solund kommune. Han er vald til flyggjande verv for perioden 2023 - 2027:

- Varaordførar
- Formannskapet
- Administrasjonsutvalet (nestleiar)
- Valnemnda
- Representantskapen til SEKOM

- Samarbeidsutvalet i barnehagen

I tillegg er han vald som vararepresentant til: fylkeskrinsmøte i KS, styret i frivilligsentralen, representantskapen til SySIKT, representantskapen til NGIR, representantskapen til Kommunearkivordninga KO, representantskapen til Alarmsentralen IKS, generalforsamlinga til Eviny, representantskapen til IUA Bergen region, Ytre Sogn vassområdeutval og oppnemningsutvalet for konfliktrådsmeklarar.

Han grunnngjev søknaden med at når han utøver dei politiske verva i Solund kommune gjeld ikkje forsikringane frå hovudarbeidsgjevar. Dette var han ikkje kjent med når han takka ja til å stå på val, og det er heller ikkje ein problemstilling kommunedirektøren har vore oppmerksom på tidlegare. Når problemstillinga vart reist kontakt difor Solund kommune forsikringsmeklaren vår og fekk på plass ein ulykkesforsikring som gjeld for dei folkevalde i Solund kommune når dei utfører verva sine. Administrasjonen har vore i dialog med varaordførar John Sigfred Hugøy og forsikringane han har gjennom hovudarbeidsgjevar er på betre vilkår enn den Solund kommune har teikna for folkevalde. Han ynskjer difor å oppretthalde søknaden om fritak. Også dei kommunalt tilsette i Solund kommune har betre forsikringsvilkår enn dei som no gjeld for folkevalde.

Kommunelova § 7-9, 2. ledd opnar for at en folkevald kan få fritak frå vervet sitt viss den ikkje kan "ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne". Vidare skal det leggst vekt på om "grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt". Forarbeida utdjupar lovteksten noko og seier "Med vesentlig ulempe framgår det tydeligere at dette er en vurdering der terskelen for ulempen ved å ikke få fritak må ligge høyt. Det er først og fremst søkerens arbeidsforhold, sykdom og andre sterke velferdsgrunner" (Prop. 46. L (2017-2018) s. 106).

Vurdering:

Kommunedirektøren vurderer at varaordførar John Sigfred Hugøy ikkje fyller vilkåra for fritak etter kommunelova § 7-9. Terskelen for fritak er høg og bestemmelsen er meint å fange opp ulike velferdsgrunner. Listen i forarbeida er ikkje uttømmende så det kan tenkast at økonomiske høve kan utgjere ein "vesentlig ulempe", men etter kommunedirektøren sin vurdering er ikkje det tilfellet her.

Størrelsen på ulempen er vanskeleg å tallfeste nøyaktig. Det er naturleg å ta utgangspunkt i kostnadane med forsikring. Om det faktisk vert aktuelt med forsikringsutbetaling vil det være snakk om vesentlege summar, men truleg vil ein ikkje kome bort i noko forsikringssak i samband med politiske møte. Kostnaden med forsikring er nettopp forsikringsselskapa sin prissetting av spennet mellom desse store utbetalingane og den låge sannsynligheita for at dei inntreffer.

Solund kommune betalar i dag 3.200,- i året for å forsikre alle politisk valde. Dette er riktig nok på noko dårlegare vilkår enn det varaordførar John Sigfred Hugøy har gjennom arbeidsgjevar men gjev ein peikepinn på kva forsikringsselskapet meiner den aktuelle forsikringa er verdt. Varaordførar har undersøkt kva det ville koste han å teikne private forsikringa på like gode vilkår som dei han har hos arbeidsgjevar. Det hadde kosta han mellom 5.000,- og 6.000,- i månaden. Men vil då også gjelde utanom dei politiske møta, sjølv om dei der overlapper med forsikringane frå arbeidsgjevar.

Ser ein på dei økonomiske ulempene må ein også sjå på dei økonomiske godane. Varaordførar får utbetalt fastgodtgjersle på brutto 4.556,17,- i månaden, i tillegg til ordinær møtegodtgjersle. Samla sett vil høve kring forsikringane truleg utgjere ein økonomisk ulempe for varaordførar John Sigfred Hugøy, men samla sett vurderer ikkje kommunedirektøren vurderer ulempa som vesentleg.

John Sigfred Hugøy

26.01.26

Kråkøysundet 3

6929 Hersvikbygda

Til Solund Kommunestyre v/ordfører

Ønsker fritak fra alle politiske verv i Solund Kommune

Jeg søker med dette fritak fra alle mine politiske verv i/for Solund Kommune for resten av denne valg perioden med umiddelbar virkning.

Jeg søker om fritak etter kommuneloven. § 7-9. *Uttreden og fritak*

Bakgrunnen for dette er forhold som jeg er blitt gjort oppmerksom på i seinere tid og som ikke var kjent for meg når jeg ble valgt.

Forholdet dette gjelder er at jeg som folkevalgte ikke er dekket av noen form for forsikringer.

Ansettelsesforholdet i Solund Kommune er som frilanser, da har en ikke rett til lovpålagt yrkesskedeforsikring, en er heller ikke dekket av kommunens personalforsikringer.

Jeg har forsikringer gjennom min hovedarbeidsgiver som dekker meg 24/7 365 dager i året, men disse gjelder ikke når jeg er på oppdrag for annen arbeidsgiver. I utøvelsen av mine politiske verv jobber jeg som frilanser og faller derfor utenfor disse ordningen gjennom arbeidsgiver.

Alternativet er å tegne personlige forsikringer, for å opprettholde dekning lik det jeg har hos hovedarbeidsgiver, dette har kostnad på 5-6000 kr pr mnd. Dette er langt mer en det jeg får i godtgjørelse for mine politiske verv.

Ber om forståelse for situasjonen jeg er kommet i. Håper på en snarlig og positiv behandling av min søknad.

Mvh

John Sigfred Hugøy

Varaordfører, Kommunestyrerepresentant, formannskapsrepresentant, gruppeleder SP

++

